

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ವಿಜಯಪುರ.

ಸಿರಿಗನ್ನಡ ಬಳಗ ವಿಜಯಪುರ.

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ವಿಷಯದ

ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಮುದ್ದು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ,

ಪಾಸಿಂಗ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್: 2024-25.

ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ 60 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯಕ.

[ಈ ಕಿರು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ತೀರ್ಣತೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ.]

ರಚನೆ: ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ.ಪಡಗಾನೂರ, [ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು] ಉನ್ನತೀಕರಿಸಿದ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಭೂತನಾಳ ಎಲ್.ಟಿ. ನಗರವಲಯ ವಿಜಯಪುರ. 9739590111

ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ:

- * ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಎಸ್. ತಳವಾರ, ಮಾನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ನಗರವಲಯ ವಿಜಯಪುರ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ.
- * ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಚ್. ನಾಗೂರ, ಮಾನ್ಯ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ವಿಜಯಪುರ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ.
- * ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾದೇವಿ ಸೊನ್ನದ, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು, ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿಜಯಪುರ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ.
- * ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಮ್. ಬ್ಯಾಹಟ್ಟಿ, ವಿಷಯ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರು, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ವಿಜಯಪುರ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ.
- * ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಮ್.ವಿ. ಹಿರೇಮಠ, ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿಜಯಪುರ.

ಕೃಪೆ, ಕೃತಜ್ಞತೆ ಮತ್ತು ಆಧಾರಗಳು:

- * 10 ನೇ ವರ್ಗದ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ ಬೆಂಗಳೂರು.
- * ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿಯ 10 ನೇ ವರ್ಗದ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು.
- * DSERT ನೋಟ್‌ಗಳು. ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಮಸ್ತ ಗುರುವಂದದ ನೋಟ್‌ಗಳು.

ಕಂಠಪಾಠದ ಪದ್ಯಭಾಗಗಳು. [1 x 4 = 4 ಅಂಕಗಳು]

1. ಕಲುಷಿತವಾದೀ ನದೀಜಲಗಳಿಗೆ
ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗೋಣ.
ಬರಡಾಗಿರುವೀ ಕಾಡುಮೇಡುಗಳ
ವಸಂತವಾಗುತ ಮುಟ್ಟೋಣ ||
2. ನೀಲಮೇಘಮಂಡಲ-ಸಮ ಬಣ್ಣ
ಮುಗಿಲಿಗೆ ರೆಕ್ಕಿಗಳೊಡೆದವೊ ಅಣ್ಣಾ
ಚಿಕ್ಕಿಯಮಾಲೆಯ ಸೆಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು
ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರನು ಮಾಡಿದ ಕಣ್ಣಾ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದ ನೋಡಿದಿರಾ?
3. ಕೊಡಲಿ ಕೋರೆ ಕುಡ ಕಬ್ಬಣ ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣೆ ಹಾಲಾ
ಉಪ್ಪು ಎಣ್ಣೆ ಅರಿಸಿಣ ಜೀರಗಿ ಅಕ್ಕಿಸಕ್ಕಾರಿ ಬೆಲ್ಲಾ
ಗಂಗಳ ಚಿರಗಿ ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರ ಹೋದವು ಬೀಸುಕಲ್ಲಾ
ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತು ಅತ್ತು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಲಿ ನಾನೆಷ್ಟಾ||
4. ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಹಿಗ್ಗಿದವು ದೃಗುಜಲ
ಉರವಣಿಸಿ ಕಡು ನೊಂದನಕಟಾ
ಕುರುಪತಿಗೆ ಕೇಡಾದುದೆಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ |
ಹರಿಯ ಹಗೆ ಹೊಗೆದೋರದರುಹದ
ಬರಿದೆ ಹೋಹುದೆ ತನ್ನ ವಂಶವ
ನರುಹಿ ಕೊಂದನು ಹಲವು ಮಾತೇನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ ||
5. ಹಸುರಾಗಸ; ಹಸುರು ಮುಗಿಲು;
ಹಸುರು ಗದ್ದೆಯಾ ಬಯಲು;
ಹಸುರಿನ ಮಲೆ; ಹಸುರು ಕಣಿವೆ;
ಹಸುರು ಸಂಜೆಯೇ ಬಿಸಿಲಾ!
6. ಪುಟ್ಟಿದ ನೂವರುಮೆನ್ನೊಡೆ
ವುಟ್ಟಿದ ನೂವರುಮಿದಿಚಿ ಸತ್ತೊಡೆ ಕೋಪಂ||
ಪುಟ್ಟಿ ಪೊದಟ್ಟುದು ಸತ್ತರ್
ಪುಟ್ಟಿರೆ ಪಾಂಡವರೊಳೆದು ಭಲಮನೆ ಮೆಚ್ಚವೆಂ ||
7. ತೆಗೆದುತ್ತರಿಯಮಂ ಮುರಿದು ಕುದುರೆಯ ಗಳಕೆ |
ಬಿಗಿದು ಕದಲಿದ್ರಮುಕೆ ಕಟ್ಟಿಲೈ ಮುನಿಸುತರ್ | ಮಿಗೆ ನಡುಗಿ
ಬೇಡಬೇಡರಸುಗಳ ವಾಜಿಯಂ ಬಿಡು ಬಡಿವರೆಮ್ಮನೆನಲು||
ನಗುತೆ ಪಾರ್ವರ ಮಕ್ಕಳಂಜಿದೊಡೆ ಜಾನಕಿಯ |
ಮಗನಿದಕೆ ಬೆದರುವನೆ ಪೋಗಿ ನೀವೆಂದು ಲವ |
ನಗಡುತನದಿಂದೆ ಬಿಲ್ಲಿರುವನೇರಿಸಿ ತೀಡಿ ಚೇಗೈದು ನಿಂತಿದನು||
8. ಅಂತೆಂಬನಾರ್ಗ ಪಿರಿದುಂ
ಭ್ರಾಂತು ದಲೇಂ ದ್ರೋಣನೆಂಬನೇಂ ಪಾರ್ವನೆ ಪೇ
ಉಂತೆನಗೆ ಕೆಳೆಯನೇ ನೂಂ
ಕಂತಪ್ಪನನೆಯೆನೆಂದು ಸಭೆಯೊಳ್ ನುಡಿದಂ

ಪತ್ಯಪೂರಕ ಅಧ್ಯಯನ. [ಒಟ್ಟು 09 ಅಂಕಗಳು]

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು [1 x 1 = 1 ಅಂಕಗಳು]

1. ಪುಟ್ಟ ಪೋರಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ?
* ಪುಟ್ಟ ಪೋರಿ ಒಡೆಯನ ಅಂಗಳದ ಹೊರಗೆ ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.
2. ಅಮ್ಮ ಎಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ?
* ಅಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಗೂರುತ್ತ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ.
3. ಯಾರಿಗೆ ವಸಂತಮುಖ ತೋರಲಿಲ್ಲ?
* ಕಮ್ಮಾರ, ಕುಂಬಾರ, ನೇಕಾರ, ಕೇರಿಯ ಮಾರನಿಗೆ ವಸಂತಮುಖ ತೋರಲಿಲ್ಲ.
4. ಪುಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇನು?
* ಗುಡಿಸಲೊಳಗೆ ಬರಲು ವಸಂತ ಹೆದರಿದನೆ? ಹರಿದ ಚಿಂದಿ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಕಂಡು ಅವನು ಮರುಗಿದನೆ? ಎಂದು ಪುಟ್ಟಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.
5. ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಭಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯುತ ಸಭೆ ಯಾವಾಗ ನಡೆಯಿತು?
* 1919 ರ ಎಪ್ರಿಲ್ 13 ರಂದು ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಭಾಗ್ ನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯುತ ಸಭೆ ನಡೆಯಿತು.
6. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಭಾಗ್‌ನ ಮಣ್ಣಿನ ಕುರಿತು ತನ್ನ ತಂಗಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ?
* ಇದು ಬಹಳ ಪೂಜ್ಯನೀಯವಾದ ಮಣ್ಣು, ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಭಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದವರ ರಕ್ತದಿಂದ ಈ ಮಣ್ಣು ಒದ್ದೆಯಾಗಿದೆ, ಎಂದು ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಭಾಗ್‌ನ ಮಣ್ಣಿನ ಕುರಿತು ತನ್ನ ತಂಗಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
7. ಅಮಾಯಕ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಗುಂಡಿನ ಮಳೆಗರೆದ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರೇನು?
* ಪಂಜಾಬಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಗರ್ವರ್ ಜನರಲ್ ಡಯರ್.
8. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳ ಅಂಕಿತ ಯಾವುದು ?

- * ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳ ಅಂಕಿತ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.
9. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು ಯಾವುದನ್ನು ಹಾನಿ ಎಂದಿದ್ದಾಳೆ ?
* ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು ನಾ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಹೀನಂಗಳೆಲ್ಲವ ತಂದು ಮುಂದಿಳುಹಲು ನಿಮಗೇ ಹಾನಿ ಎನ್ನ ತಂದೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವ ಎಂದಿದ್ದಾಳೆ.
10. ಅರಿಯದವರೊಡನೆ ಸಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮವೇನು ?
* ಅರಿಯದವರೊಡನೆ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದಡೆ ಕಲ್ಲ ಹೊಯ್ದು ಕಿಡಿಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಬಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.
11. ಪೈಗಳು ಬರೆದ ಮೊದಲ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗದ ಹೆಸರೇನು?
* ಪೈಗಳು ಬರೆದ ಮೊದಲ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗದ ಹೆಸರು 'ಮಕರಾಕ್ಷನ ಕಾಳಗ'.
12. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್‌ನವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ಯಾವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಓದಿಕೊಂಡರು?
* ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್‌ನವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ಹಳಗನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಸೂತ್ರಗಳು, ಕನ್ನಡ ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ, ಗದುಗಿನ ಭಾರತ ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಓದಿಕೊಂಡರು.
13. 'ಬಿಲ್ಲಹಬ್ಬ' ವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕವಿ ಯಾರು?
* 'ಬಿಲ್ಲಹಬ್ಬ' ವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕವಿ ಮೂಲ್ಕಿಯ ವಾಸುದೇವ ಪ್ರಭು.
14. ಯಾರಿಗೆ ಗುರುವಾಣಿ ಹೊರೆಯಿಸುತ್ತದೆ?
* ಮೂರ್ಖರ ಕಿವಿಗೆ ಗುರುವಾಣಿ ಹೊರೆಯಿಸುತ್ತದೆ.
15. ಯಾರ ಕಿವಿಗೆ ಉಪದೇಶ ನಾಟುವುದಿಲ್ಲ?
* ರಾಜರ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರ ಕಿವಿ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಕಿವುಡಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಂಥ ಉಪದೇಶವೂ ಅವರ ಕಿವಿಗೆ ನಾಟುವುದಿಲ್ಲ.
16. ದುಡ್ಡಿನ ಪೈತ್ಯ ಅಡರಿದವರಿಗೆ ಯಾವುದು ಕ್ಷುದ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ?
* ದುಡ್ಡಿನ ಪೈತ್ಯ ಅಡರಿದವರಿಗೆ ಜಗತ್ತು ಕ್ಷುದ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಪತ್ಯಪೂರಕ ಅಧ್ಯಯನ.

ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು [4 x 2 = 8 ಅಂಕಗಳು]

1. ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಲಿಲ್ಲ ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂಭ್ರಮ ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ?
* ಮೈ ತುಂಬಿ ನಿಂತ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು, ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾರುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಮನತುಂಬಿ ಹಾಡುವ ಕೋಗಿಲೆಗಳು, ಕಡಲುಕ್ಕಿ ಹರಿಯುವ ಸಂಭ್ರಮ ಇಳಿಗೆ ಎಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂಭ್ರಮ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.
2. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಭಾಗ್ ಮಾರಣ ಹೋಮದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರವೇನು?
* ವಾಲಾಭಾಗ್ ಮಾರಣ ಹೋಮವು ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್‌ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿಯದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತ್ತು. ಅವನು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಒಂದು ದಿನ ಈ ದಮನಕಾರಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಲು ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು, ಆಗ ಕ್ರೂರ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಅಂತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದನು.
3. ಕ್ರಿಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂದರೇನು?
* ಕ್ರಿಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೆ, ತನಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದು. ಅದು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಕೂಡ ಚಾರಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಇರುವ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಬೇಕು.
4. ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಹತ್ವವೇನು?

- * ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಸರಕಾರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ವಿಸರ್ಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಇರುವ ಹಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ. ಸರಕಾರ, ಇರುವುದಾದರೂ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ ತತ್ವದಿಂದ ಅನುಗಮನ ಮಾಡಿದ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯವಾದ ಸಮಸ್ತ ಅಧಿಕಾರವೂ ಜನತೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ.
5. ಅಂದವಾದ ಬರೆವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?
* ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಗೆ ಹೋಗುವವರೆಗೂ ಅಂದವಾದ ಅಕ್ಷರ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬರೆವಣಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಶ್ಯಕ ಅಂಶವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಯುವಕರ ಮತ್ತು ವಕೀಲರ ಮುತ್ತು ಪೋಣಿಸಿದಂತಿದ್ದ ಸುಂದರ ಬರೆವಣಿಗೆ ನೋಡಿ, ಅವರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೂ ಉಂಟಾಯಿತು. ಕೆಟ್ಟ ಅಕ್ಷರದ ಬರೆವಣಿಗೆ ಅಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ಣ ಶಿಕ್ಷಣದ ಚಿಹ್ನೆ ಎಂದು ಅರಿತರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಬರಹವನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಕಾಲ ಮೀರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಬರೆವಣಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಶ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಯುವಕನೂ, ಯುವತಿಯೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

6. 'ಅನ್ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್' ಕೃತಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು?

* ರಷ್ಯನ್ 'ಅನ್ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದುದೇ ತಡ, ಅದನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯಿತು. ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಧೈಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅವರು ಜೀವನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಓದಿದ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪೈಕಿ, ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ತತ್ಕ್ಷಣ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದುದು 'ಅನ್ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ. ಅನಂತರ ಅವರು ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸರ್ವೋದಯವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದರು.

7. ವಿವೇಕಾನಂದರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗುವುದು ಯಾವಾಗ?

* ವಿವೇಕಾನಂದರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಬೇಕಾದರೆ; ದೇಶದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ. ಅವರು ವಿಷಯ ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಅದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ತನಕ ಅವರ ಪ್ರಗತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಲಾರದು. ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರ ಆಘಾತವನ್ನು ಸಹಿಸಬಲ್ಲದು. ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನರಾಶಿಗೆ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಹರಿಯಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗುವುದು.

8. ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ದೊರಕಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ವಿವೇಕಾನಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ?

* ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮತ್ತು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗಬೇಕು. ವೇದಾಂತದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮನೆಮನೆಗೂ ಸಾರಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆತ್ಮದಲ್ಲಿರುವ ಸುಪ್ತ ಪಾವಿತ್ರವನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಅಲ್ಪವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ ನಾವು ಒಂದು ಮಹಾ ಆದರ್ಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಳಿ ದುಡಿದು ಮಡಿದವು ಎಂಬ ತೃಪ್ತಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ವಿವೇಕಾನಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

9. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗುವ ಭಾವ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ ?

* ಚಂದನವ ಕಡಿದು ಕೊರೆದು ತೇದೋಡೆ ನೊಂದೆನೆಂದು ಕಂಪನ್ನು ಬಿಡದಂತೆ, ತಂದು ಸುವರ್ಣವನ್ನು ಕಡಿದು ಒರೆದು ಬೆಂದರೂ ಅದು ಕಪ್ಪಾಗದೆ ಹೊಳೆಯುವಂತೆ, ಕಬ್ಬನ್ನು ಸಂದು ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿದು ತಂದು ಗಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅರೆದರೆ ಅದು ಬೆಂದು ಪಾಕವಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆಯಾಗುವಂತೆ, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವಯ್ಯಾ ನೀನು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದು ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವಯ್ಯಾ ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಹಾನಿ, ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದರೂ ಸಹ ನಾನು ನಿನಗೆ ಶರಣೆಂಬುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗುವ ಭಾವ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

10. ಜ್ಞಾನಿ-ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಗದ ಬಗೆಗಿನ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

* ಅರಿಯದವರೊಡನೆ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದರೆ ಕಲ್ಲ ಹೊಯ್ದು ಕಿಡಿಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಬಂತೆ. ಬಲ್ಲವರೊಡನೆ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದರೆ ಮೊಸರ ಹೊಸೆದು ಬೆಣ್ಣೆಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಬಂತೆ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ, ಎಂದು ಜ್ಞಾನಿ-ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಗದ ಬಗೆಗೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

11. ಪೈಗಳ ತಮ್ಮನ ನೂಲು ಮದುವೆಯ ದಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸಿದ್ಧತೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು?

* ಪೈಗಳ ತಮ್ಮನ ನೂಲುಮದುವೆಯ ದಿನ ಚಪ್ಪರವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಲಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಮಂಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಡುಚುತ್ತಿದ್ದರು, ಬೇರೊಂದು ಕಡೆ ಸೇವಿಗೆಯನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತಿದ್ದರು - ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪೈಗಳ ತಮ್ಮನ ನೂಲು ಮದುವೆಯ ದಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧತೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

12. ಹಾಡು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಪೈಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದರು?

* ಹಾಡು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಪೈಗಳಿಗೆ ಏನು ತೋಚಿತೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಚಪ್ಪರದ ಗವುಜು ಅವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನೆಟ್ಟಗೆ ಒಳಗೆ ಹೋದರು, ಅಭ್ಯಾಸದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಬರೆಯತೊಡಗಿದರು. ಇಂದಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಒಂದು ನಾಟಕವನ್ನು ಇಳಿಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದರು.

13. ಮುದ್ದಣ ಕವಿ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಏನೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು?

* ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳು 1899ರಲ್ಲಿ ಶೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್ "ಟ್ವೆಲ್ತ್ ನೈಟ್" ಎಂಬ ನಾಟಕದ ಮೊದನೆಯ ಅಂಕದಿಂದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳನ್ನು ವೃತ್ತ-ಕಂದಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಶ್ರೀ ಮುದ್ದಣ ಅವರಿಗೆ ಉಡುಪಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಓದಿದ ಮುದ್ದಣ ಅವರು ಮುಂದುವರೆಸು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದರು.

14. ಪ್ರಾಸ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪೈಗಳು ಯಾವ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದರು?

* ಪ್ರಾಸ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪೈಗಳು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ 'ಅಯಿ ಭುವನ ಮನೋಮೋಹಿನೀ' ಎಂದು ಮೊದಲಾಗುವ 'ಭಾರತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ' ಎಂಬ ಬಂಗಾಳೀ ಗೀತವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಅವರದೇ ಆದ 'ಶಿಶು' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೆ 'ವಿದಾಯ' ಎಂಬ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದರು. ನಂತರ ಶೇಖ್ ಮುಹಮ್ಮದ ಇಕ್ಬಾಲರ 'ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಹಮಾರಾ' ಎಂಬ ಉರ್ದು ಗೀತೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿದರು.

15. ಗುರೂಪದೇಶದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ?

* ಗುರೂಪದೇಶ ಎನ್ನುವುದು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಕಿವಿಗೆ ಒಂದು ಆಭರಣ. ಗುರೂಪದೇಶವು ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಚಂದ್ರ ಕತ್ತಲನ್ನು ಕಳೆವಂತೆ, ಕೊಳೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತೊಳೆದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆಗ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಸಂಯಮ, ಶಾಂತಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಗುರೂಪದೇಶ ಎಂದರೆ ಜನರ ಒಳ ಹೊರಗಣ ಕೊಳೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಬಿಡುವ ನೀರಿಲ್ಲದ ಸ್ನಾನವಿದ್ದಂತೆ. ತಲೆ ನೆರೆಯದೆ, ಮೈ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟದೆ ಮೂಡುವ ಮುಪ್ಪು; ಬೊಜ್ಜು ಬೆಳೆಯದೆ ಬರುವ ಗುರುತ್ವ; ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಕಿವಿಯೋಲೆ; ಪಂಜು ಇಲ್ಲದೆ ಬೆಳಗುವ ಬೆಳಕು, ಉದ್ದೇಗ ಬರಿಸದ ಜಾಗರಣೆಯಾಗಿದೆ.

16. ರಾಜರ ಪ್ರಕೃತಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ?

* ರಾಜರ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರದ ದಾಹಜ್ವರ ತಲೆಗಡರಿ ಅವರ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲ ದುಡ್ಡಿನ ಮಹಿಮೆ. ದುಡ್ಡು ದುರಭಿಮಾನದ ತವರು. ದುಡ್ಡಿನ ಪೈತ್ಯ ಅಡರಿದವರಿಗೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಕ್ಷುದ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ವಿಷ. ಅದರ ಅಧಿಕಾರದ ಸೋಂಕು ತಾಗಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿ ಮಂಕಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ರಾಜರ ಪ್ರಕೃತಿ ಇರುತ್ತದೆ.

17. ಗುರೂಪದೇಶವು ಯಾರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ?

* ಗುರುವಾಣಿ ಎಷ್ಟು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದರೂ ಮೂರ್ಖನ ಕಿವಿಗೆ ಅದು ಒಂದು ಹೊರೆ. ಅಂಥವರು ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಹಿತವಚನ ಹೊಕ್ಕಾಗ ತಿಳಿದೀರು ಹೊಕ್ಕಂತೆ ಸಂಕಟಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗುರೂಪದೇಶವು ರಾಜರ ಮನತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕು, ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಅವರ ಕಿವಿ ಕಿವುಡಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಎಂಥ ಉಪದೇಶವೂ ಅವರ ಕಿವಿಗೆ ನಾಟುವುದಿಲ್ಲ. ಉಪದೇಶವನ್ನು ಆಲಿಸಿದರೂ ಎಂಥ ಅನಾದರ ಆ ಮುಖದಲ್ಲಿ! ಆನೆಯಂತೆ ಅರೆ ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ "ತನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಏನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ" ಎನ್ನುವಂಥ ಭಾವನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಉಪದೇಶಿಸಲು ಬಂದ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಇದು ಒಂದು ವ್ಯಾಧಿ ಇದ್ದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು. ಗದ್ಯ ಮತ್ತು ಪದ್ಯ. [7 x 1 = 7 ಅಂಕಗಳು]

ಗದ್ಯ. 01. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ.

- ಭಾಷೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ?
 - * ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನವರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತರಪೇತು ಕೊಡುತ್ತವೆ ?
 - * ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊಲೆಯೂಡುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಚಲನವಲನಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಆಹಾರ ವಿಚಾರಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ತರಪೇತು ಕೊಡುತ್ತವೆ.
- ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಯಾವಾಗ ಉಂಟಾಯಿತು ?
 - * ನವಶಿಲಾಯುಗದ ಮಾನವ, ಸಂಚಾರಿ ಜೀವನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಒಂದೆಡೆ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟು ಆಸ್ತಿ, ಮನೆ, ಬದುಕು ಮೊದಲಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದನೋ ಅಂದು ಆತನಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಟಾಯಿತು.
- ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪದ ಮಿಶ್ರಣ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದವರು ಯಾರು ?
 - * ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪದ ಮಿಶ್ರಣ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದವನು ಕವಿ ನಯಸೇನನು.
- ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಶಬ್ದಗಳು ಯಾವಾಗ ಬಂದವು ?
 - * ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಶಬ್ದಗಳು ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದವು.

02. ವ್ಯಾಪ್ತಗೀತೆ.

- ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಯಾರು?
 - * ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಮಹರ್ಷಿ ವೇದವ್ಯಾಸರು.
- ಹುಲಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು?
 - * ಶಾನುಭೋಗರ ದುಂಡುದುಂಡಾದ ಶರೀರವನ್ನು ನೋಡಿ ಹುಲಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು.
- ಶಾನುಭೋಗರಿಗೆ ತಲೆ ಸುತ್ತಲು ಕಾರಣವೇನು?
 - * ಹುಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮುಖದರ್ಶನವಾಗದಂತೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೊಂಬರಾಟದಲ್ಲಿ ಶಾನುಭೋಗರಿಗೆ ತಲೆ ಸುತ್ತಲಾರಂಭಿಸಿತು.
- ಶಾನುಭೋಗರ 'ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ' ಯಾವುದು?
 - * ಶಾನುಭೋಗರ 'ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ' ಖರಿದಿ ಪುಸ್ತಕ.
- ಹಸಿದು ಮಲಗಿದ್ದ ಹುಲಿಯು ಏನೆಂದು ಯೋಚಿಸಿತು?
 - * ಹಸಿದು ಮಲಗಿದ್ದ ಹುಲಿಯು ವಿಧಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಏನನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿತು.

03. ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಗಳು.

- ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಯಾವಾಗ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತರಾದರು?
 - * ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು 1895 ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತರಾದರು.
- ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾದರು?
 - * ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾದರು.
- ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಯಾವುದು?
 - * ಶಿವನಸಮುದ್ರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಪದವಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು.?
 - * ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ 'ಸರ್' ಪದವಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು.
- ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರನ್ನು ದಿವಾನರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದವರು ಯಾರು?
 - * ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರನ್ನು ದಿವಾನರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದವರು ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು.

16. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಹರಿಕಾರ ಎಂದು ಹೆಸರಾದವರು ಯಾರು?

- * ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಹರಿಕಾರ ಎಂದು ಹೆಸರಾದವರು ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು.
17. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಯಾವ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ?
- * ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ 'ಎಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ' ಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

04. ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ

18. ಇಂದಲ್ಲ-ನಾಳೆ ಫಲ ಕೊಡುವ ಅಂಶಗಳಾವುವು?
- * ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಬೀಜ ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಇವುಗಳು ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಫಲ ಕೊಡುವ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.
19. ಮನೆಮಂಚಮ್ಮ ಯಾರು?
- * ಕವಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕತೆಯಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಮನೆ ಮಂಚಮ್ಮ.
20. ಮನೆ ಮಂಚಮ್ಮನ ಕತೆ ಹೇಳಿದ ಕವಿ ಯಾರು?
- * ಮನೆ ಮಂಚಮ್ಮನ ಕತೆ ಹೇಳಿದ ಕವಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ.
21. 'ಶಿವಾನುಭವ ಶಬ್ದಕೋಶ' ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದವರು ಯಾರು?
- * 'ಶಿವಾನುಭವ ಶಬ್ದಕೋಶ' ಈ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದವರು ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ.
22. ವಚನಕಾರರಿಗೆ ಯಾವುದು ದೇವರಾಗಿತ್ತು?
- * ವಚನಕಾರರಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ದೇವರಾಗಿತ್ತು
23. ಅಶೋಕ ಪೈ ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಯಾವುದು?
- * ಅಶೋಕ ಪೈ ಅವರು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮನೋವೈದ್ಯರು.
24. ದೇವನೂರರ 'ನನ್ನ ದೇವರು' ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಕರಿಸಿ
- * ಚಾವಣಿ ಇಲ್ಲದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರುಣ್ಯ ಸಮತೆಯ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಅದು ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರ ದೇವರಾಗುತ್ತದೆ

05. ಯುದ್ಧ.

25. ರಾಹಿಲನು ಯಾರು?
- * ರಾಹಿಲ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ್.
26. ರಾಹಿಲನು ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನು ?
- * ರಾಹಿಲನು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸಾಮಾನುಗಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನು.
27. ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 'ಬ್ಲಾಕ್ ಔಟ್' ನಿಯಮವನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
- * ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ದಾಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು 'ಬ್ಲಾಕ್ ಔಟ್' ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
28. ರಾಹಿಲನು ಮುದುಕಿಯ ಎದುರಿಗೆ ನುಡಿದ ಗಂಭೀರವಾದ ಮಾತು ಯಾವುದು?
- * ರಾಹಿಲನು, "ನಾನು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಮೂರ್ಖರ ಕಡೆಯವನಲ್ಲ. ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾದ ಮನುಷ್ಯರ ಕಡೆಯವನು" ಎಂದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನುಡಿದನು.
29. ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ಮುದುಕಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?
- * "ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೇಹಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಗಾಯ ಮಾಡುವುದೇ ಯುದ್ಧದ ಪರಿ" ಎಂಬುದು ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ಮುದುಕಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

06. ಶಬರಿ

30. ಶ್ರೀ ರಾಮನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರೇನು?
- * ಶ್ರೀ ರಾಮನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ದಶರಥ.
31. ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಶಬರಿ ಏನನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಳು?
- * ಶಬರಿಯು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಪರಿಮಳದ ಹೂವು, ಮದುಪರ್ಕ ಮತ್ತು ರುಚಿಕರ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಳು.

32. ಮತಂಗಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದ ತಪಸ್ವಿನಿ ಯಾರು?
ಮತಂಗಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದ ತಪಸ್ವಿನಿ ಶಬರಿ.
33. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ಮತಂಗಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸೂಚಿಸಿದವರಾರು?
* ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ಮತಂಗಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸೂಚಿಸಿದವರು ದನು ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸ.
34. 'ಶಬರಿ' ಗೀತನಾಟಕದ ಕರ್ತೃ ಯಾರು?
* 'ಶಬರಿ' ಗೀತನಾಟಕದ ಕರ್ತೃ ಪು.ತಿ.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್.

07. ಲಂಡನ್ ನಗರ

35. ಲಂಡನ್ನಿನ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವೇಶನರಿ ಅಂಗಡಿಯ ಹೆಸರೇನು ?
* ಲಂಡನ್ನಿನ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವೇಶನರಿ ಅಂಗಡಿಯ ಹೆಸರು 'ವೂಲ್‌ವರ್ಥ್'.
36. ನೆಲ್ಸನ್‌ರವರ ಮೂರ್ತಿಯಿರುವ ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರೇನು?
* ನೆಲ್ಸನ್‌ರವರ ಮೂರ್ತಿಯಿರುವ ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರು 'ಟ್ರಾಫಲ್ಗಾರ್ ಸ್ಕ್ವೇರ್'.
37. 'ವೆಸ್ಟ್‌ಮಿನ್‌ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ' ಯಾರ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿದೆ?
* 'ವೆಸ್ಟ್‌ಮಿನ್‌ಸ್ಟರ್ ಅಬೆ' ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುವ ಸಂತರ, ಸಾರ್ವಭೌಮರ, ಕವಿ ಪುಂಗವರ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿದೆ.
38. ಆಂಗ್ಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವೈಭವ ಕಂಡು ಬರುವ ಓಣಿ ಯಾವುದು?
* 'ಚೇರಿಂಗ್ ಕ್ರಾಸ್' ಎಂಬ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವೈಭವವು ಕಂಡುಬರುವುದು.

08. ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಕಥೆ

39. ಕೌಶಂಬಿಯ ಅರಸ ಯಾರು?
* ಕೌಶಂಬಿಯ ಅರಸ ಅತಿಬಲನು.
40. ಸೋಮಶರ್ಮ ಕಾಶ್ಯಪಿಯರ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರೇನು?
* ಸೋಮಶರ್ಮ ಕಾಶ್ಯಪಿಯವರ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರು ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಭೂತಿ.
41. ಕಾಶ್ಯಪಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾರ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಳು?
* ಕಾಶ್ಯಪಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನಾದ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಳು.
42. ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ತನಗೆ ಕಾಶ್ಯಪಿಯೆಂಬ ತಂಗಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಕಾರಣವೇನು?
* ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಇವರಿಗೆ ಸಲಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಹಾಳಾಗುವರು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾಶ್ಯಪಿಯೆಂಬ ತಂಗಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.
43. ಪಂಡಿತರಾದ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರಿಗೆ ದೊರೆತ ಪದವಿ ಯಾವುದು?
* ಪಂಡಿತರಾದ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯು ದೊರೆಯಿತು.

ಪದ್ಯ 1. ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ.

1. ಯಾವುದನ್ನು ಎಚ್ಚರದಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು?
* ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಹೊಯ್ದಾಡುವ ಹಡಗನ್ನು ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು.
2. ನದೀಜಲಗಳು ಏನಾಗಿವೆ?
* ನದೀಜಲಗಳು ಕಲುಷಿತವಾಗಿವೆ.
3. ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗಬೇಕು?
* ಕಲುಷಿತವಾಗಿರುವ ನದೀಜಲಗಳಿಗೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗಬೇಕು.
4. ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ?
* ಕಾಡುಮೇಡುಗಳು ಬರಡಾಗಿವೆ.
5. ಯಾವ ಎಚ್ಚರದೊಳು ಬದುಕಬೇಕಿದೆ?
* ಮತಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪಥಗಳು ಎನ್ನುವ ಹೊಸ ಎಚ್ಚರದೊಳು ಬದುಕಬೇಕಿದೆ.

2. ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ.

6. ಹಕ್ಕಿ ಯಾವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ?
* ಹಕ್ಕಿಯು ಎವೆ ತೆರೆದಿಕ್ಕುವ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ ಗಾವುದ ಗಾವುದ ಮುಂದೆ ಹಾರುತ್ತಿದೆ.
7. ಹಕ್ಕಿಯು ಗರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಣ್ಣಗಳಿವೆ?
* ಹಕ್ಕಿಯು ಗರಿಯಲ್ಲಿ ಕರಿ, ಬಿಳಿ, ಕೆಂಪು, ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಿನ ಹೊಳೆಯುವ ಬಣ್ಣಗಳಿವೆ.
8. ಹಕ್ಕಿಯು ಕಣ್ಣುಗಳು ಯಾವುವು?
* ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರು ಹಕ್ಕಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು.
9. ಹಕ್ಕಿಯು ಯಾರ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಕುಕ್ಕಿದೆ?
* ಹಕ್ಕಿಯು ಸಾರ್ವಭೌಮರ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಕುಕ್ಕಿದೆ.
10. ಹಕ್ಕಿ ಯಾರನ್ನು ಹರಸಿದೆ?
* ಹಕ್ಕಿಯು ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹರಸಿದೆ.
11. ಹಕ್ಕಿಯು ಯಾವುದರ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ?
* ಹಕ್ಕಿಯು ಕಾಲಚಕ್ರದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.
12. ಹಕ್ಕಿಯು ಚುಂಚಗಳು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಚಾಚಿವೆ?
ಹಕ್ಕಿಯು ಚುಂಚಗಳು ದಿಗ್ಗಂಡಲಗಳ ಆಚೆ ಚಾಚಿವೆ.

3. ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು.

13. ಕುಂಪಣಿ ಸರಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶ ಏನು?
* ತನ್ನ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆದೇಶವನ್ನು ಕುಂಪಣಿ ಸರಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿತು.
14. ಹಲಗಲಿಯ ನಾಲ್ವರು ಪ್ರಮುಖರು ಯಾರು?
* ಪೂಜೇರಿ ಹನುಮ, ಬ್ಯಾಡರ ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ಈ ನಾಲ್ವರು ಹಲಗಲಿಯ ಪ್ರಮುಖರು.
15. ಹಲಗಲಿ ಗುರುತು ಉಳಿಯದಂತಾದುದು ಏಕೆ?
* ಹಲಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಂಪಣಿ ಸರಕಾರದ ದಂಡು ದಾಳಿ ಮಾಡಿ, ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದರಿಂದ ಹಲಗಲಿಯ ಗುರುತು ಉಳಿಯದಂತಾಯಿತು.
16. ಯಾವ ಘಟನೆ ಹಲಗಲಿ ಲಾವಣಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ?
* ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಶ್ಚಿಂತಕರಣ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹಲಗಲಿಯ ಬಂಟರು ಮಾಡಿದ ಹತಾರ ಕದನ ಘಟನೆ ಹಲಗಲಿ ಲಾವಣಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
17. ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮ ಎಲ್ಲಿದೆ?
* ಹಲಗಲಿ ಮುಧೋಳ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಇಂದಿನ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದೆ.

4. ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು.

18. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡನು ?
* ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಜೊತೆ ಮೈದುನತನದ ಸರಸವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೈಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡನು.
19. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಯಾರು?
* ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ.
20. ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಗಳ ವರಬಲದಿಂದ ಜನಿಸಿದವರು ಯಾರು?
* ಅಶ್ವಿನಿದೇವತೆಗಳ ವರಬಲದಿಂದ ಜನಿಸಿದವರು ನಕುಲ ಮತ್ತು ಸಹದೇವ.
21. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗಿರುವ ಬಿರುದು ಯಾವುದು?
* ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ 'ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಇದೆ.
22. ನಾರಣಪ್ಪನಿಗೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೆಂಬ ಹೆಸರು ಏಕೆ ಬಂತು?
* ನಾರಣಪ್ಪನು ವ್ಯಾಸರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು.

5. ಹಸುರು.

23. ಆಶ್ಚರ್ಯಜನಕ ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಯ ಬಣ್ಣ ಯಾವ ಹಸುರಿನಂತಿದೆ?

- * ಆಶ್ಚರ್ಯಜದ ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಯ ಬಣ್ಣ ಗಿಳಿಯೆದೆ ಹಸುರಿನ ಬಣ್ಣದಂತಿದೆ.
- 24. ಕವಿಯು ನೋಡಿದ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ ಎಲ್ಲಿದೆ?
- * ಕವಿಯು ನೋಡಿದ ಅಡಕೆಯ ತೋಟವು ಶಾಲಿವನದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದೆ.
- 25. 'ಹಸುರು' ಎಂಬುದು ಯಾವುದನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಕವನವಾಗಿದೆ?
- * 'ಹಸುರು' ಕವನವು ಆಶ್ಚರ್ಯಜ ಮಾಸದ ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿದ ಹಚ್ಚ ಹಸುರನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಕವನವಾಗಿದೆ.
- 26. ಕವಿಗೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಂಡಿದೆ?
- * ಕವಿಗೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸು ಮಕಮಲ್ಲಿನ ಹೊಸಪಚ್ಚೆಯ ಜಮಖಾನೆಯ ರೀತಿ ಕಂಡಿದೆ.

6. ಭಲಮನೇ ಮೆರೆವೆಂ

- 27. ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗಲು ಬಂದೆನಷ್ಟೆ ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳುವನು?
- * ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗಲು ಬಂದೆನಷ್ಟೆ ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ಹೇಳುವನು.
- 28. ದಿನಪಸುತ ಎಂದರೆ ಯಾರು?
- * ದಿನಪಸುತ ಎಂದರೆ ಕರ್ಣ.
- 29. ಯಾರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ?
- * ಅರ್ಜುನ ಮತ್ತು ಭೀಮ ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
- 30. ಭಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದವನು ಯಾರು?
- * ಭಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದವನು ದುರ್ಯೋಧನ.
- 31. ಅಂತಕಾತ್ಮಜ ಎಂದರೆ ಯಾರು?
- * ಅಂತಕಾತ್ಮಜ ಎಂದರೆ ಧರ್ಮರಾಯ.

7. ವೀರಲವ

- 32. 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ' ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿ ಯಾರು?
- * 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ' ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ.
- 33. ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರು ಯಾರು?
- * ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರು ವೀರಲವ.
- 34. ಕುದುರೆಯನ್ನು ಲವನು ಯಾವುದರಿಂದ ಕಟ್ಟಿದನು?
- * ಕುದುರೆಯನ್ನು ಲವನು ತನ್ನ ಉತ್ತರೀಯದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದನು.
- 35. ಮುನಿಸುತರು ಹೆದರಲು ಕಾರಣವೇನು?
- * ಲವನು ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದರಿಂದ ಅರಸರ ಕಡೆಯವರು ಬಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮುನಿಸುತರು ಹೆದರಿದರು.

8. ಕೆಮ್ಮನೇ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ.

- 36. ದ್ರೋಣನು ಪರಶುರಾಮರಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಬಂದನು ?
- * ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಬಡತನವು ಉಂಟಾಗಲು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬೇಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಶುರಾಮರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.
- 37. ದ್ರೋಣನು ಯಾರೊಡನೆ ಪರಶುರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು?
- * ದ್ರೋಣನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನೊಡನೆ ಪರಶುರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು.
- 38. ಪರಶುರಾಮನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಧಾನ ಅಸ್ತ್ರಗಳು ಯಾವುವು?
- * ಪರಶುರಾಮನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ವಾರಣ, ವಾಯವ್ಯ, ಆಗ್ನೇಯ, ಪೌರಂದರಾದಿ ಪ್ರಧಾನ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.
- 39. ದ್ರುಪದನು ಪಡಿಯರನಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು?
- * ದ್ರುಪದನು ಪಡಿಯರನಿಗೆ "ದ್ರೋಣ ಎಂಬುವನನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ; ಅವನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ. [2x 3 = 6 ಅಂಕಗಳು]

01. ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರು.

ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟ ಅವರು 1906 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಕಬಕ ಗ್ರಾಮದವರು. ಇವರು ತುಳು-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು, ಅಭಿನವಮಂಗರಾಜನ ನಿಘಂಟು, ಜಾತಕತಿಲಕಂ, ಭಂದಸ್ಸಾರ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ.

02. ಎ.ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್.

ಎ.ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರು ಕ್ರಿ.ಶ.1900 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಕ್ಕಿ ಹೆಬ್ಬಾಳಿನವರು. ಇವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ಅಕ್ಕಿ ಹೆಬ್ಬಾಳು ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿರಾವ್.

ಇವರು ಹಗಲುಗನಸುಗಳು, ಅಲೆಯುವ ಮನ, ಅಪರವಯಸ್ಸಿನ ಅಮೆರಿಕಾಯಾತ್ರೆ, ಮಿನುಗು-ಮಿಂಚು, ಪೂರ್ವಸೂರಿಗಳೊಡನೆ ಮತ್ತು ಚಂಡಮಾರುತ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ 'ಚಿತ್ರಗಳು- ಪತ್ರಗಳು' ಎಂಬ ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಹಾಗೂ ದೇವರು ಎಂಬ ಕೃತಿಗೆ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.

03. ಡಿ. ಎಸ್. ಜಯಪ್ಪಗೌಡ.

ಡಿ. ಎಸ್. ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಅವರು 1947 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲೂಕಿನ ದಾರದಹಳ್ಳಿಯವರು. ದಾರದಹಳ್ಳಿ ಸುಬ್ಬೇಗೌಡ ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಎಂಬುದು ಇವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು.

ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡಲಾಚೆಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳು, ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರು, ಜನಪದ ಆಟಗಳು, ದಿವಾನ್ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಳು ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಕರ್ನಾಟಕದ 'ಕಡಲಾಚೆಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳು' ಕೃತಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.

04. ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ

ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಕ್ರಿ.ಶ.1948 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲೂಕು ದೇವನೂರಿನವರು.

ಇವರು ದ್ಯಾವನೂರು, ಒಡಲಾಳ, ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಮಾವೊ, ನಂಬಿಕೆಯನೆಂಟ, ನೋಡು ಮತ್ತು ಕೂಡು, ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ 'ಕುಸುಮಬಾಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮತ್ತು 'ಒಡಲಾಳ' ಕೃತಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾ ಪರಿಷತ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ.

05. ಬಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.

ಬಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಗುಗ್ಗರಿ ಶಾಂತವೀರಪ್ಪ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರು ಸಾ.ಶ. 1926 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರದವರು.

ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯ, ಚೆಲುವು-ಒಲವು, ದೇವಶಿಲ್ಪಿ, ದೀಪದ ಹೆಚ್ಚಿ, ಅನಾವರಣ, ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮ, ಮಾಸ್ಕೋದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ದಿನಗಳು, ಸೌಂದರ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ 'ಕಾವ್ಯಾರ್ಥಚಿಂತನ' ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ನಾಡೋಜ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್. ಪದವಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇವರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

06. ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೇಂದ್ರೆ.

ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರು ಸಾ.ಶ. 1896 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು ಗರಿ, ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರಿ, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಸಬೀಗೀತ, ನಾದಲೀಲೆ, ಮೇಘದೂತ, ಗಂಗಾವತರಣ, ಸೂರ್ಯಪಾನ, ನಗೆಯ ಹೊಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ 'ಅರಳು-ಮರಳು' ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. 'ನಾಕುತಂತಿ' ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 'ಪದ್ಮಶ್ರೀ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿದೆ.

07. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ಗದುಗಿನ ನಾರಣಪ್ಪನ ಕಾಲ ಸಾ.ಶ. 1430. ಇವನು ಗದಗ ಪ್ರಾಂತದ ಕೋಳಿವಾಡದವನು.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಕನ್ನಡ ಭಾರತ, ಗದುಗಿನ ಭಾರತ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ಐರಾವತ ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರವನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ "ರೂಪಕಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ" ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ.

08. ರನ್ನ.

ರನ್ನನ ಕಾಲ ಸಾ.ಶ. ಸುಮಾರು 949 [ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ]. ಈತನು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದುವೊಳಲು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು. ಇವನ ತಂದೆ ಜಿನವಲ್ಲಭ, ತಾಯಿ ಅಬ್ಬಲಬ್ಬೆ. ಈತನು ಚಾಲುಕ್ಯ ದೊರೆಯಾದ ತೃಲಪನು ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಇವನು 'ಸಾಹಸ ಭೀಮ ವಿಜಯಂ (ಗದಾಯುದ್ಧ)', 'ಅಜಿತ ತೀರ್ಥಂಕರ ಪುರಾಣತೀಲಕಂ', 'ಪರಶುರಾಮ ಚರಿತಂ', 'ಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಚರಿತಂ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. 'ರನ್ನಕಂದ' ಎಂಬ ನಿಘಂಟನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಇವನಿಗೆ ತೃಲಪನು 'ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಈತನು ಕನ್ನಡದ ರತ್ನತ್ರಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು.

09. ಸಾ. ರಾ. ಅಬೂಬಕ್ಕರ್.

ಲೇಖಕಿ ಸಾ. ರಾ. ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು 1936 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಕೇರಳದ ರಾಜ್ಯದ ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ, ಸಹನಾ, ಕದನ ವಿರಾಮ, ವಜ್ರಗಳು, ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕವರು, ತಳ ಒಡೆದ ದೋಣಿಯಲಿ ಮೊದಲಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಚಪ್ಪಲಿಗಳು, ಖೆಡ್ಡಾ, ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸು, ಪಯಣ ಎಂಬ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನೃಪತುಂಗ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿವೆ. ಮತ್ತು ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ.

10. ಪು.ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್.

ಪು.ತಿ.ನ. ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಪುರೋಹಿತ ತಿರುನಾರಾಯಣಯ್ಯಂಗಾರ್ಯ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಇವರು ಸಾ.ಶ. 1905 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲುಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು ಅನೇಕ ಗೀತನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಅಹಲೈ, ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ, ಶಬರಿ, ವಿಕಟಕವಿವಿಜಯ, ಹಂಸದಮಯಂತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ರೂಪಕಗಳು, ಹಣತೆ, ರಸಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶದರ್ಶನ, ಶಾರದಯಾಮಿನಿ, ಶ್ರೀಹರಿಚರಿತೆ, ರಥಸಪ್ತಮಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಹಂಸದಮಯಂತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ರೂಪಕಗಳು ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇವರ 'ಶ್ರೀಹರಿಚರಿತೆ' ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ 'ಪಂಪಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಲಭಿಸಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಇವರಿಗೆ ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್. ಪದವಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

11. ವಿನಾಯಕ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಕಾಕ.

ವಿನಾಯಕ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಡಾ. ವಿನಾಯಕ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಕಾಕ ಅವರು ಸಾ.ಶ. 1909 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸವಣೂರಿನವರು.

ಇವರು ಸಮುದ್ರಗೀತೆಗಳು, ಪಯಣ, ಉಗಮ, ಇಜ್ಜೋಡು, ಸಮರಸವೇ ಜೀವನ, ಭಾರತ ಸಿಂಧುರಶ್ಮಿ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ 'ದ್ಯಾವಾ ಪೃಥಿವೀ' ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇವರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ 'ಜ್ಞಾನಪೀಠ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ 'ಪದ್ಮಶ್ರೀ' ಪುರಸ್ಕಾರ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

12. ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ.

ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಇವನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ಸುಮಾರು 10 ನೆಯ ಶತಮಾನ. ಇವನು ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಟ್ಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೋಗಳಿ ನಾಡಿನವನು.

ಇವನು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಥಮ ಗದ್ಯಕೃತಿ 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ'ಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಜೈನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ 19 ಕಥೆಗಳಿವೆ. ಈ ಕಥೆಗಳ ನಾಯಕರೆಲ್ಲ ಧರ್ಮವೀರರು. ಕರ್ಮಕ್ಷಯವು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಈ ಕಥೆಗಳು ಸಾರುತ್ತವೆ.

13. ಕುವೆಂಪು.

ಕುವೆಂಪು ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಕುವೆಂಪು ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಅವರು 1904 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕುವೆಂಪು.

ಇವರು ಕೊಳಲು, ಪಾಂಚಜನ್ಯ, ಪ್ರೇಮಕಾಶ್ಮೀರ, ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ದೇವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು, ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು ಎಂಬ ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ, ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಮಲನ ಕಥೆ, ಮೋಡಣ್ಣನ ತಮ್ಮ, ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಕಿಂದಿಜೋಗಿ ಎಂಬ ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜಲಗಾರ, ಯಮನ ಸೋಲು, ಬೆರಳ್ಳಿ ಕೊರಳ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನೆನಪಿನ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಇವರ ಆತ್ಮಕಥನವಾಗಿದೆ.

ಇವರ 'ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ' ಮಹಾಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿವೆ. ಇವರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ದೊರೆತಿವೆ.

14. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಇವನ ಕಾಲ ಸಾ.ಶ. 1550. ಇವನು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೂರು ತಾಲೂಕಿನ ದೇವನೂರಿನವನು. ಈತನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇವೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತವೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾವ್ಯದ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿಗೆ ಉಪಮಾಲೋಲ, ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಚಾರವನ ಚೈತ್ರ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿವೆ.

15. ಪಂಪ.

ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ಇವನ ಕಾಲ ಸಾ.ಶ. 902. ಇವನು ವೆಂಗಿ ಮಂಡಲದ ವೆಂಗಿಪಳು ಎಂಬ ಆಗ್ರಹಾರದವನು.

ಚಾಲುಕ್ಯರ ಅರಿಕೇಸರಿಯ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದ ಪಂಪನು ಆದಿಪುರಾಣ ಮತ್ತು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯಂ ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು

ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. 'ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ' ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಪಂಪಭಾರತ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರಿದೆ.

ಪಂಪನು ರತ್ನತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪಂಪನಿಗೆ ಸರಸ್ವತೀ ಮಣಿಹಾರ, ಸಂಸಾರ ಸಾರೋದಯ, ಕವಿತಾಗುಣಾರ್ಣವ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿವೆ.

ಪತ್ಯಪೂರಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪಾಠಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರು.

1. ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಲಿಲ್ಲ - ವಿಜಯಶ್ರೀ ಸಬರದ.

2. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ - ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ. ಜಿ. ಎಸ್.

3. ಉದಾತ್ತ ಚಿಂತನೆಗಳು - ಸಮಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ.

4. ವಚನಗಳು - ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ.

5. ನಾನು ಪ್ರಾಸ ಬಿಟ್ಟು ಕತೆ - ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ.

6. ಶುಕನಾಸನ ಉಪದೇಶ - ಬನ್ನಂಜೆ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯ.

ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಸಾರಾಂಶ. [1x4=04 ಅಂಕಗಳು]

[ಈ ಪದ್ಯಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪದ್ಯಭಾಗ ನೀಡಿದರೂ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಸಾರಾಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ]

[ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿನ 2 ಮತ್ತು 4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಈ ಸಾರಾಂಶಗಳೇ ಭಾಗಶಃ ಉತ್ತರಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.]

1 ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ.

ಆಯ್ಕೆ :

ಈ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕವಿ ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಎದೆತುಂಬಿ ಹಾಡುವೆನು' ಕವನ ಸಂಕಲನದ 'ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ' ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮೌಲ್ಯಗಳು :

ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ, ಧನಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವನೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕತೆ, ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಸಾರಾಂಶ:

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಹಬ್ಬಿರುವ ದ್ವೇಷದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪ್ರೀತಿಯ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ಬದುಕೆಂಬ ಹಡಗನ್ನು ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು. ಕಲುಷಿತವಾಗಿರುವ ನದಿ ಜಲಗಳಿಗೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಬೇಕು, ಬರಡಾಗಿರುವ ಕಾಡುಮೇಡುಗಳು ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸಿ, ಸಮೃದ್ಧವಾಗುವಂತಹ ವಸಂತಕಾಲವಾಗಬೇಕು. ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅನಾಚಾರ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಅಸ್ವಶೃತೆ, ಅಸಮಾನತೆಗಳಿಂದ ಹಾಳಾಗಿರುವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಮೇಲೆತ್ತುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾಷೆ, ಜಾತಿ, ಮತಧರ್ಮಗಳ ಭೇದ ಭಾವದಿಂದ ಮನುಜರ ನಡುವೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಯ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕೆಡವಿ ಹಾಕಿ ಸಮಾನತೆಯ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಸೇತುವೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮತಗಳು ನಮಗೆ ದಾರಿಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕು. ಭಯ ಮತ್ತು ಸಂಶಯಗಳಿಂದ ಎದೆಗುಂದಿರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ನಾಳಿನ ಕನಸನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕವಿ ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

2 ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?

ಆಯ್ಕೆ :

ಈ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು 'ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ'ಯವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಗರಿ' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದು 'ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮೌಲ್ಯಗಳು :

ಕಾಲದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ವಿಧೇಯತೆ, ಜಾಗತಿಕ ಸತ್ಯ, ಸಮಯ ಪಾಲನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

ಸಾರಾಂಶ:

'ಕಾಲ'ವನ್ನು ಹಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ರಚಿಸಿರುವ ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಚಲನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾಲವು ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪದಾಗಿದೆ. ಎಂತವರಾದರೂ ಸಹ ನಿಸರ್ಗದತ್ತವಾದ ಕಾಲ ಚಕ್ರದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಬಾಗಲೇಬೇಕು. ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾರುವಿಕೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಯುಗಗಳೇ ಉರುಳಿ ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಕೀರ್ತವೂ ಆಗಿದೆ. ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗಾವುದ ದೂರ ವೇಗವಾಗಿ ಹಕ್ಕಿಯು ಹಾರುತ್ತದೆ. ಕಷ್ಟ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಪುಚ್ಚಗಳಿರುವ ಮತ್ತು ಕಿಂಪಾದ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿರುವ ಕಾಲವೆಂಬ ಹಕ್ಕಿಯು ಹಾರುವುದನ್ನು ಕವಿ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀಲ ಆಗಸಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬಣ್ಣದ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನೇ ತನ್ನ ದೇಹದ ಚುಕ್ಕಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನೇ ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕವಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಾರ್ವಭೌಮರನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ, ಯುಗಯುಗಗಳ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸರಿಸಿ ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿಯು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಕ್ಕಿಯು ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹರಿಸಿದೆ. ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ಆಡುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಾ ಹಾರಾಡುತ್ತಾ ಶುಕ್ರ ಗ್ರಹ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ. ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿಯು

ಚಂದ್ರಲೋಕದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಮಂಗಳ ಲೋಕದ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಮಾನವನು ಏರುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕವಿ 'ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ'ಯವರು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

3. ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದ ನೀನು.

ಆಯ್ಕೆ :

ಈ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು 'ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಬರೆದ 'ಕರ್ನಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದು 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದ ನೀನು' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮೌಲ್ಯಗಳು :

ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ವರ್ತನೆ, ಗೆಳೆತನ, ಅನುಕಂಪ, ಸಮಚಿತ್ತತೆ, ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆ, ಪ್ರೀತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಸಾರಾಂಶ:

ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಗೆ ಬದ್ಧನಾಗಿ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೋವು, ಸಂಕಟ ಅನುಭವಿಸುವ ಕರ್ಣನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಮೈದುನತನದ ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ಕರ್ಣನನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಸೆಳೆದು ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಕರ್ಣ ನನಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭೇದ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ಈ ಭೂಮಿಯ ರಾಜ ಎಂಬುದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದನು. ಕೃಷ್ಣನು ಮುಂದುವರೆದು ಕುಂತಿಯಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಮೊದಲ ಮಗನೇ ನೀನು. ನಿನ್ನ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ, ಭೀಮ, ಅರ್ಜುನ, ನಕುಲ, ಸಹದೇವರು ಜನಿಸಿದರೆಂಬ ಕರ್ಣನ ಜನ್ಮ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೂ ಹೆಸ್ರಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪಾಂಡವರು ಕೌರವರು ಮಾದ್ರ, ಮಾಗಧ, ಯಾದವರು ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೂ ನೀನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕೃ ಚಾಚುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದನು. ತನ್ನ ಜನ್ಮ ರಹಸ್ಯದಿಂದ ದುಃಖಿತನಾದ ಕರ್ಣನು ಯಾವುದೇ ಆಮಿಷಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ತನಗೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ಎಂದನು. ತನ್ನ ಜನ್ಮ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಒಡೆಯನಾದ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕೊಂದ ನೀನು ಎಂದು ಕರ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ತನ್ನ ಒಡೆಯನಿಗೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವೆನು ಎಂಬ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕರ್ಣನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಐದು ಜನ ಪಾಂಡವರನ್ನು ನಾನು ನೋಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕರ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. ಛಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ.

ಆಯ್ಕೆ :

ಈ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ 'ರನ್ನ'ನು ಬರೆದ 'ಸಾಹಸ ಭೀಮ ವಿಜಯಂ' ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದು 'ಛಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ' ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮೌಲ್ಯಗಳು :

ಛಲದಗುಣ, ಗೌರವ ಭಾವನೆ, ಮಿತ್ರಪ್ರೇಮ, ಸಹೋದರ ಪ್ರೇಮ, ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಸಾರಾಂಶ:

ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಛಲ, ದೃಢನಿರ್ಧಾರ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮೌಲ್ಯಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಭೀಷ್ಮರು ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಭೀಷ್ಮರು, "ನೀನು ಒಪ್ಪುವೆಯಾದರೆ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಹಿಂದಿನ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವೆನು. ಅವರು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ದುರ್ಯೋಧನನು, "ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗಲೆಂದು ಬಂದೆನು. ಶತ್ರುಗಳೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಬಂದೆನೆ? ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ನನ್ನ ಕಾರ್ಯವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರಿ." ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. "ನಾನು ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವೆನು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದಿರಾ? ಛಲಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡುವೆನು. ಈ ಭೂಮಿ ನನಗೆ ಪಾಳು ಭೂಮಿ. ಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ಈ ಭೂಮಿಯೊಡನೆ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಬಾಳುವೆನೆ? ಕರ್ಣನನ್ನು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ತಮ್ಮನನ್ನು ಕೊಂದ ಅರ್ಜುನ-ಭೀಮರನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ಯುದ್ಧವಿರನೊಡನೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ನೂರು ಜನ ತಮ್ಮಂದಿರು ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಸತ್ತರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ನನ್ನ ಛಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಇಂದಿನ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರು ಉಳಿಯಬೇಕು ಇಲ್ಲವೆ ನಾನು ಉಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಭೂಮಿ ಪಾಂಡವರದಾಗಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಕೌರವರದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ

5. ಹಸುರು.

ಆಯ್ಕೆ :

ಈ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕವಿ 'ಕುವೆಂಪು'ರವರು ರಚಿಸಿರುವ 'ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕನದಿಂದ ಆಯ್ದು 'ಹಸುರು' ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮೌಲ್ಯಗಳು :

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹಸುರಿನ ಮಹತ್ವ, ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮ, ಹಸುರಿನ ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭವ, ಸಸ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಸಾರಾಂಶ:

ಹಸುರು ಕವನವು ಅಶ್ವಯುಜ ಮಾಸದ ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿದ ಹಚ್ಚಹಸುರನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಕವನವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಹಸುರುನೊಂದಿಗೆ ಕುವೆಂಪು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಮೀಪ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಕವಿಯಾತ್ಮವು ಹಸುರುಗಟ್ಟಲು ಅಶ್ವಯುಜ ಮಾಸದ ನವರಾತ್ರಿಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚಿಗುರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಶ್ಯಾಮಲ, ಕಡಲು, ಹಸುರಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕವಿಯು ಆತ್ಮವು ರಸಪಾನದಲ್ಲಿ ಮಿಂದಿತು. ಆಗಸದಲ್ಲಿ, ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆಯ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ, ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ; ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಹರಡಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಶ್ವೀಜ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗೆ ಮುತ್ತುವ ಗಿಳಿಗಳ ಹಸುರು ಬಣ್ಣದ ನೋಟ; ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕಾಡಂಚಿನಲ್ಲಿ ಫಲಭರಿತ ಅಡಕಿಯ ತೋಟ; ಹುಲ್ಲಿನ ಮಕಮಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಪಚ್ಚೆಯ ಜಮಖಾನೆ ಹರಡಿದಂತೆ ಭೂಮಿಯು ಹಸುರಿನಿಂದ ಮೈ ಮುಚ್ಚಿರಲು ಕವಿಗೆ ಬೇರೆ

ಬಣ್ಣಗಳೇ ಕಾಣದಾದವು. ಕವಿಗೆ ಹೊಸ ಹೂವಿನ ಕಂಪು ಹಸುರಾಗಿದೆ. ತಂಗಾಳಿಯ ತಂಪು ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಇಂಪಾದ ಗಾನವು ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಅತ್ತ-ಇತ್ತ-ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ಹಸುರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಕವಿಯಾತ್ಮವು ಹಸುರುಗಟ್ಟಿತು, ಕವಿಯ ದೇಹದಲ್ಲೂ ಹಸುರು ರಕ್ತವೇ ಹರಿದಾಡಿತು ಎಂದು ಹಸುರು ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

6. ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು.

ಆಯ್ಕೆ :

ಈ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು 'ಬಿ.ಎಸ್.ಗದ್ದಗಿಮಠ' ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ 'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು' ಎಂಬ ಲಾವಣಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು, 'ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು' ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ

ಮೌಲ್ಯಗಳು :

ದೇಶ ಪ್ರೇಮ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಪ್ರೇಮ, ಒಗ್ಗಟ್ಟು, ಜಾನಪದ ಸೊಗಡು.

ಸಾರಾಂಶ:

ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಾವಣಿಕಾರನು ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರ ತ್ಯಾಗ, ಬಲಿದಾನ, ವೀರತನ, ವೀರಸಾಹಸ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರದ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದರು. ಅನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ನಿಶ್ಚೀಕರಣ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಯಿರದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ನಮ್ಮ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ನಾಯಕರಾದ ಪೂಜೇರಿ ಹನುಮ, ಬ್ಯಾಡರ ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಜನರನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಹೆಬಲಕ್ ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕ್ರೋಧಗೊಂಡ ಕಾರಸಾಹೇಬನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಲಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬೇಡರ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರೌರ್ಯದಿಂದ ದಾಳಿಮಾಡಿ ದಂಗೆ ಎದ್ದವರನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದನು. ಅನಂತರ ಹಲಗಲಿಯಲ್ಲಿನ ಬೇಡರ ದಿನಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಊರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿದರು. ಕುರ್ತುಕೋಟಿ ಕಲ್ಮೇಶನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಈ ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರ ಲಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕ್ರೌರ್ಯ ಹಾಗೂ ಬೇಡರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು, ಶೌರ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

7 ವೀರಲವ.

ಆಯ್ಕೆ :

ಈ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು 'ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿ' ಬರೆದ 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು 'ವೀರಲವ' ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮೌಲ್ಯಗಳು :

ವೀರತನ, ಬಾಲ ಸಹಜ ಸಾಹಸ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಗುಣಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಸಾರಾಂಶ:

ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ವೀರತನ, ಪರಾಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಮನು ಋಷಿಗಳ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡನು. ಶೌರ್ಯವಂತ ರಾಜರೂ ಸಹಿತ ರಾಮನ ಕುದುರೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೆದರಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಬಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಆ ಕುದುರೆಯು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಹಸಿರಾದ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಆಸೆಪಟ್ಟು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಆಶ್ರಮದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಲವನು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬರಹವನ್ನು ಓದಿದನು. ಆ ಬರಹ ಹೀಗಿತ್ತು " ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಮಗನಾದ ರಾಮನೊಬ್ಬನ ವೀರನು, ಇದು ಆತನ ಯಜ್ಞದ ಕುದುರೆ, ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಳ್ಳವರು ತಡೆಯಲಿ" ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಿದ ಲವನು ಇವನ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಬಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಂಜೆ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲವೇ ನನಗೆ ಇರುವ ಈ ತೋಳುಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದು ತನ್ನ ಉತ್ತರೀಯದಿಂದ ಬಾಳೆ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಋಷಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಹೆದರಿ ಅದು ಅರಸುಗಳ ಕುದುರೆ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಡ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮಕ್ಕಳು ಹೆದರಿದರೆ ಜಾನಕಿಯ ಮಗನು ಹೆದರುವನೇ ಎಂದು ವೀರನಂತೆ ಬಿಲ್ಲಿನ ಹೆದೆಯೇರಿಸಿ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲುವ ಲವನ ವೀರಗುಣವನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

8 ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ.

ಆಯ್ಕೆ :

ಈ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪಂಪನು ಬರೆದ 'ಪಂಪಭಾರತ' ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದು 'ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೇ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಮೌಲ್ಯಗಳು :

ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಆಗುವ ಅನರ್ಥಗಳು,

ಸಾರಾಂಶ:

ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಬಡತನ ಬರಲು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪರಶುರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ದ್ರವ್ಯ ಬೇಡಲು ಬಂದನು. ಆದರೆ ಪರಶುರಾಮ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದ ಕಾರಣ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಆಭರಣ ಹಾಗೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೊದಲೇ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಇದರಿಂದ ಉಳಿದ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದನು. ನಂತರ ದ್ರೋಣನು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ ಗೆಳೆಯ ದ್ರುಪದನು ರಾಜನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವನ ಬಳಿ ಸಹಾಯ ಬೇಡಲು ಬಂದನು. ಅರಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಾನು ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ದ್ರುಪದನಿಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಅರಮನೆಯ ಕಾವಲುಗಾರನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಆದರೆ ದೋಣನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಅವನನ್ನು ಹೊರಗೆ ನೂಕು ಎಂದು ದ್ರುಪದನು ಕಾವಲುಗಾರನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ನಂತರ ದ್ರೋಣನು ಅರಮನೆಯ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದಾಗ ರಾಜನಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೂ ಯಾವ ತರಹದ

ಗೆಳತನ ಇರುತ್ತದೆ. ಬೇಡಲು ಬಂದವರು ಈ ರೀತಿ ನಾಚಿಕೆಗಟ್ಟು ಬೇಡುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ತುಂಬಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವವನ್ನು ದ್ರೋಣನನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೋಪಗೊಂಡ ದ್ರೋಣನು ಈ ಸಭಾ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ನೀನು ಗಾಬರಿ ಪಡುವಂತೆ ಬಂಧಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಮೀಸೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವುದು ವ್ಯರ್ಥವಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಪರಿತ ಗದ್ಯ [04 ಅಂಕಗಳು] 2x2=04 [ಇದು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಅಪರಿತ ಗದ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ.]

ಸಿ.ವಿ.ರಾಮನ್ ಅವರು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅವನನ್ನು ಮಗನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರೂ ತಮ್ಮಂತೆಯೇ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳು, ತಮ್ಮ ನಡುವೆ ಮೇಲು ಕೀಳೆಂಬ ತಾರತಮ್ಯವಿರಕೂಡದು, ವಿಜ್ಞಾನದ ಅನ್ವೇಷಣಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಸರಿಸಮಾನರಾದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಷ್ಯರು ನಡೆಸುವ ಸಂಶೋಧನೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವರ್ಗದ್ದಾಗಿರಬೇಕು, ಇತರರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಅನುಸರಿಸುವುದು ಸರ್ವಥಾ ಕೂಡದು, ಸ್ವಂತಿಕೆ ಇರಬೇಕು, ಹೊಸ ದಾರಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಹೊರಟು ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಭೇಟಿಯಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನೂ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರಗತಿ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಷ್ಯನೇನಾದರೂ ಹೊಸ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ತಂದಿದ್ದನೆಂದರೆ, ಬೆನ್ನುತಟ್ಟಿ, ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಎದುರಿಗೂ ಹೊಗಳಿ ಅಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಷ್ಯರು ಗುರುವಿನ ಕೊಂಡಾಟದಿಂದ ಉಬ್ಬಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹುರುಪಿನಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

- ಅ] ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು ರಾಮನ್ ಅವರ ಮನೋಭಾವನೆ ಏನಾಗಿತ್ತು?
- ಆ] ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವ ರಾಮನ್ ಅವರ ದೈನಂದಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರಗಳು:

ಅ] ಸಿ.ವಿ.ರಾಮನ್ ಅವರು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅವನನ್ನು ಮಗನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರೂ ತಮ್ಮಂತೆಯೇ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳು, ತಮ್ಮ ನಡುವೆ ಮೇಲು ಕೀಳೆಂಬ ತಾರತಮ್ಯವಿರಕೂಡದು, ವಿಜ್ಞಾನದ ಅನ್ವೇಷಣಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಸರಿಸಮಾನರಾದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಷ್ಯರು ನಡೆಸುವ ಸಂಶೋಧನೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವರ್ಗದ್ದಾಗಿರಬೇಕು, ಇತರರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಅನುಸರಿಸುವುದು ಸರ್ವಥಾ ಕೂಡದು, ಸ್ವಂತಿಕೆ ಇರಬೇಕು, ಹೊಸ ದಾರಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆ] ಸಿ.ವಿ.ರಾಮನ್ ಅವರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಹೊರಟು ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಭೇಟಿಯಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನೂ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರಗತಿ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಷ್ಯನೇನಾದರೂ ಹೊಸ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ತಂದಿದ್ದನೆಂದರೆ, ಬೆನ್ನುತಟ್ಟಿ, ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಎದುರಿಗೂ ಹೊಗಳಿ ಅಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಷ್ಯರು ಗುರುವಿನ ಕೊಂಡಾಟದಿಂದ ಉಬ್ಬಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹುರುಪಿನಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. [3 x 6 = 18 ಅಂಕಗಳು]

01. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ

- 1. “ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇತಿಹಾಸ ಉಳಿಯಿತು”
- 2. “ಒಬ್ಬ ತಾಯಿಯ ಗಾನದ ಶ್ರುತಿಯಂತೆ”

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟ ಅವರ ‘ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ’ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು, ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಲೇಖಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ಇಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯತೆ, ಸೊಗಸು ತುಂಬಾ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವವು ತುಂಬಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

- 3. “ತಕ್ಕದೆ ಬೆರಸಲ್ಕೆ ಘೃತಮುಮಂ ತೈಲಮುಮಂ”

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟ ಅವರ ‘ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ’ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು, ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು

ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಲೇಖಕರು ಕವಿ ನಯಸೇನನು ಹೇಳಿರುವ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ಇಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯತೆ, ಸೊಗಸು ತುಂಬಾ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವವು ತುಂಬಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

- 4. “ಸಿಗುರು ತೆಗೆದ ಕಬ್ಬಿನಂತೆ, ಉಷ್ಣ ಅಳಿದ ಹಾಲಿನಂತೆ”

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟ ಅವರ ‘ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ’ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು, ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಲೇಖಕರು ಕವಿ ಮಹಲಿಂಗರಂಗನು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ಇಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯತೆ, ಸೊಗಸು ತುಂಬಾ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವವು ತುಂಬಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

02. ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ

1. “ಖಂಡವಿದಕೋ, ಮಾಂಸವಿದಕೋ, ಗುಂಡಿಗೆಯ ಬಿಸಿರಕ್ತವಿದಕೋ.”

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎ.ಎನ್.ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ‘ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ’ ಎಂಬ ಗದ್ಯ ಪಾಠದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಶಾನುಭೋಗರು ಬೆನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದ್ದಾಗ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಾರಿ ಕೊಲ್ಲಲೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಲಿಯು ತನ್ನ ವಂಶದ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಕತೆಯನ್ನು ನೆನೆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಹುಲಿಯ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ, ಶಾನುಭೋಗರ ಭಯ, ಆಶ್ಚರ್ಯ ಹಾಗೂ ಹುಲಿಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಈ ವಾಕ್ಯವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

2. “ದೇವರೆ, ಮರ ಹತ್ತುವಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕರುಣಿಸು.”

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎ.ಎನ್.ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ‘ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ’ ಎಂಬ ಗದ್ಯ ಪಾಠದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಶಾನುಭೋಗರು ಹುಲಿಯ ಜೊತೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಹುಲಿಯ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ, ಶಾನುಭೋಗರ ಭಯ, ಆಶ್ಚರ್ಯ ಹಾಗೂ ಹುಲಿಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಈ ವಾಕ್ಯವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

3. “ನಾನು ಮುಖ ಮೇಲಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದೆನೆ?”

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎ.ಎನ್.ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ‘ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ’ ಎಂಬ ಗದ್ಯ ಪಾಠದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ರೈತರು ಶಾನುಭೋಗರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದಾಗ ಶಾನುಭೋಗರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಹುಲಿಯ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ, ಶಾನುಭೋಗರ ಭಯ, ಆಶ್ಚರ್ಯ ಹಾಗೂ ಹುಲಿಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಈ ವಾಕ್ಯವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

4. “ಹುಲಿ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಹಸಿದಿರಬೇಕು.”

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎ.ಎನ್.ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ‘ವ್ಯಾಘ್ರಗೀತೆ’ ಎಂಬ ಗದ್ಯ ಪಾಠದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಊಟ ಮಾಡುವಾಗ ಹುಲಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ಶಾನುಭೋಗರು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಹುಲಿಯ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ, ಶಾನುಭೋಗರ ಭಯ, ಆಶ್ಚರ್ಯ ಹಾಗೂ ಹುಲಿಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಈ ವಾಕ್ಯವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

03. ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು,

[ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು.]

1. “ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಹರಿಕಾರ’.

2. “ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ “ಮಾದರಿ ಮೈಸೂರು” ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು”.

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ‘ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು’ ಎಂಬ ಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಲೇಖಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಮಾದರಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ.

ಸರ್.ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ.

2. “ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಕಿರೀಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗರಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿತು

4. “ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವಿರಬೇಕು”

5. “ನಾಳೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಇಂದೇ ಮಾಡು, ಇಂದೇ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಈಗಲೇ ಮಾಡು”

6. “ಕೈಗಾರಿಕರಣ ಇಲ್ಲವೇ ಅವನತಿ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಡಿ.ಎಸ್.ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಅವರ ‘ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಳು’ ಕೃತಿಯ ‘ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು’ ಎಂಬ ಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ಒಡೆಯರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಿವಾನರಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆ ಅನುಪಮವಾಗಿದ್ದು, ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ -ಪುರಸ್ಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಸಾಧನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಅಡ್ಡಿ-ಆತಂಕಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಿದ ಸಾಧಕರ ಬಗೆಗಿನ ವಿಚಾರ ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ.

7. “ತಾವು ಕಡಿಮೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ; ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಡಿ.ಎಸ್.ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಅವರ ‘ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಳು’ ಕೃತಿಯ ‘ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು’ ಎಂಬ ಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ಒಡೆಯರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಿವಾನರಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆ ಅನುಪಮವಾಗಿದ್ದು, ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ -ಪುರಸ್ಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರು ಅವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಸಾಧನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಅಡ್ಡಿ-ಆತಂಕಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಿದ ಸಾಧಕರ ಬಗೆಗಿನ ವಿಚಾರ ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ.

04. ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ

1. “ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಮನೆ ಉಂಟಾ ನನ್ ಮಕ್ಕಳಾ”

2. “ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆ ಆಗುವವರೆಗೆ ನನಗೂ ಮನೆ ಬೇಡ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ‘ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ’ ಎಂಬ ಗದ್ಯ ಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:-ಗ್ರಾಮದ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಮಂಚಮ್ಮದೇವಿಗೆ ಗುಡಿಕಟ್ಟುವಾಗ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬನ ಮೈಮೇಲೆ ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮಂಚಮ್ಮ ದೇವಿ ಹಾಗೂ ಜನರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಜನರಿಗೇ ಇರಲು ಮನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತನಗೆ ಗುಡಿಮನೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕರುಣೆಯ ಭಾವ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

3. “ಯಾವ ಜೀವಿಯೂ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನಿಲ್ಲ”

4. “ಅವರಿಗೆ ಅವರವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ದೇವರಾಗಿತ್ತು”

5. “ಈ ಸಮಷ್ಟಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ”

6. “ನಡೆಯಿಂದ ನುಡಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಅದು ಅರಿವು”

7. “ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ ಅದು ಜಾಗತೀಕರಣ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ‘ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ’ ಎಂಬ ಗದ್ಯ ಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಲೇಖಕ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಅರಿವು, ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹಾಗೂ ವಚನಕಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಮಹನೀಯರ ಸಾಧನೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳೇ ದೇವರಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

05. ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ.

1. “ಪ್ರೀತಿಯ ಹಣತೆಯ ಹಚ್ಚೋಣ”
2. “ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗೋಣ”
3. “ಹೊಸ ಭರವಸೆಗಳ ಕಟ್ಟೋಣ”
4. “ಹೊಸ ಎಚ್ಚರದೊಳು ಬದುಕೋಣ”
5. “ಹಡಗನು ಎಚ್ಚರದಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸೋಣ”
6. “ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳ ಕೆಡವುತ್ತ ಸೇತುವೆಯಾಗೋಣ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪರವರ ‘ಎದೆ ತುಂಬಿ ಹಾಡಿದೆನು’ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ’ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಭಯ, ಅನುಮಾನ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮಳೆಯಾಗಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುತ್ತ ಪ್ರೀತಿಯ ಹಣತೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ, ಬದುಕಿಗೆ ಹೊಸ ಭರವಸೆ ಕಟ್ಟೋಣ ಎನ್ನುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ..

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸುವಾಗ ಎದುರಾಗುವ ಅಡ್ಡಿ - ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಲು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದೆ.

06. ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ

1. “ರೆಕ್ಕೆಗಳೆರಡೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲುಂಟು”
2. “ಸಾರ್ವಭೌಮರ ನೆತ್ತಿಯ ಕುಕ್ಕಿ”
3. “ಬಲ್ಲರು ಯಾರಾ ಹಾಕಿದ ಹೊಂಚಿ.”
4. “ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸು ಮಕ್ಕಳ ಹರಸಿ”
5. “ಮಂಗಳ ಲೋಕದ ಅಂಗಳಕೇರಿ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ‘ಗರಿ’ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- “ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿಯ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಗರಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯ- ಚಂದ್ರರನ್ನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲಾ ಖಂಡಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತ, ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವ ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹರಸಿ ಮುನ್ನುಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕಾಲದ ಗತಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ, ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

07. ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು.

1. “ರವಿಸುತನ ಕಿವಿಯಲಿ ಬಿತ್ತಿದನು ಭಯವೆ”.
2. “ಬಾಯ್ಬುಲಕ ಕೈಯಾನುವರೆ” .
3. “ಜೀಯ ಹಸಾದವೆಂಬುದು ಕಷ್ಟ.”
4. “ನಿನ್ನಪದೆಸೆಯ ಬಯಸುವವನಲ್ಲ”.
5. ಮೇದಿನೀ ಪತಿ ನೀನು”
6. “ಏನು ಹೇಳಿ ಕರ್ಣ ಚಿತ್ತ ಗ್ಲಾನಿ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಬರೆದ ‘ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಜನ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ , ದುರ್ಯೋಧನನ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಹಸ್ತಿನಾಪುರದ ರಾಜನಾಗಿ ಪಾಂಡವ ಹಾಗೂ ಕೌರವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೋ ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ..

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ದಾನ, ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಕರ್ಣನ ಸ್ವಾಮಿ ನಿಷ್ಠೆಯು, ಕೃಷ್ಣನ ಕಪಟತನದ ರೀತಿಯು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

7. “ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳಿನ ಭಾರತವು”.
8. “ಮಹಿಯ ರಾಜ್ಯದ ಸಿರಿಗೆ ಸೋಲುವನಲ್ಲ
9. “ನಿನ್ನಯ ವೀರರೈವರ ನೋಯಿಸೆನು ರಾಜೀವಸಖನಾಣೆ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಬರೆದ ‘ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ತನ್ನ ಜನ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದ ಕರ್ಣನು ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ, ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಂತೆ ನಾನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರದ ರಾಜನಾಗಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ನನ್ನ ಒಡೆಯನ ಋಣ ತೀರಿಸಲು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ತನ್ನ ಪ್ಯಾಣವನ್ನೇ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ವೀರರೈವರ ನೋಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಕರ್ಣನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ದಾನ, ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಕರ್ಣನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯು, ಕೃಷ್ಣನ ಕಪಟತನದ ರೀತಿಯು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

08. ಭಲಮನೆ ಮೆರೆವಂ.

1. “ನೆಲಕಿರಿವನೆಂದು ಬಗೆದಿರೆ ಚಲಕಿರೆವೆಂ”
2. “ಸಮರದೊಳೆನಗಜ್ಜ ಪೇಳಿವಾವುದು ಕಜ್ಜಂ”
3. “ಪಾಂಡವರೊಳಿರೆದು ಭಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ”
4. “ಮೇಣಾಯ್ತು ಕೌರವಂಗಳನಿವಳಂ”
5. “ಕೊಲಿಸಿದ ನೆಲನೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ಪುದುವಾಳ್ವಪೆನೆ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ರನ್ನನು ಬರೆದ “ಗಧಾಯುದ್ಧ” ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಭಲಮನೆ ಮೆರೆವಂ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ‘ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೋ ಎಂದು ಭೀಷ್ಮರು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಕೋಪಗೊಂಡ ದುರ್ಯೋಧನನು ನಾನು ನೆಲಕ್ಕಾಗಿ ಬದುಕಿರುವವನಲ್ಲ ಭಲಕ್ಕಾಗಿ ಬದುಕಿರುವವನು, ನನ್ನ ವೈರಿಗಳಾದ ಭೀಮಾರ್ಜುನರನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕವೇ ನಾನು ಧರ್ಮರಾಯನೊಂದಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ದುರ್ಯೋಧನನ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನ ಹಾಗೂ ಭಲದ ಗುಣ ಅವನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನಾಗಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

09. ಯುದ್ಧ.

1. “ದಯವಿಟ್ಟು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಿರಿ ನಾನು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ”

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ‘ಚಪ್ಪಲಿಗಳು’ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಯುದ್ಧ’ ಎಂಬ ಗದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ರಾಹಿಲನು ಮುದುಕಿಯ ಮನೆಯ ಬಳಿ ಹೋದಾಗ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ರಾಹಿಲನ ದಯನೀಯ ಸ್ಥಿತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಸಹಾಯದ ಗುಣ ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

2. “ನಾನಾಕೆಯನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಿಸುವೆ, ನೀವು ಬಿಸಿ ನೀರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ”

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ 'ಚಪ್ಪಲಿಗಳು' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಯುದ್ಧ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ರಾಹಿಲನು ಮುದುಕಿಯ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಮುದುಕಿಯ ಸೊಸೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ರಾಹಿಲನ ದಯನೀಯ ಸ್ಥಿತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಸಹಾಯದ ಗುಣ ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ.

3. "ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದ ತನ್ನ ಮಗನ ಕಣ್ಣುಗಳಂತೆಯೇ ಇವೆಯಲ್ಲ?"

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ 'ಚಪ್ಪಲಿಗಳು' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಯುದ್ಧ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಮುದುಕಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಲು ಹೋಗುವಾಗ ರಾಹಿಲನನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ಮುದುಕಿಯ ಮಾತು ಹೃದಯವು ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

4. "ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗುವಿನ ಹೇವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ; ಅದನ್ನೂ ನೋಡಿ!"

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ 'ಚಪ್ಪಲಿಗಳು' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಯುದ್ಧ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಮುದುಕಿಯ ದೇಶದ ಸೈನಿಕರು ಶತ್ರು ಸೈನಿಕನನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಮುದುಕಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮುದುಕಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ತನ್ನ ದೇಶದ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ಯುದ್ಧದಿಂದಾಗುವ ಸಾವು-ನೋವು ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ಈ ವಾಕ್ಯವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

10. ಶಬರಿ

1. "ಆವುದೀ ಮರುಳು? ನಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಬರುತಿಹುದು."
2. "ನಾಚುತಿಹೆನೀ ಪೂಜ್ಯಯೀ ನಲಮೆಯಿಂದ."
3. "ತಾಯಿ, ದಾರಿಗರಿಗೆ ಬೀಡಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದೇ?"
4. "ಬೆಳಕಿಗೊಲಿದವರ್ ಉರಿವ ಬತ್ತಿಯ ಕರುಕ ಕಾಣರು."

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ಮೇಲಿನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದಿರುವ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗೀತನಾಟಕದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಮತಂಗ ಮುನಿಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮೊಡನೆಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಶಬರಿಯೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಮನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ವಯೋವೃದ್ಧಿಯಾದ ಶಬರಿಯು ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸಿ, ಧನ್ಯತೆಯ ಭಾವದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನಿಂದ ಪಡೆದದ್ದು ಈ ಗೀತನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

5. "ರೂಪಿನಂತೆ ಮಾತು ಕೂಡ ಎನಿತುದಾರವಾಗಿದೆ!"

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ಮೇಲಿನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದಿರುವ 'ಶಬರಿ' ಎಂಬ ಗೀತನಾಟಕದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಮತಂಗ ಮುನಿಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮೊಡನೆಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ ಶಬರಿಯು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ವಯೋವೃದ್ಧಿಯಾದ ಶಬರಿಯು ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸಿ, ಧನ್ಯತೆಯ ಭಾವದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನಿಂದ ಪಡೆದದ್ದು ಈ ಗೀತನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

11. ಲಂಡನ್ ನಗರ.

1. "ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಯಿರಿ! ಇದು ದೊಡ್ಡದಾದ ರಾಷ್ಟ್ರ"
2. "ಹೊತ್ತು! ಹೊತ್ತು! ಹೊತ್ತೇ ಹಣ."

3. "ಯಾರನ್ನು ತುಳಿದರೇನು! ಎಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರೇನು? ಎಲ್ಲವೂ ಅಷ್ಟೆ! ಮಣ್ಣು! ಮಣ್ಣು!"

4. "ಪ್ರವಾಸವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ."

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ಅವರ 'ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ' ಎಂಬ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಲಂಡನ್ ನಗರ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ವಿ.ಕೃ.ಗೋಕಾಕರು ಲಂಡನ್ ನಗರಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ, ವೂಲವರ್ಥ ಅಂಗಡಿ, ರಸ್ತೆಗಳ ಕೂಟದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಮೂರ್ತಿಗಳು, ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿರುವ ಕವಿಗಳು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಅರಸರು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮುಂತಾದವರ ಸಮಾಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿ ವಿ.ಕೃ.ಗೋಕಾಕ ಅವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- "ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಲಂಡನ್ ನಗರವು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು ಎಂಬುದು ವಿ.ಕೃ.ಗೋಕಾಕ್ ರವರ ಪ್ರವಾಸಕಥನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

12. ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಕಥೆ.

1. "ಕಣ್ಣ ನೀರಂ ತೀವಿ ನೆಲನಂ ಬರೆಯುತ್ತಿರೆ"

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ಮೇಲಿನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆಯ್ದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ರಾಜನು ಮಂತ್ರಿ ಸೋಮಶರ್ಮನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು ನಿಮಗೆ ಯಾವ ವಿದ್ಯೆ ಗೊತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯದ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇ ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ-ವಾಯುಭೂತಿಯರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

2. "ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿಯೋದಂ ಕಲ್ಪಮೆಂಬಟ್ಟಿಯೋಳ್ ಬಂದಿರಪ್ಪೊಡೆ"

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ಮೇಲಿನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆಯ್ದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನ ಬಳಿ ಬಂದ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರನ್ನು ಕಂಡು ತಾನು ಅವರ ಮಾವನಾದರೂ ಅದನ್ನು ಹೇಳದೆ ಯಾರಾದರೇನು ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವೆ ಎಂದು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಮಾಡಿದ ಉಪಾಯ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ.

3. "ಪಸರಂಗೊಟ್ಟಿನಿಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಮುಳಿಯದಿರಿಂ"

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ಮೇಲಿನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆಯ್ದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಿದ ನಂತರ ತಾನು ಯಾರೆಂದು ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂರ್ಯಮಿತ್ರನು ಹೇಳುವಾಗ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ವ್ಯಸನಿಗಳಾದ ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ತಾನು ಹೇಳಿದ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸತ್ಯ ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

4. "ಪಂಡಿತಜನಮೆಲ್ಲಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಿಚ್ಚಳಿಸಿ"

ಆಯ್ಕೆ:- ಈ ಮೇಲಿನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆಯ್ದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ:- ತಮ್ಮ ಮಾವನಿಂದ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತ ಅಗ್ನಿಭೂತಿ ವಾಯುಭೂತಿಯರು ರಾಜನ ಬಳಿ ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಪಂಡಿತರು ಮೆಚ್ಚುವಾಗ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ತೆಗಳಿದವರಿಂದಲೇ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

13. ಹಸುರು.

1. “ಹಸುರಾದುದು ಕವಿಯಾತ್ಮಂ”
2. “ಬೇರೆ ಬಣ್ಣವನೆ ಕಾಣೆ”
3. “ಹಸುರು ಹಸುರಿಳೆಯುಸಿರೂ”
4. “ಹಸುರತ್ತಲ್, ಹಸುರಿತ್ತಲ್, ಹಸುರತ್ತಲ್”
5. “ಹಸುರಿನ ಮಲೆ; ಹಸುರುರು ಕಣಿವೆ”
6. “ಪೊಸ ಪಚ್ಚಿಯ ಜಮಖಾನೆ”
7. “ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಳಿಂಪು ಹಸುರು

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕುವೆಂಪುರವರ ‘ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ’ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಹಸುರು’ ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ. ಸಂದರ್ಭ :- ಕವಿಯು ಆಗಸದಿಂದ ಭೂಮಿಯೆಡೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಎಲ್ಲವೂ ಹಚ್ಚ ಹಸುರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು ಇದರಿಂದ ಕವಿಯಾತ್ಮ ಹಸುರುಗಟ್ಟಿ ದೇಹದ ರಕ್ತವು ಹಸುರಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತ-ಇತ್ತ, ಮೇಲೆ-ಕೆಳಗೆ, ಎತ್ತಕಡೆ ನೋಡಿದರೂ ಭೂಮಿಯ ಹಸುರು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ನುಡಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

14. ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು.

1. “ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಜೋರ ಮಾಡಿ ಕಸಿರು ಕೊಳ್ಳಿರಿ ಹತಾರ”
2. “ಜೀವ ಸತ್ತು ಹೋಗುವುದು ಗೊತ್ತ”
3. “ಹೊಡೆದರೂ ಗುಂಡ ಕರುಣ ಇಲ್ಲದ್ದಂಗ.”
4. “ಕಿಟ್ಟು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ ಕಂಡಷ್ಟು”
5. “ಒಳಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡು ಹೊಡಿದರೂ ಮುಂಗಾರಿ ಸಿಡಿಲ ಸಿಡಿದ್ದಾಂಗ”
6. “ಹೊಡೆದರೂ ಗುಂಡ ಕರುಣ ಇಲ್ಲದ್ದಂಗ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಡಾ|| ಬಿ. ಎಸ್. ಗದಗಿಮಠ ರವರ ‘ಕನ್ನಡ ಜನಪದಗೀತೆಗಳು’ ಕೃತಿಯ ‘ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು’ ಎಂಬ ಲಾವಣಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ. ಸಂದರ್ಭ :- ಬೇಡರ ಬಳಿ ಇರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ದಿಕ್ಕಿರಿಸಿದ ಜಡಗ, ರಾಮ ಭೀಮ, ಹನುಮರೊಂದಿಗೆ ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ಜಗಳಕ್ಕಿಳಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಾವಣಿಕಾರನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಹಲಗಲಿಯ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಬೇಡರು, ಕಾಯಿದೆ ವಿರೋಧಿಸಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದದ್ದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

15. ವೀರಲವ.

1. “ರಘೂದ್ವಹನ ಸೊಲ್ಲೇಳಿ ನಮಿಸಲ್”
2. “ತನ್ನ ಮಾತೆಯಂ ಸರ್ವಜನಮುಂ ಬಂಜೆಯೆನ್ನದಿರಪುದೆ”
3. “ಅರಸುಗಳ ವಾಚಿಯಂ ಬಿಡು”
4. “ಜಾನಕಿಯ ಮಗನಿದಕಿ ಬೆದರುವನೆ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು ರಚಿಸಿರುವ ‘ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ’ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ವೀರಲವ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಭ :- ಶ್ರೀರಾಮನ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗದ ಕುದುರೆಗೆ ದೊರೆತ ಭವ್ಯ ಸ್ವಾಗತ ಹಾಗೂ ವೀರಲವನ ಬಾಲ ಸಹಜ ಗುಣವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಶ್ರೀರಾಮನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಹಾಗೂ ವೀರಲವನು ಬಾಲಕನಾದರೂ ಹೆದರದೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

16. ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೆ.

1. ‘ಈಗಳೊಂದಡಕಿಯುಮಿಲ್ಲ ಕೈಯೊಳ್’

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಂಪನು ಬರೆದ ‘ಪಂಪಭಾರತ’ ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೆ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಬಡತನ ಎದುರಾಗಿ, ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬೇಡಲು ಪರಶುರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ ಈಗ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಿಲ್ಲು- ಬಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಪರಶುರಾಮನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ದ್ರೋಣ ಬಿಲ್ಲಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪ್ರವೀಣನಾಗಿದ್ದರೂ ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬಳಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೇಡಲು ಹೋಗಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

2. ‘ವಿದ್ಯಾಧನಮೆ ಧನಮಪ್ಪುದು’

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಂಪನು ಬರೆದ ‘ಪಂಪಭಾರತ’ ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೆ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಬಡತನ ಎದುರಾಗಿ, ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬೇಡಲು ಪರಶುರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ದ್ರೋಣನು ಪರಶುರಾಮನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ದ್ರೋಣ ಬಿಲ್ಲಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪ್ರವೀಣನಾಗಿದ್ದರೂ ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬಳಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೇಡಲು ಹೋಗಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

3. ‘ಎಂತು ನಾಣಿಲಿಗರಪ್ಪರೆ ಮಾನಸಂ’

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಂಪನು ಬರೆದ ‘ಪಂಪಭಾರತ’ ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೆ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಬಡತನ ಎದುರಾಗಿ, ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬೇಡಲು ರಾಜನಾದ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯ ದ್ರುಪದನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತುಂಬಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರುಪದನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ದ್ರೋಣ ಬಿಲ್ಲಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪ್ರವೀಣನಾಗಿದ್ದರೂ ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬಳಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೇಡಲು ಹೋಗಿದ್ದುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ

4. ‘ಬಲಕ್ಕನೀಗಳರರೆದೆಂ ಸಿರಿ ಕಳೊಡವುಟ್ಟಿತೆಂಬುದೆಂ’

5. ‘ನೊಳವಿಂಗೆ ಕುಪ್ಪೆ ವರಂ’

6. ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೆ’

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪಂಪನು ಬರೆದ ‘ಪಂಪಭಾರತ’ ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀಸೆವೊತ್ತನೆ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಬಡತನ ಎದುರಾಗಿ, ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬೇಡಲು ರಾಜನಾದ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯ ದ್ರುಪದನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತುಂಬಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದ ದ್ರುಪದನಿಗೆ ದ್ರೋಣನು ಶಪಥ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತುಗಳು ಬಂದಿವೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ದ್ರೋಣ ಬಿಲ್ಲಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪ್ರವೀಣನಾಗಿದ್ದರೂ ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬಳಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೇಡಲು ಹೋಗಿದ್ದುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

ಅಲಂಕಾರಗಳು [1x3=3 ಅಂಕಗಳು]

01] ಉಪಮಾಲಂಕಾರ:

1. ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವು ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರೆದಂತೆ.

ಅಲಂಕಾರ: ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಮಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಉಪಕಾರ

ಉಪಮಾನ: ಹಾವಿಗೆ ಎರೆದ ಹಾಲು

ಉಪಮಾವಾಚಕ: ಅಂತೆ

ಸಮಾನಧರ್ಮ: ಲುಪ್ತವಾಗಿದೆ.[ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ]

ಸಮನ್ವಯ: : ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಹಾವಿಗೆ ಎರೆದ ಹಾಲಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

2. ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರು ಮದಗಜಗಳಂತೆ ಹೋರಾಡಿದರು.

ಅಲಂಕಾರ: ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಮಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರು

ಉಪಮಾನ: ಮದಗಜಗಳು

ಉಪಮಾವಾಚಕ: ಅಂತೆ

ಸಮಾನಧರ್ಮ: ಹೋರಾಡುವುದು

ಸಮನ್ವಯ: ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಮದಗಜಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

3. ಮರನೇರಿದ ಮರ್ಕಟನಂತೆ.

ಅಲಂಕಾರ: ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಮಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿಲ್ಲ. [ಮನಸ್ಸು]

ಉಪಮಾನ: ಮರನೇರಿದ ಮರ್ಕಟ

ಉಪಮಾವಾಚಕ: ಅಂತೆ

ಸಮಾನಧರ್ಮ: ಲುಪ್ತವಾಗಿದೆ. [ಚಂಚಲತೆ]

ಸಮನ್ವಯ: ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಮರನೇರಿದ ಮರ್ಕಟಕ್ಕೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

4. ಒಳಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡು ಹೊಡಿಸಿದರೊ ಮುಂಗಾರಿ ಸಿಡಿಲ ಸಿಡಿದ್ದಾಂಗ.

ಅಲಂಕಾರ: ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಮಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ಒಳಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯುವುದು.

ಉಪಮಾನ: ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವುದು

ಉಪಮಾವಾಚಕ: ಹಾಂಗ

ಸಮಾನಧರ್ಮ: ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿಲ್ಲ. [ಸಿಡಿಯುವುದು]

ಸಮನ್ವಯ: ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಒಳಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಮುಂಗಾರಿನ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

5. ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿದ್ದಾಂಗ ಗುಂಡು ಸುರಿದಾವ.

ಅಲಂಕಾರ: ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಮಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ಗುಂಡು ಸುರಿಯುವುದು.

ಉಪಮಾನ: ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವುದು.

ಉಪಮಾವಾಚಕ: ಹಾಂಗ

ಸಮಾನಧರ್ಮ: ಲುಪ್ತವಾಗಿದೆ.[ಸಿಡಿಯುವುದು]

ಸಮನ್ವಯ: : ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಗುಂಡು ಸುರಿಯುವುದನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

6. ನೊಳವಿಗೆ ಕುಪ್ಪೆ ವರಮೆಂಬವೊಲಾಂಬರಮುಂಟೆ ನಿನ್ನದೊಂದಳವು.

ಅಲಂಕಾರ: ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಮಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ಆಂಬರಮುಂಟೆ ನಿನ್ನದೊಂದಳವು.[ದ್ರುಪದನ ಯೋಗ್ಯತೆ]

ಉಪಮಾನ: ನೊಳವಿಗೆ ಕುಪ್ಪೆ ವರಂ.

ಉಪಮಾವಾಚಕ: ಎಂಬವೊಲ್

ಸಮಾನಧರ್ಮ: ಲುಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಮನ್ವಯ: ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಆಂಬರಮುಂಟೆ ನಿನ್ನದೊಂದಳವು [ದ್ರುಪದನ ಯೋಗ್ಯತೆ] ಎಂಬುದನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ನೊಳವಿಗೆ ಕುಪ್ಪೆ ವರಂ ಎಂಬ ಗಾದೆಯ ಮಾತಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

7. ಗೀಜಗನ ಗೂಡುಗಳು ತೂಗಿನ ತೊಟ್ಟಿನಂತೆ ತೂಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅಲಂಕಾರ: ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಮಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ಗೀಜಗನ ಗೂಡುಗಳು

ಉಪಮಾನ: ತೂಗಿನ ತೊಟ್ಟಿಲು

ಉಪಮಾವಾಚಕ: ಅಂತೆ

ಸಮಾನಧರ್ಮ: ತೂಗುವುದು.

ಸಮನ್ವಯ: ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಗೀಜಗನ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ತೂಗಿನ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

8. ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದ ಮರಗಿಡಗಳು ಬೀಳುವಂತೆ ಭರತ ಕುಲದ ನೂರೈವರು ಬಾಲಕರು ಬಿದ್ದರು.

ಅಲಂಕಾರ: ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಮಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ಭರತ ಕುಲದ ನೂರೈವರು ಬಾಲಕರು

ಉಪಮಾನ: ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದ ಮರಗಿಡಗಳು.

ಉಪಮಾವಾಚಕ: ಅಂತೆ

ಸಮಾನಧರ್ಮ: ಬೀಳುವುದು.

ಸಮನ್ವಯ: ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಭರತಕುಲದ ನೂರೈವರು ಬಾಲಕರು ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದ ಮರಗಿಡಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರ.

2] ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ.

1. ಅಳ್ಳಿರಿಯುತಿಪ್ಪ ಎಮ್ಮೆ ಒಡಲಬೇಗೆಯ ಬೆಂಕಿಯುರಿ ನಿನ್ನನಿರಿಯದೆ ಪೇಳು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ.

ಅಲಂಕಾರ: ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಅತಿ ಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಉಪಮೇಯ ಉಪಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಭೇದವನ್ನು ಹೇಳಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ಒಡಲಬೇಗೆ

ಉಪಮಾನ: ಬೆಂಕಿಯುರಿ.

ಸಮನ್ವಯ: ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಒಡಲ ಬೇಗೆಯನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಬೆಂಕಿಯುರಿಗೆ ಅಭೇದವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ.

2. ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳಿನ ಭಾರತವು.

ಅಲಂಕಾರ: ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ.

ಲಕ್ಷಣ: ಅತಿ ಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಉಪಮೇಯ ಉಪಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಭೇದವನ್ನು ಹೇಳಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ನಾಳಿನ ಭಾರತ ಯುದ್ಧ.

ಉಪಮಾನ: ಮಾರಿಯ ಔತಣ.

ಸಮನ್ವಯ: ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ನಾಳಿನ ಭಾರತ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಮಾರಿಯ ಔತಣಕ್ಕೆ ಅಭೇದವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

3. "ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಂಜೀವಿನಿ ಎಂಬುದನ್ನರಿತಿದ್ದರು"

ಅಲಂಕಾರ : ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಅತಿ ಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಉಪಮೇಯ ಉಪಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಭೇದವನ್ನು ಹೇಳಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ : ಶಿಕ್ಷಣ

ಉಪಮಾನ : ಸಂಜೀವಿನಿ

ಸಮನ್ವಯ : ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ 'ಶಿಕ್ಷಣ'ವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ 'ಸಂಜೀವಿನಿ' ಗೆ ಅಭೇದವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ.

4. ಪ್ರೀತಿಯ ಹಣತೆಯ ಹಚ್ಚೋಣ"

ಅಲಂಕಾರ : ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಅತಿ ಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಉಪಮೇಯ ಉಪಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಭೇದವನ್ನು ಹೇಳಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ : ಪ್ರೀತಿ

ಉಪಮಾನ ; ಹಣತೆ

ಸಮನ್ವಯ ; ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ 'ಪ್ರೀತಿ'ಯನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ 'ಹಣತೆ' ಗೆ ಅಭೇದವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ.

3] ದೃಷ್ಟಾಂತಾಲಂಕಾರ:

1. ಮಾತುಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ; ಊಟಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ.

ಅಲಂಕಾರ: ದೃಷ್ಟಾಂತಾಲಂಕಾರ:

ಲಕ್ಷಣ: ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾಕ್ಯಗಳು ಅರ್ಥ ಸಾದೃಶ್ಯದಿಂದ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಭಾವದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ದೃಷ್ಟಾಂತಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ [ಪ್ರತಿಬಿಂಬ] : ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ.

ಉಪಮಾನ [ಬಿಂಬ] : ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ.

ಸಮನ್ವಯ: ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಮಾತುಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ, ಹಾಗೂ ಉಪಮಾನವಾದ ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ ಎರಡೂ ವಾಕ್ಯಗಳು ಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಭಾವದಂತೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಾಕ್ಯವು ದೃಷ್ಟಾಂತಾಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ

04] ಉತ್ತೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ:

1. ಅಚ್ಚೋದ ಸರೋವರವು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ತನ್ನಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ಮಾಡಿಟ್ಟ ರನ್ನಗನ್ನಡಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರಿತು.

ಅಲಂಕಾರ: ಉತ್ತೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಉಪಮೇಯವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ಅಚ್ಚೋದ ಸರೋವರ

ಉಪಮಾನ: ರನ್ನಗನ್ನಡಿ

ಸಮನ್ವಯ: : ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಅಚ್ಚೋದ ಸರೋವರವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ರನ್ನಗನ್ನಡಿ ಎಂಬ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಉತ್ತೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

2. ಸೀತೆಯ ಮುಖವು ಕಮಲವೋ ಎಂಬಂತೆ ಎಂಬಂತೆ ಅರಳಿತು.

ಅಲಂಕಾರ: ಉತ್ತೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ: ಉಪಮೇಯವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಉಪಮೇಯ: ಸೀತೆಯ ಮುಖ.

ಉಪಮಾನ: ಕಮಲವೋ ಎಂಬಂತೆ.

ಸಮನ್ವಯ: : ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ಸೀತೆಯ ಮುಖವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಕಮಲವೋ ಎಂಬಂತೆ ಎಂಬ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಉತ್ತೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ.

05] ಅರ್ಥಾಂತರನ್ಯಾಸ ಅಲಂಕಾರ:

01 "ಆತನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದನು. ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯೊಂದು ಲೆಕ್ಕವೇ?"

ಅಲಂಕಾರ: ಅರ್ಥಾಂತರನ್ಯಾಸ

ಲಕ್ಷಣ: ಒಂದು ವಿಶೇಷ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಕ್ಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿಶೇಷ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅರ್ಥಾಂತರನ್ಯಾಸ ಅಲಂಕಾರ. ಉಪಮೇಯ [ವಿಶೇಷ ವಾಕ್ಯ]: ಆತನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ

ಪಡೆದು ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದನು.

ಉಪಮಾನ [ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯ]: ಆತನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ

ಪಡೆದು ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದನು.

ಸಮನ್ವಯ:

ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ "ಆತನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದನು. ಎಂಬ

ವಿಶೇಷವಾಕ್ಯವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ "ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯೊಂದು ಲೆಕ್ಕವೇ? ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಸಮರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಾಕ್ಯವು ಅರ್ಥಾಂತರನ್ಯಾಸಲಂಕಾರ ಆಗಿದೆ.

ಛಂದಸ್ಸು. [1x3=3 ಅಂಕಗಳು]

ಕಂದಪದ್ಯ

- * ಇದು ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳ್ಳು ಪದ್ಯವಾಗಿದೆ.
- * ಒಂದು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಪಾದಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಮವಾಗಿದ್ದು, ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೆಯ ಮೂರು ಮೂರು ಗಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ.
- * ಎರಡು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಾಲುಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿದ್ದು ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೆಯ ಐದು ಐದು ಗಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.
- * ಕಂದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 16 ಗಣಗಳು ಹಾಗೂ 64 ಮಾತ್ರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

1. ನಿಮಗೆ ಪೊಡೆಮಟ್ಟು ಪೋಪೀಲಿ
ಸಮಕಟ್ಟಂ ಬಂದನಹಿತರೊಳ್ ಸಂಧಿಯನೇಂ

4	4	4	=12 ಮಾತ್ರಗಳು
UUUU	U-U	- -	
ನಿಮಗೆಪೊ	ಡೆಮಟ್ಟು	ಪೋಪೀಲಿ	

4	4	4	4	4	=20 ಮಾತ್ರಗಳು.
UU-	- -	UUUU	- -	U U-	
ಸಮಕ	ಟ್ಟಂಬಂ	ದೆನಹಿತ	ರೊಳ್ ಸಂ	ಧಿಯನೇಂ	

ಇದು ಮಾತ್ರಾಗಣದ ಕಂದ ಪದ್ಯವಾಗಿದೆ.

01] ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ

- * ಒಂದು, ಎರಡು, ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಐದನೆಯ ಸಾಲುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಮನಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿಪಾದದಲ್ಲೂ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರಗಳ ಎರಡೆರಡು ಗಣಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.
- * ಮೂರು ಮತ್ತು ಆರನೆಯ ಪಾದಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಮನಾಗಿದ್ದು ಮೂರು ಮಾತ್ರಗಳ ಅನಂತರ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರಗಳ ಮೂರು-ಮೂರು ಗಣಗಳು ಬಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುರು ಬರುತ್ತದೆ.
- * ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 28 ಗಣಗಳಿದ್ದು 102 ಮಾತ್ರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಇನತನೂಜನ ಕೂಡೆ ಮೈದುನ
ತನದ ಸರಸವನೆಸಗಿ ರಥದೊಳು
ದನುಜರಿಪು ಬರಸೆಳೆದು ಕುಳ್ಳಿೞಿದನು ಪೀಠದಲಿ

3	4	3	4	=14 ಮಾತ್ರಗಳು.
UUU	- UU	- U	- UU	
ಇನತ	ನೂಜನ	ಕೂ ಡೆ	ಮೈದುನ	

3	4	3	4	=14 ಮಾತ್ರಗಳು.
UUU	UUUU	UUU	UUUU	
ತನದ	ಸರಸವ	ನೆಸಗಿ	ರಥದೊಳು	

3	4	3	4	3	4	ಗುರು	= 23 ಮಾತ್ರಗಳು.
UUU	UU UU	UUU	-UU	UUU	-UU	-	
ದನುಜ	ರಿಪು ಬರ	ಸೆಳೆದು	ಕುಳ್ಳಿರಿ	ೞಿದನು	ಪೀಠದ	ಲಿ	

ಇದು ಮಾತ್ರಾಗಣದ ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಾಗಿದೆ.

02] ವಾರ್ಧಕ ಪಟ್ಟಿ

- * ಒಂದು, ಎರಡು, ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಐದನೇ ಸಾಲುಗಳು[ಪಾದಗಳು] ಪರಸ್ಪರ ಸಮನಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿಪಾದದಲ್ಲೂ ಐದು ಮಾತ್ರಗಳ ನಾಲ್ಕು ಗಣಗಳಿರುತ್ತವೆ.
- * ಮೂರು ಮತ್ತು ಆರನೆಯ ಪಾದಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಮನಾಗಿದ್ದು ಐದು ಮಾತ್ರೆಯ ಆರು ಆರು ಗಣಗಳು ಬಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುರು ಬರುತ್ತದೆ.
- * ವಾರ್ಧಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 28 ಗಣಗಳಿದ್ದು 144 ಮಾತ್ರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಬಲ್ಲಯ್ಯ ನೃಪರಂಜಿ ತಡೆಯದೆ ರಘೋದ್ವಹನ |

ಸೊಲ್ಲೇಳಿ ನಮಿಸಲಿಳಿಯೋಳ್ ಚರಿಸುತ್ತದ್ದರದ |

ನಲ್ಲುದುರೆ ಬಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ನಿಜಾಶ್ರಮದ ವಿನಿಯೋಗದುಪವನದೊಳು||

5	5	5	5	
- - U	U U - U	UUUUU	- UUU	= 20 ಮಾತ್ರಗಳು.
ಬಲ್ಲಯ್ಯ	ನೃಪರಂಜಿ	ತಡೆಯದೆ ರ	ಘೋದ್ವಹನ	

5	5	5	5	
- - U	UUUUU	- UUU	-UUU	= 20 ಮಾತ್ರಗಳು.
ಸೊಲ್ಲೇಳಿ	ನಮಿಸಲಿಳಿ	ಯೋಳ್ ಚರಿಸು	ತದ್ದರದ	

5	5	5	5	5	5	ಗುರು	
- U UU	- U -	- U UU	U - UU	UU - U	UUUUU	-	= 32 ಮಾತ್ರಗಳು
ನಲ್ಲುದುರೆ	ಬಂದು ವಾ	ಲ್ಮೀಕಿಯ ನಿ	ಜಾಶ್ರಮದ	ವಿನಿಯೋಗ	ದುಪವನದೊ	ಳು	

ಇದು ಮಾತ್ರಾಗಣದ ವಾರ್ಧಕ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.

10 ನೇ ತರಗತಿಯ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂಡೆ ನೀನು ಪದ್ಯವು ಭಾಮಿನಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಹಾಗೂ ವೀರಲಪ ಪದ್ಯವು ವಾರ್ಧಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಪದ್ಯಭಾಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಕ್ಷರಗಣಗಳು.

ವೃತ್ತಗಳು: ಅಕ್ಷರಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ವೃತ್ತಗಳು ಎನ್ನುವರು.

01] ಉತ್ಪಲಮಾಲಾವೃತ್ತ:

ಇದು ಅಕ್ಷರಗಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇದು ನಾಲ್ಕು ಸಾಲು[ಪಾದ]ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಸಾಲಿನಲ್ಲೂ 20 ಅಕ್ಷರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭ, ರ, ನ, ಭ, ಭ, ರ ಎಂಬ ಆರು [6] ಗಣಗಳು ಬಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಘು, ಒಂದು ಗುರು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಲ ಮಾಲೆಯ ಸೂತ್ರ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

“ಉತ್ಪಲಮಾಲೆಯಪ್ಪುದುಭರಂನಭಭಂರಲಗಂನೆಗಳ್ಳಿರಲ್”.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಎನ್ನಣುಗಾಳನೆನ್ನಣುಗದಮ್ಮನನಿಕ್ಕಿದ ಪಾರ್ಥಭೀಮರು|

ಭಗಣ	ರಗಣ	ನಗಣ	ಭಗಣ	ಭಗಣ	ರಗಣ	1ಲಘು/1ಗುರು.
-UU	- U -	U UU	- UU	- UU	- U -	U -
ಎನ್ನಣು	ಗಾಳನೆ	ನ್ನಣುಗ	ದಮ್ಮನ	ನಿಕ್ಕಿದ	ಪಾರ್ಥಭೀ	ಮರು.

ಇದು ಅಕ್ಷರ ಗಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉತ್ಪಲಮಾಲಾವೃತ್ತ ವಾಗಿದೆ.

02] ಚಂಪಕಮಾಲಾವೃತ್ತ.

ಇದು ಅಕ್ಷರಗಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇದು ನಾಲ್ಕು ಸಾಲು[ಪಾದ]ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪಾದದಲ್ಲೂ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು [21] ಅಕ್ಷರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಪಾದವು ನ, ಜ, ಭ, ಜ, ಜ, ಜ, ರ ಎಂಬ ಏಳು [7] ಗಣಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಚಂಪಕಮಾಲಾವೃತ್ತದ ಸೂತ್ರ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

“ನಜಭಜಜಂಜರಂ ಬಗೆಗೊಳುತ್ತಿರೆ ಚಂಪಕ ಮಾಲೆಯೆಂದಪರ್”.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಖಳನೊಳವಿಂಗೆ ಕುಪ್ಪೆ ವರಮೆಂಬವೊಲಾಂಬರಮುಂಟೆ ನಿನ್ನದೊಂ

ನಗಣ	ಜಗಣ	ಭಗಣ	ಜಗಣ	ಜಗಣ	ಜಗಣ	ರಗಣ
UUU	U - U	-- U	U - U	U - U	U - U	- U -
ಖಳನೊ	ಳವಿಂಗೆ	ಕುಪ್ಪೆವ	ರಮೆಂಬ	ವೊಲಾಂಬ	ಬರಮುಂ	ನಿನ್ನದೊಂ

ಇದು ಅಕ್ಷರ ಗಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಂಪಕಮಾಲಾವೃತ್ತ ವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ. [1x10=10 ಅಂಕಗಳು]

1. ವರ್ಣಮಾಲೆ

01. ಸ್ವರಗಳು : [13]. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಉಚ್ಛರಿಸುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸ್ವರಗಳು ಎನ್ನುವರು.

ಅ.ಆ.ಇ.ಈ.ಉ.ಊ.ಋ.ಎ.ಏ.ಐ.ಓ.ಔ.

* ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರಗಳು - (06) ಒಂದು ಮಾತ್ರಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಛರಿಸುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸ್ವರಗಳು ಎನ್ನುವರು.

: ಅ,ಇ,ಉ,ಋ,ಎ,ಓ.

* ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳು -(07)ಎರಡು ಮಾತ್ರಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಛರಿಸುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಗಳು ಎನ್ನುವರು.: ಆ,ಈ,ಊ,ಋ,ಓ,ಔ.

* ಪ್ಲುತ ಸ್ವರಗಳು: ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತ್ರಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಛರಿಸುವ ಪ್ಲುತ ಸ್ವರಗಳು ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಅಮ್ಮಾ, ಅಯ್ಯೋ,

02. ವ್ಯಂಜನಗಳು -(34.) ಸ್ವರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಚ್ಛರಿಸುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಗಳು ಎನ್ನುವರು.

* ವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನ : (25) 'ಕ್' ವ್ಯಂಜನದಿಂದ ಯಿಂದ 'ಮ್' ವ್ಯಂಜನದವರೆಗಿನ 25 ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನ ಎನ್ನುವರು.

* ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಗಳು - (10) : ಕಡಿಮೆ ಉಸಿರಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಚ್ಛರಿಸುವ ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು ಎನ್ನುವರು.

: ಕ್. ಚ್. ಟ್. ತ್, ಪ್, ಗ್, ಜ್, ಡ್, ದ್, ಬ್.

* ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳು - (10) ಹೆಚ್ಚು ಉಸಿರಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಚ್ಛರಿಸುವ ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು ಎನ್ನುವರು.

: ಖ್, ಘ್, ಠ್, ಡ್, ಘ್, ಘ್, ಝ್, ಞ್, ಞ್, ಭ್.

* ಅನುನಾಸಿಕಗಳು - (05) ಮೂಗಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಚ್ಛರಿಸುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಅನುನಾಸಿಕಗಳು ಎನ್ನುವರು.

: ಜ್, ಞ್, ಣ್, ನ್, ಮ್.

* ಅವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನ : (09) ಯ್ ವ್ಯಂಜನದಿಂದ ಯಿಂದ ಳ್ ವ್ಯಂಜನದವರೆಗಿನ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಅವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನ ಎನ್ನುವರು.

: ಯ್, ರ್, ಲ್, ವ್, ಶ್, ಷ್, ಸ್, ಹ್, ಳ್.

03. ಯೋಗವಾಹಗಳು - (2) ಬೇರೊಂದು ಅಕ್ಷರದ ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೇ ಉಚ್ಛರಿಸುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಯೋಗವಾಹಗಳು ಎನ್ನುವರು.

: 01.ಅನುಸ್ವಾರ 'ಂ', 02. ವಿಸರ್ಗ 'ಃ'

* ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳು : ಒಂದು ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ವರಾಕ್ಷರ ಸೇರಿ ಆಗುವ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಗುಣಿತಾಕ್ಷರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

* ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳು : ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ವರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಆಗುವ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಅಥವಾ ಒತ್ತಕ್ಷರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ.

* ಸಜಾತೀಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳು - ಅಪ್ಪ, ಅಕ್ಕ, ಅಜ್ಜ, ಕಜ್ಜ, ಕತ್ತಲೆ, ಇಲ್ಲ, ಎಚ್ಚರ, ಕಣ್ಣಿಗೆ, ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ

* ವಿಜಾತೀಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳು - ಉಷ್ಣ, ಅಸ್ತ್ರ, ಅಕ್ಷರ ಕಾರ್ಯ, ಶಸ್ತ್ರ, ಅದ್ಭುತ, ಇತ್ಯಾದಿ

* ಕನ್ನಡ ಅಂಕಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ಅಂಕಿಗಳ ಸಂಕೇತಗಳು.

1] | (ಕಾಲು) 2] || (ಅರ್ಧ) 3] ||| (ಮುಕ್ಕಾಲು)

ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳು.

ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಲಿಖಿತ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು 'ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳು' ಎನ್ನುವರು. ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ.

01] ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ: [.]:- ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಾಕ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪದ್ಯವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

02] ಅರ್ಧವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ: [;]:- ಅನೇಕ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿದ್ದಾಗ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳು ಮುಗಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗೆ ಅರ್ಧವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ತಾವು ಕಡಿಮೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ; ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

03] ಅಲ್ಪವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ: [,]:- ಸಂಬಂಧನೆಯ ಮುಂದೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಬರುವಾಗ ಕೊನೆಯ ವಿಶೇಷಣ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವುಗಳ ಮುಂದೆ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗೆ 'ಅಲ್ಪವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆ' ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಬಟ್ಟೆಗಿಣಿ, ರಟ್ಟು, ಪೆನ್ಸಿಲ್, ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ತಯಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

04] ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆ: [?]:- ಪ್ರಶ್ನಾರೋಪದ ಪದ ಅಥವಾ ವಾಕ್ಯಗಳ ಮುಂದೆ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ದಾಶರಥಿ ಯಾರು?

05] ಭಾವಸೂಚಕ ಚಿಹ್ನೆ: [!]:- ಹರ್ಷ, ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಸಂತೋಷ, ವಿಷಾದ, ದುಃಖ ಮುಂತಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳ ಮುಂದೆ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗೆ ಭಾವಸೂಚಕ ಚಿಹ್ನೆ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ದೇವರೇ! ಹೀಗಾಗಬಾರದಿತ್ತು! ಅಯ್ಯೋ!

06] ಉದ್ಧರಣ ಚಿಹ್ನೆ: [“ ”]:- ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೇ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಬರೆಯುವಾಗ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗೆ 'ಉದ್ಧರಣ ಚಿಹ್ನೆ' ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: "ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೆಲವೇ ಜನರ ಸ್ವತ್ತಾಗದೇ ಪ್ರಗತಿಪರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಆಜ್ಞಾನದ ಹಕ್ಕಾಗಬೇಕು" ಎಂದು ಸರ್ ಎಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು.

07] ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಣನ ಚಿಹ್ನೆ: [‘ ’]:- ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ, ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ, ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗೆ ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಣನ ಚಿಹ್ನೆ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಇಂಗ್ಲೀಷ್', 'ಪರ್ಷಿಯನ್', 'ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್' ಭಾಷೆಗಳ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

08] ಆವರಣ ಚಿಹ್ನೆ: [] :- ಒಂದು ಪದವನ್ನೋ, ವಾಕ್ಯವನ್ನೋ ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದವನ್ನೋ, ವಾಕ್ಯವನ್ನೋ ಹೇಳುವಾಗ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗೆ ಆವರಣ ಚಿಹ್ನೆ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ನೀರನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿದರೆ ಆಮ್ಲಜನಕ [ಆಕ್ಸಿಜನ್] ಜಲಜನಕ [ಹೈಡ್ರೋಜನ್] ಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

09] ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಚಿಹ್ನೆ: [:] :-ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ವಿವರಣೆಯು ಈ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಇದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುವಾಗ ಬಳಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗೆ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಚಿಹ್ನೆ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಪಂಚ ಮಹಾವಾದ್ಯಗಳು: ತಾಳ, ಹಳಗ, ಗಂಟೆ, ಮೌರಿ, ಸನಾದಿ.

ಸಂಧಿಗಳು.

ಲೋಪಸಂಧಿ.

- * ಊರು + ಊರು = ಊರೂರು.
- * ಬಲ್ಲೆನು + ಎಂದು = ಬಲ್ಲೆನೆಂದು
- * ಮಾತು + ಅಂತು = ಮಾತಂತು.
- * ಸಂಪನ್ನರು + ಆದ = ಸಂಪನ್ನರಾದ.
- * ಕಾಣಲು + ಆಗದು = ಕಾಣಲಾಗದು..
- * ನಿಮ್ಮ + ಅರಸ = ನಿಮ್ಮರಸ.
- * ತಪ್ಪಲು + ಈಯದು = ತಪ್ಪಲಿಯದು,
- * ಬಂದು + ಅಲ್ಲದೆ = ಬಂದಲ್ಲದೆ.
- * ತಕ್ಕ + ಅನಿತು = ತಕ್ಕನಿತು

ಆಗಮ ಸಂಧಿ.

- ಕೈ + ಅನ್ನು = ಕೈಯನ್ನು.
- ಮಳೆ + ಇಂದ = ಮಳೆಯಿಂದ,
- ಶಾಲೆ + ಇಲ್ಲಿ = ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ,
- ಮರ + ಅನ್ನು = ಮರವನ್ನು,
- ಮಗು + ಇಗೆ = ಮಗುವಿಗೆ,

ಆದೇಶ ಸಂಧಿ.

- * ಮಳೆ + ಕಾಲ = ಮಳೆಗಾಲ.
- * ಮೈ + ತೋರು = ಮೈದೋರು.
- * ಬೆನ್ + ಪತ್ತು = ಬೆಂಬತ್ತು.
- * ಕೈ + ಪಿಡಿದು = ಕೈವಿಡಿದು.

ಸರ್ವಣ ದೀರ್ಘ ಸಂಧಿ'

- * ಮಹಾ + ಆತ್ಮ = ಮಹಾತ್ಮ.
- * ವಲ್ಲಲ + ಆವೃತ = ವಲ್ಲಲಾವೃತ.
- * ಗಿರಿ + ಈಶ = ಗಿರೀಶ.
- * ದ್ರವ್ಯ + ಅರ್ಥಿ = ದ್ರವ್ಯಾರ್ಥಿ.
- * ನಿಜ + ಆಶ್ರಮ = ನಿಜಾಶ್ರಮ.

ಗುಣ ಸಂಧಿ

- * ದೇವ + ಇಂದ್ರ = ದೇವೇಂದ್ರ
- * ಜ್ಞಾನ + ಈಶ್ವರ = ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ.
- * ಸೂರ್ಯ+ಉದಯ=ಸೂರೋದಯ.

ವೃದ್ಧಿ ಸಂಧಿ

- * ಏಕ + ಏಕ = ಏಕೈಕ. * ಜನ + ಐಕ್ಯ = ಜನೈಕ್ಯ. * ವನ + ಔಷಧಿ = ವನೌಷಧಿ *ಅಷ್ಟ+ಐಶ್ವರ್ಯ= ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ

ಯುಕ್ತ ಸಂಧಿ.

- * ಅತಿ + ಅವಸರ = ಅತ್ಯವಸರ.
- * ಕೋಟಿ + ಅಂತರ = ಕೋಟಿಯಂತರ

ಜಪ್ಪ ಸಂಧಿ

- * ವಾಕ್ + ದೇವಿ =ವಾಗ್ದೇವಿ,
- * ಅಚ್ + ಅಂತ = ಅಜಂತ,

ಶ್ರುತ ಸಂಧಿ

- * ಪಯಸ್+ಶಯನ = ಪಯಶ್ಯಯನ * ಶರತ್ + ಚಂದ್ರ = ಶರಚ್ಚಂದ್ರ * ಜಗತ್ + ಜ್ಯೋತಿ = ಜಗಜ್ಯೋತಿ * ಬೃಹತ್ + ಭ್ರತ = ಬೃಹಚ್ಚತ್ರ

ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ

- * ವಾಕ್ + ಮಯ = ವಾಜ್ಮಯ, * ಷಟ್ + ಮುಖ = ಷಣ್ಮುಖ, * ಸತ್ + ಮಾನ = ಸನ್ಮಾನ. * ತತ್ + ಮಯ = ತನ್ಮಯ.

ಪ್ರಕೃತಿಭಾವ ಸಂಧಿ

- ನೋಡಿದರ್ + ಎಲ್ಲರ = ನೋಡಿದರೆಲ್ಲರ,

- * ಪೂಳ್ಳ + ಎಡೆ = ಪೂಳ್ಳೆಡೆ
- * ಇರುಳು + ಅಳಿದು = ಇರುಳಳಿದು
- * ತೆರೆದು + ಇಕ್ಕುವ = ತೆರೆದಿಕ್ಕುವ
- * ಮನದ ಒಳಗೆ = ಮನದೊಳಗೆ,
- * ಚರಿಸುತ+ಅಧ್ವರದ =ಚರಿಸುತಧ್ವರದ
- * ಲೇಖನವನು+ಓದಿ=ಲೇಖನವನೋದಿ
- * ನಿಂತು + ಇರ್ದನು = ನಿಂತಿರ್ದನು.
- * ಕದಾಟದ + ಆಟ = ಕಾದಾಟದಾಟ,
- * ನೆತ್ತರು + ಒಂದಿಗೆ = ನೆತ್ತರೊಂದಿಗೆ,

- ಭೇದ + ಇಲ್ಲ = ಭೇದವಿಲ್ಲ,
- ವೃದ್ಧಿ + ಆಗಿ = ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ,
- ಭೇದ + ಆಗಿ = ಭೇದವಾಗಿ,
- ಮನೆ + ಒಳಗೆ = ಮನೆಯೊಳಗೆ,
- ಶವ + ಆದವು = ಶವವಾದವು,

- * ದೃತಿ + ಕೆಟ್ಟು = ದೃತಿಗೆಟ್ಟು.
- * ಪೋಗಲ್+ಪೇಳ್ಕುಂ = ಪೋಗಲ್ಪೇಳ್ಕುಂ
- * ಕಳ್ಳ + ಕುಡಿ = ಕಳ್ಳಕುಡಿ.
- * ಹೊಸ + ಕಾಲ = ಹೊಸಕಾಲ.

- * ಚಂದ್ರ + ಅರ್ಕ = ಚಂದ್ರಾರ್ಕ,
- * ಸುರ + ಅಸುರ = ಸುರಾಸುರ.
- * ವಧು + ಉಪೇತ = ವಧೂಪೇತ.
- * ಸಕಳ + ಆಚಾರ್ಯ = ಸಕಳಾಚಾರ್ಯ,
- * ಶೌಚ+ಆಚಾರಗಳು = ಶೌಚಾಚಾರಗಳು,

- * ಮಹಾ + ಋಷಿ = ಮಹರ್ಷಿ.
- * ಮಹಾ + ಈಶ = ಮಹೇಶ.
- * ಮಂಡಳ+ಈಶ್ವರ = ಮಂಡಳೇಶ್ವರ.

- * ಕೋಟಿ+ಅನುಕೋಟಿ= ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ.
- * ಜಾತಿ + ಅತೀತ = ಜಾತ್ಯತೀತ.

- * ಷಟ್ + ಆನನ = ಷಡಾನನ,
- * ದಿಕ್ + ಅಂತ = ದಿಗಂತ,

- ತೆಗೆದು+ಉತ್ತರೀಯಮಂ=ತೆಗೆದುತ್ತರೀಯಮಂ
- ಬೇಡಬೇಡ+ಅರಸುಗಳ=ಬೇಡಬೇಡರಸುಗಳ
- ತಿಂಗಳಿನ+ಊರು = ತಿಂಗಳಿನೂರು
- ಆದನು + ಎಂಬ = ಆದನೆಂಬ
- ಒಮ್ಮೆ + ಒಮ್ಮೆ = ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ.
- ತಂಗೆ + ಅಲ್ಲ = ತಂಗೆಯಿಲ್ಲ,
- ವ್ಯಸನ + ಅಭಿಭೂತ = ವ್ಯಸನಾಭಿಭೂತ.

- ವೇದಿ + ಅಲ್ಲಿ = ವೇದಿಯಲ್ಲಿ,
- ಮನೆ + ಅಲ್ಲಿ = ಮನೆಯಲ್ಲಿ,
- ಜಾಗ + ಅನ್ನು = ಜಾಗವನ್ನು,
- ಓಣಿ + ಅಲ್ಲಿ = ಓಣಿಯಲ್ಲಿ.

- * ಕಡು + ಬೆಳ್ಳು = ಕಡುವೆಳ್ಳು.
- * ಮೆಲ್ + ಮಾತು = ಮೆಲ್ಮಾತು.
- * ಹಳೆ + ಕನ್ನಡ = ಹಳೆಗನ್ನಡ.

- * ಜಿನ + ಆಲಯ = ಜಿನಾಲಯ,
- * ವಾಚನ + ಆಲಯ = ವಾಚನಾಲಯ.
- * ಸಂಗ್ರಹ + ಆಲಯ =ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

- * ಕಲಾ+ಉಪಾಸಕ = ಕಲೋಪಾಸಕ.
- * ಮದ + ಉನ್ನತ = ಮದೋನ್ನತ

- * ಮನು + ಅಂತರ = ಮನ್ವಂತರ.
- * ಅತಿ + ಆದರ = ಅತ್ಯಾದರ.

- * ಅಪ್ + ಧಿ = ಅಭಿ,

ಸಮಾಸಗಳು.

* ಎರಡು ಅಥವಾ ಅನೇಕ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಲೋಪ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪದವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು 'ಸಮಾಸ' ಎನ್ನುವರು.

* ಸಮಾಸದ ಮೊದಲ ಪದವು ಪೂರ್ವಪದವೆಂತಲೂ ಕೊನೆಯ ಪದವು ಉತ್ತರ ಪದವೆಂತಲೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

* ಸಮಸ್ತಪದವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು 'ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

* ಸಮಾಸ ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅದು 'ಅರಿಸಮಾಸ'.

1. ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ.

* ಬೆಟ್ಟದ + ತಾವರೆ = ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ.

* ತಲೆಯಲ್ಲಿ + ನೋವು = ತಲೆನೋವು.

* ಸ್ವಾಮಿಗೆ + ದ್ರೋಹ = ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹ.

* ಪರರ + ಧನ = ಪರಧನ.

* ಪೂವಿನ + ತೋಟ = ಪೂದೋಟ

* ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ + ಬಳೆ = ಕಾಲುಬಳೆ.

* ದೈವದ + ಭಕ್ತಿ = ದೈವಭಕ್ತಿ.

* ಧನದ + ಹರಣ = ಧನಹರಣ.

* ಮದದಿಂದ + ಅಂಧ = ಮದಾಂಧ.

2. ಕರ್ಮಧಾರೆಯ ಸಮಾಸ

* ಇನಿದು + ಮಾವು = ಇಮ್ಮಾವು.

* ಮೆಲ್ಲಿತು + ಮಾತು = ಮೆಲ್ಲಿತು.

* ಹೊಸದು + ಕನ್ನಡ = ಹೊಸಗನ್ನಡ.

* ಅತಿಯಾದ + ಕುಟಿಲ = ಅತಿಕುಟಿಲ.

* ಕಡಿಮೆ + ಏಕಾಂತ = ಕಟ್ಟೇಕಾಂತ.

* ದಿವ್ಯವಾದ + ಶರಾಳಿ = ದಿವ್ಯಶರಾಳಿ.

* ನಲ್ಲಿತು + ಕುದುರೆ = ನಲ್ಲುದುರೆ.

* ಪಿರಿಯ + ಮರ = ಪೆರ್ಮರ.

* ಹಿಂದಾದ + ತೋರೆ = ಹೆದ್ದೋರೆ.

3. ದ್ವಿಗು ಸಮಾಸ

* ಮೂರು + ಗಾವುದ = ಮೂಗಾವುದ. * ಪಂಚ + ಇಂದ್ರಿಯ = ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ. * ಮೂರು + ಕಣ್ಣು = ಮುಕ್ಕಣ್ಣು. * ಸಪ್ತ + ಸ್ವರ = ಸಪ್ತಸ್ವರ.

* ಸಪ್ತವಾದ + ವ್ಯಸನ = ಸಪ್ತವ್ಯಸನ. * ಪಂಚ + ಮಹಾಪಾತಕ = ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ.

4. ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ

* ಹಣೆಗಣ್ಣು = ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಉಳ್ಳವನು ಆವನೋ ಅವನು = ಶಿವ.

* ಮುಕ್ಕಣ್ಣು = ಮೂರು ಕಣ್ಣು ಉಳ್ಳವನು ಆವನೋ ಅವನು = ಶಿವ.

* ಚಕ್ರಪಾಣಿ = ಚಕ್ರವು ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವನು ಆವನೋ ಅವನು = ವಿಷ್ಣು.

* ಅಬ್ಜೋದರ = ಅಬ್ಜವನ್ನು [ಕಮಲ] ಉದರದಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವನು ಆವನೋ ಅವನು = ವಿಷ್ಣು.

* ಇನತನೂಜ = ಇನ [ಸೂರ್ಯ] ತನುಜ [ಮಗ] ಆವನೋ ಅವನು = ಕರ್ಣ

* ದಿನಪಸುತ = ದಿನಪನ [ಸೂರ್ಯ] ಸುತ [ಮಗ] ಆವನೋ ಅವನು = ಕರ್ಣ

* ದನುಜರಿಪು = ದನುಜ[ರಾಕ್ಷಸ] ರಿಪು[ವೈರಿ] ಆವನೋ ಅವನು = ಕೃಷ್ಣ

* ಮುರಾರಿ = ಮುರನ [ರಾಕ್ಷಸ] ಅರಿ [ಶತ್ರು] ಆವನೋ ಅವನು = ಕೃಷ್ಣ.

* ಮೇದಿನಿಪತಿ = ಮೇದಿನಿಗೆ [ಭೂಮಿಗೆ] ಪತಿ [ಒಡೆಯ] ಆವನೋ ಅವನು = ಕರ್ಣ

* ರಾಜೀವಸಖಿ = ರಾಜೀವ [ತಾವರೆ] ಸಖಿ [ಗೆಲೆಯ] ಆವನೋ ಅವನು = ಸೂರ್ಯ.

* ನಾಣಿಲಿ = ನಾಣಿ [ನಾಚಿಕೆ] ಇಲ್ಲದವನು ಆವನೋ ಅವನು = ದ್ರೋಣ.

* ಅಂತಕಾತ್ಯಜ = ಅಂತಕನ [ಯಮ] + ಆತ್ಮಜನು [ಮಗ] ಆವನೋ ಅವನು = ಧರ್ಮರಾಯ

* ಘಟಸಂಭೂತ = ಘಟದಲ್ಲಿ ಸಂಭೂತ ಆವನೋ ಅವನು = ದ್ರೋಣ.

* ಗಾಂಡೀವಿ = ಗಾಂಡೀವ ಎಂಬ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹೊಂದಿದವನು ಆವನೋ ಅವನು = ಅರ್ಜುನ

* ಪವನನಂದನ = ಪವನ [ವಾಯು] ನಂದನ [ಭೀಮ] ಆವನೋ ಅವನು = ಭೀಮ

* ಮಹಿಪತಿ = ಮಹಿಗೆ + ಪತಿಯಾದವನು ಆವನೋ ಅವನು = ರಾಜ.

* ಕುಂಭಸಂಭವ = ಕುಂಬದಲ್ಲಿ ಸಂಭವ ಆವನೋ ಅವನು = ದ್ರೋಣ.

5. ಅಂಶಿ ಸಮಾಸ

* ಕೈ + ಅಡಿ = ಅಂಗೈ. * ತಲೆಯ + ಹಿಂದೆ = ಹಿಂದೆಲೆ. * ಕಣ್ಣು + ಕಡೆ = ಕಡೆಗಣ್ಣು. * ತಲೆಯ + ಮುಂದೆ = ಮುಂದೆಲೆ.

* ರಾತ್ರಿಯ + ನಡುವೆ = ನಡುರಾತ್ರಿ * ಕೈಯ + ಮುಂದೆ = ಮುಂಗೈ * ಅಡವಿಯ + ನಡುವೆ = ನಟ್ಟಡವಿ.

6. ದ್ವಂದ್ವ ಸಮಾಸ

* ಕರಿಯೂ+ತುರುಗವೂ + ರಥವೂ = ಕರಿತುರುಗರಥಗಳು.

* ಪಾರ್ಥನೂ + ಭೀಮನೂ = ಪಾರ್ಥಭೀಮರು.

* ಗಿರಿಯೂ + ವನವೂ + ದುರ್ಗವೂ = ಗಿರಿವನದುರ್ಗಗಳು

* ಹನುಮನೂ+ಭೀಮನೂ +ರಾಮನೂ= ಹನುಮಭೀಮರಾಮರು

* ಮಾದ್ರೂ + ಮಾಗಧರೂ+ಯಾದವರೂ =ಮಾದ್ರಮಾಗಧಯಾದವರು * ಕೆರಿಯೂ+ಕಟ್ಟಿಯೂ + ಬಾವಿಯೂ = ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಬಾವಿಗಳು.

* ಸೂರ್ಯನೂ+ಚಂದ್ರನೂ+ ನಕ್ಷತ್ರ = ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರನಕ್ಷತ್ರಗಳು.

7. ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಾಸ

* ಕಪ್ಪಡಮ್ + ಉಟ್ಟು = ಕಪ್ಪಡಮುಟ್ಟು.

* ಮೈಯನ್ನು + ಮುಚ್ಚು = ಮೈಮುಚ್ಚು.

* ಕಣ್ಣು + ತೆರೆ = ಕಣ್ಣೆರೆ.

* ಕಣ್ಣಿನಿಂದ + ಕೆಡು = ಕಂಗೆಡು.

* ಕೈಯನ್ನು+ಕೊಳ್ಳುದು = ಕೈಗೊಳ್ಳುದು

* ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು+ಮಾಡಿ = ಸಾಕ್ಷಿಮಾಡಿ.

* ಬಲಕ್ಕೆ + ಬಂದು = ಬಲವಂದು.

* ಮೋಸವನ್ನು+ಮಾಡು = ಮೋಸಮಾಡು.

* ಕೈಯನ್ನು + ಆನು = ಕೈಯಾನು.

* ಹೊಗೆಯನ್ನು+ತೋರು=ಹೊಗೆದೋರು,

* ಸೊಲ್ಲನ್ನು + ಕೇಳಿ = ಸೊಲ್ಲೇಳಿ.

* ಬಿಲ್ಲನ್ನು + ಕೊಂಡು = ಬಿಲ್ಲೊಂಡು.

* ಬಿಲ್ಲಿರುವನ್ನು+ಎರಿಸಿ = ಬಿಲ್ಲಿರುವನೇರಿಸಿ

* ಕಳ್ಳನ್ನು + ಕುಡಿದ = ಕಳ್ಳುಡಿದ.

8. ಗಮಕ ಸಮಾಸ

* ಅದು + ಕಲ್ಲು = ಆ ಕಲ್ಲು * ಇದು + ಬೆಕ್ಕು = ಈ ಬೆಕ್ಕು. * ನೆಯ್ದುದು + ವಸ್ತ್ರ = ನೆಯ್ದವಸ್ತ್ರ.

ಕಾಲಗಳು.

ಭೂತಕಾಲ ಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ದ'

ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ ಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಉತ್ತ'

ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ ಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಪ'

ವಾಕ್ಯ - ಪ್ರಕಾರಗಳು:

ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಪದಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ವಾಕ್ಯ ಎನ್ನುವರು. ಈ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.

1. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಕ್ಯ : ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದದೊಡನೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಖಚಿತ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಕ್ಯ ಎನ್ನುವರು.
ಉದಾಹರಣೆ : ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಮಲೇರಿಯಾ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು.
2. ಸಂಯೋಜಿತವಾಕ್ಯ : ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಕ್ಯಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಅನೇಕ ಉಪವಾಕ್ಯಗಳೊಡನೆ ಒಂದು ಪೂರ್ಣಾಭಿಪ್ರಾಯದ ವಾಕ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಂಯೋಜಿತವಾಕ್ಯ ಎಂದೆನಿಸುವುದು
ಉದಾಹರಣೆ : ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಮಲೇರಿಯಾ ಹಬ್ಬಿತ್ತು; ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಪಾಠಕ್ ರವರು ಮಲೇರಿಯಾದಿಂದ ಬಳಲಬೇಕಾಯಿತು; ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಯಿತು.
3. ಮಿಶ್ರವಾಕ್ಯ : ಒಂದು ಅಥವಾ ಅನೇಕ ವಾಕ್ಯಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮಿಶ್ರವಾಕ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
ಉದಾಹರಣೆ : ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರು ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರಾದರೂ ಅವರ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಅಪ್ಪಣೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಷಯ ತಿಳಿದಾಗ ಅವರು ಬಹುವಾಗಿ ಮರುಗಿದರು.

ಕ್ರಿಯಾಪದ

ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂಲ ರೂಪವನ್ನು 'ಧಾತು' (ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ.

1. ಸಕರ್ಮಕ :- ಕೊಡು, ಬಿಡು, ಉಣ್ಣು, ಉಜ್ಜು, ತಿದ್ದು, ಮುಚ್ಚು - ಇತ್ಯಾದಿ.
2. ಅಕರ್ಮಕ:- ಮಲಗು, ಓಡು, ಬದುಕು, ಹೋಗು, ನಾಚು - ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕರ್ತರಿ, ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ

ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ:-

ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗವಾಚಕ ಮತ್ತು ವಚನವಾಚಕಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ಪೂರ್ಣವಾಕ್ಯವಾದಾಗ ಅದು 'ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗದ' ವಾಕ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದಾ:- ಭೀಮನು ಅನ್ನವನ್ನು ಉಂಡನು

ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ:-

ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳ ಮೇಲೆ 'ಅಲ್ಪಡು' ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ಕಾಲಸೂಚಕ ಮತ್ತು ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ 'ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗದ ವಾಕ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ:- ಭೀಮನಿಂದ ಅನ್ನವು ಉಣ್ಣಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಅರ್ಥರೂಪ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು.

1. ವಿದ್ಯರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು:- ಆಶೀರ್ವಾದ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಆಜ್ಞೆ, ಕೋರಿಕೆ ಇವುಗಳು ತೋರುವಾಗ ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಆಖ್ಯಾತಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ವಿದ್ಯರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳೆನಿಸುವುವು.

'ಮಾಡು' ಧಾತುವಿನ ವಿದ್ಯರ್ಥಕ ರೂಪಗಳು :-ಮಾಡಲಿ, ಮಾಡು, ಮಾಡುವೆ, ಮಾಡಿ/ಮಾಡಿರಿ, ಮಾಡುವಾ/ಮಾಡೋಣ

2. ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು :- ಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂಬರ್ಥ ತೋರುವಾಗ ಧಾತುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಸೇರಿ ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳೆನಿಸುವುವು.

'ಮಾಡು' ಧಾತುವಿನ ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ರೂಪಗಳು:- ಮಾಡನು, ಮಾಡಳು, ಮಾಡೆನು, ಮಾಡದು, ಮಾಡರು, ಮಾಡವು, ಮಾಡರಿ, ಮಾಡೆ, ಮಾಡೆವು.

3. ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು :- ಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಂಶಯ' ಅಥವಾ 'ಊಹೆ' ತೋರುವಲ್ಲಿ ಧಾತುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳೆನಿಸುವುವು.

'ಮಾಡು' ಧಾತುವಿನ ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ರೂಪಗಳು:- ಮಾಡಿಯಾನು, ಮಾಡಿಯಾಳು, ಮಾಡೀತು, ಮಾಡೀಯೆ, ಮಾಡೇನು, ಮಾಡಿಯಾರು, ಮಾಡಿಯಾರು, ಮಾಡಿಯಾವು, ಮಾಡೀರಿ, ಮಾಡೇವು.

ಅವ್ಯಯಗಳು

'ನಾಮಪದ, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳಂತೆ ಲಿಂಗ, ವಚನ, ವಿಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ರೂಪಭೇದವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಏಕರೂಪವಾಗಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಅವ್ಯಯ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

01. ಸಾಮಾನ್ಯವ್ಯಯ : ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವ್ಯಯಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವ್ಯಯಗಳು
ಉದಾ : ಬೇಗನೆ, ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಸೊಗಸಾಗಿ, ಸುಮ್ಮನೆ, ತಟ್ಟನೆ, ತರುವಾಯ, ಹಾಗೆ, ಅಂತು, ಬೇರೆ, ಬಳಿಕ, ಕೂಡಲೇ, ಚೆನ್ನಾಗಿ,
02. ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ : ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಧ್ವನಿ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದೇ ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ
ಉದಾ : ಚಟಚಟ, ಕರಕರ, ಚುರುಚುರು, ಧಗಧಗ ರೊಯ್ಯನೆ, ಸುಯ್ಯನೆ, ಘುಳುಘುಳು, ದಡದಡ
03. ಭಾವಾಸೂಚಕವ್ಯಯಗಳು : ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕೋಪ, ಹರ್ಷ, ದುಃಖ, ಮೆಚ್ಚುಗೆ, ಆಕ್ಷೇಪ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾವಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಸುವವು
ಉದಾ: ಆಹಾ!, ಭಳಿರೆ! ಅಯ್ಯೋ!, ಓಹೋ!, ಭೇಷ್!, ಆಃ!, ಓ!

04. ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕವ್ಯಯಗಳು : ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಅವ್ಯಯಗಳೇ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಕವ್ಯಯಗಳು.
ಉದಾ: ಅಹುದು, ಹೌದು, ಸಾಕು, ಬೇಕು, ಉಂಟು, ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ, ಬೇಡ.
05. ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕವ್ಯಯಗಳು : ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ಹಲವು ಪದ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಜೋಡಿಸುವಂತಹ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಪದಗಳೇ ಸಂಬಂಧಾರ್ಥಕವ್ಯಯಗಳು.
ಉದಾ : ಮತ್ತು, ಅಥವಾ, ಆದ್ದರಿಂದ, ಊ, ಅಲ್ಲದೆ,
06. ಅವಾಧಾರಣಾರ್ಥಕವ್ಯಯಗಳು : ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಪದಗಳೇ ಅವಾಧಾರಣಾರ್ಥಕವ್ಯಯಗಳು.
ಉದಾ: ಅವನೇ, ಅದುವೇ, ನೀನೇ, ಅವಳೇ, ಅವರೇ, ಈ ಪದಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ಏ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೇ ಅವಾಧಾರಣಾರ್ಥಕ ಅವ್ಯಯ.

ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು:

ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು: ಕಾರಕಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿಗೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಎನ್ನುವರು.

ಕಾರಕ : ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದನ್ನು "ಕಾರಕ" ಎನ್ನುವರು.

ವಿಭಕ್ತಿ ಪಲ್ಲಟ : ಒಂದು ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯದ ಬದಲಿಗೆ ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗದಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಬಳಸುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ 'ವಿಭಕ್ತಿ ಪಲ್ಲಟ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಅ. ಸಂ	ವಿಭಕ್ತಿ	ಕಾರಕಾರ್ಥ	ಹೊಸಗನ್ನಡ ಪ್ರತ್ಯಯ	ಹೊಸಗನ್ನಡ ರೂಪ	ಹಳೆಗನ್ನಡ ಪ್ರತ್ಯಯ	ಹಳೆಗನ್ನಡ ರೂಪ
01	ಪ್ರಥಮಾ	ಕರ್ತಾರ್ಥ	ಉ	ಸಾವಿತ್ರಿಯು	ಮ್	ಸಾವಿತ್ರಿಯುಮ್
02	ದ್ವಿತೀಯಾ	ಕರ್ಮಾರ್ಥ	ಅನ್ನು	ಸಾವಿತ್ರಿಯನ್ನು	ಅಮ್	ಸಾವಿತ್ರಿಯಂ
03	ತೃತೀಯಾ	ಕರಣಾರ್ಥ	ಇಂದ	ಸಾವಿತ್ರಿಯಿಂದ	ಇಂ, ಇಂದಂ, ಇಂದೆ	ಸಾವಿತ್ರಿಯಿಂ
04	ಚತುರ್ಥೀ	ಸಂಪ್ರದಾನ	ಗೆ, ಇಗೆ, ಕ್ಕೆ	ಸಾವಿತ್ರಿಗೆ	ಗೆ, ಕೆ, ಕ್ಕೆ	ಸಾವಿತ್ರಿಂಗೆ
05	ಪಂಚಮಿ	ಅಪಾದಾನ	ದಸೆಯಿಂದ	ಸಾವಿತ್ರಿಯ ದಸೆಯಿಂದ	ಅತ್ತಣೆಂ, ಅತ್ತಣೆಂದಂ	ಸಾವಿತ್ರಿಯತ್ತಣೆಂ
06	ಷಷ್ಠೀ	ಸಂಬಂಧ	ಅ	ಸಾವಿತ್ರಿಯು	ಅ	ಸಾವಿತ್ರಿಯು
07	ಸಪ್ತಮೀ	ಅಧಿಕರಣ	ಅಲ್ಲಿ	ಸಾವಿತ್ರಿಯಲ್ಲಿ	ಒಳ್	ಸಾವಿತ್ರಿಯೊಳ್

ತತ್ಸಮ - ತದ್ಭವಗಳು.

1. 'ದೇಶ್ಯಪದ': ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲ ಪದಗಳನ್ನು 'ದೇಶ್ಯಪದ' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
2. 'ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಪದ': ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು 'ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ' ಪದ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
3. ತತ್ಸಮಗಳು : ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಬರುವಾಗ ವಿಕಾರ ಹೊಂದದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಪದಗಳನ್ನು 'ತತ್ಸಮ'ಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
4. ತದ್ಭವಗಳು : ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಿಕಾರವನ್ನಾಗಲೀ, ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾರವನ್ನಾಗಲೀ ಹೊಂದಿ ಬಂದಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು 'ತದ್ಭವ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವಸಂತ-ಬಸಂತ,
ಚಂದ್ರ-ಚಂದಿರ.
ಗ್ರಹ-ಗರ,
ಶ್ರೀ-ಸಿರಿ,
ಶ್ರುತಿ- ಸ್ತುತಿ
ಕಾವ್ಯ-ಕಬ್ಬ,
ಪಶು-ಪಸು.
ಶಶಿ-ಸಸಿ,
ಶಿರ-ಸಿರ,
ಕಲಶ-ಕಳಸ,
ಅಂಕುಶ-ಅಂಕುಸ,
ವರ್ಷ-ವರುಸ,
ದ್ಯೂತ-ಜೂಜು,
ವಂಧ್ಯಾ-ಬಂಜೆ,

ವಿದ್ಯಾಧರ- ಬಿಜ್ಜೋದರ,
ವೈಶಾಖ-ಬೇಸಗೆ,
ಕುಶಾರ-ಕೊಡಲಿ,
ಪಾದುಕಾ-ಹಾವುಗೆ,
ಅರ್ಕ-ಎಕ್ಕ,
ದೃಷ್ಟಿ-ದಿಟ್ಟಿ,
ತಪಸ್ವಿ-ತವಸಿ,
ಆರ್ಯ-ಅಜ್ಜ,
ಚೀರ-ಸೀರೆ,
ಸನಿಯ(ಹ)-ಸಮೀಪ,
ವಿಜ್ಞಾಪನೆ-ಬಿನ್ನಹ/ಬಿನ್ನಪ,
ಸಾಮಂತ-ಸಾವಂತ,
ಸುಧಾ/ಸುಧೆ-ಸೊದೆ,
ಯುಗ-ಜುಗ,
ವರ್ಷ-ವರುಷ,

ರಾಜ-ರಾಯ,
ಭಕ್ತ-ಬಕುತ,
ದಿಶಾ-ದೆಸೆ/ದಿಸೆ,
ಚಂದ್ರ-ಚಂದಿರ,
ವೀರ-ಬೀರ,
ವಂಶ-ಬಂಚ,
ಸ್ಥಾನ-ತಾಣ,
ಯಶ-ಜಸ,
ಪಟ್ಟಣ-ಪತ್ತನ,
ಕಾರ್ಯ- ಕಜ್ಜ,
ವ್ಯಯ-ಬೀಯ,
ಕೋಕಿಲಾ-ಕೋಗಿಲೆ,
ವ್ಯಾಪಾರಿ-ಬೇಹಾರಿ,
ಸಂದೇಹ-ಸಂದೆಯ,
ಅಮೃತ-ಅಮದುರ,

ಪುಣ್ಯ-ಹೂನ್ಯ,
ಅಂಗಣ-ಅಂಗಳ,
ಪಕ್ಷಿ-ಹಕ್ಕಿ,
ಬ್ರಹ್ಮ-ಬೊಮ್ಮ,
ಶಶಿ-ಸಸಿ,
ಶಿರ-ಸಿರ,
ಕಲಶ-ಕಲಸ,
ಅಂಕುಶ- ಅಂಕುಸ,
ದ್ಯೂತ-ಜೂಜು,
ವಿದ್ಯಾಧರ-ಬಿಜ್ಜೋದರ,
ವೈಶಾಖ-ಬೇಸಗೆ,
ಕುಶಾರ-ಕೊಡಲಿ,
ಪಾದುಕಾ- ಹಾವುಗೆ,
ಅರ್ಕ-ಎಕ್ಕ,
ಶುನಕ-ಸೋಣಗ,

ಅಟವಿ-ಅಡವಿ,
ಪ್ರಸಾದ-ಹಸಾದ,
ಯಜ್ಞ-ಜನ್ನ,
ವ್ಯಯ-ಬಿಯ,
ವರ್ಣ-ಬಣ್ಣ,
ಜಾವ-ಯಾಮ,
ಸಂಧ್ಯಾ-ಸಂಜೆ
ತಟ-ದಡ,
ಆರ್ಯ - ಅಯ್ಯ,
ಶರ್ಕರ - ಸಕ್ಕರೆ
ಪಯಸ್- ಪಾಯಸ
ಯಜ್ಞ- ಜನ್ನ,
ಪ್ರತೀಹಾರಿ-ಪಡಿಯಲಿ.
ದೀಪಿಕಾ- ದೀವಿಗೆ..

.....

ದ್ವಿರುಕ್ತಿಗಳು:

ದ್ವಿರುಕ್ತಿ : ಒಂದು ವಿಶೇಷಾರ್ಥವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪದವನ್ನೋ, ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನೋ, ಎರಡೆರಡು ಬಾರಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದ್ವಿರುಕ್ತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ: ಓಡಿಓಡಿ, ಈಗೀಗ, ಹೌದುಹೌದು, ನಿಲ್ಲನಿಲ್ಲ, ಬಂದೆಬಂದೆ, ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ, ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು, ಮನೆಮನೆ, ಕೀರಿಕೀರಿ, ಊರೂರು, ನಿಲ್ಲನಿಲ್ಲ, ಎಲೇಎಲೇ, ಬನ್ನಿಬನ್ನಿ, ಹತ್ತಿರಹತ್ತಿರ, ಅಗೋಅಗೋ, ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ, ಆಹಾಹಾ, ಬೇಡಬೇಡ, ಕೊಡುಕೊಡು, ನಡೆನಡೆ, ಅಮ್ಮಾಅಮ್ಮಾ, ಆಗಲಿಆಗಲಿ, ಬೇಗಬೇಗ, ನಡೆನಡೆ, ಓಡುಓಡು, ಕೆಟ್ಟಿಕ್ಕಿಟ್ಟಿ, ಸಾಕುಸಾಕು, ಹಾವುಹಾವು, ಈಗೀಗ, ಓಡಿಓಡಿ, ನೋಡಿನೋಡಿ, ಅಯ್ಯೋಅಯ್ಯೋ, ಬೆಂಕಿಬೆಂಕಿ, ದೇವರೆದೇವರೆ, ತಿರುತಿರುಗಿ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ, ಇರುಳಿರುಳು, ಇರಲಿ ಇರಲಿ, ನಮೋನಮೋ, ತುತ್ತತುದಿ, ಬಟ್ಟಬಯಲು, ನಟ್ಟನಡುವೆ, ಕಟ್ಟಕಡೆ. ಮೊತ್ತಮೊದಲು/ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು , ನಡುನಡುವೆ, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ, ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ/ಕಡೆಕಡೆಗೆ..

ಜೋಡು ನುಡಿಗಳು:

ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥ ಇರುವ ಶಬ್ದಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಜೋಡುನುಡಿ ಎನ್ನುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.

01] ಎರಡೂ ಪದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಿರುವಂತಹವು:

ಉದಾ: ಸತಿಪತಿ, ಕೆನೆಮೊಸರು, ಹಾಲ್ವೇನು, ಮಕ್ಕಳುಮರಿ, ಧೀರಶೂರ, ಮನೆಮತ, ಗುರುಶಿಷ್ಯರು, ತಂದೆತಾಯಿ, ಅಣ್ಣತಮ್ಮ, ಗಿಡಮರ, ಸುಖದುಖ, ನೋವುನಲಿವು, ಗುಡ್ಡಬೆಟ್ಟ, ಚೆಲುವುಒಲವು, ಹಗಲುರಾತ್ರಿ, ತರುಲತೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

02] ಒಂದನೇ ಪದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥ ಇದ್ದು, ಎರಡನೇ ಪದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಇರಲಾರದಂತಹವು.

ಉದಾ: ಕಾಫಿಗೀಫಿ, ದೇವರುಗೀವರು, ಹಣಗಿಣ, ಪುಸ್ತಕಗಿಸ್ತಕ, ಹುಳಹುಪ್ಪಡಿ. ಮಾತುಗೀತು, ಸೊಪ್ಪುಸದೆ, ಬಟ್ಟೆಬರೆ, ಕಾಡುಮೇಡು, ಅರಸುಗಿರಸು,

ನಾಮಪದ

ನಾಮ ಪ್ರಕೃತಿಗಳಿಗೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ಆಗುವ ಪದವೇ ನಾಮಪದ.

ರೂಢನಾಮ - ನದಿ, ಪರ್ವತ, ಊರು, ಮನುಷ್ಯ, ದೇಶ
ಅಂಕಿತನಾಮ - ಸಹದೇವ, ಧರ್ಮರಾಯ, ರಾಹುಲ, ಕಮಲಾಕ್ಷ
ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ - ವ್ಯಾಪಾರಿ, ವಿಧ್ವಾಂಸ, ವಿಚ್ಛಾನ್ನಿ, ಪೂಜಾರಿ
ಗುಣವಾಚಕ - ಒಳ್ಳೆಯ, ಕೆಟ್ಟ, ದೊಡ್ಡದು, ಹಳತು
ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ - ಹನ್ನೆರಡು, ಐವತ್ತು, ಎಂಬತ್ತು
ಸಂಖ್ಯೇಯವಾಚಕ - ಹನ್ನೆರಡನೆಯ, ಎಂಬತ್ತನೆಯ, ಮೂವರು
ಭಾವನಾಮ - ಕೆಂಪು, ಹಿರಿಮೆ, ನೋಟ, ಆಟ, ಮಾಟ
ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ - ಅಷ್ಟು, ಎಷ್ಟು, ಹಲವು, ಅನಿತು, ಇನಿತು

ದಿಗ್ವಾಚಕ - ಮೂಡಣ, ತೆಂಕಣ, ಪಡುವಣ, ಈಶಾನ್ಯ, ಆಗ್ನೇಯ

ಸರ್ವನಾಮಗಳು:

- * ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ - ನಾನು, ನಾವು
 - * ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ - ನೀನು, ನೀವು
 - * ಅನ್ಯಪುರುಷ (ಪ್ರಥಮಪುರುಷ)-ಅವನು, ಇವನು, ಅವರು, ಇವರು,
 - * ಅವಳು, ಇವಳು, ಅವರು,ಇವರು ಅದು, ಇದು, ಅವು, ಇವು
- ಪ್ರತ್ಯಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮಗಳು: - ಯಾರು?, ಏನು?, ಯಾವುದು?
ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮಗಳು: - ತಾನು, ತಾವು, ತನ್ನ, ತಮ್ಮ

ತದ್ಧಿತಾಂತಗಳು:

ತದ್ಧಿತಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.

01] ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ:

ನಾಮಪದಗಳ ಮುಂದೆ ಗಾರ, ಕಾರ, ಇಗ, ವಂತ, ವಳ, ಅಡಿಗ, ಅಳಿ, ಗುಳಿ, ಆರ, ಅನೆಯ ಮುಂತಾದ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ಆಗುವ ಪದಗಳಿಗೆ ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಬಳೆಗಾರ, ಮೋಸಗಾರ, ಕೋಲುಕಾರ, ಕನ್ನಡಿಗ, ಸಿರಿವಂತ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ,

ತದ್ಧಿತಾಂತನಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ರೂಪದ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ. ಇತಿ, ಇತ್ತಿ, ಗಿತ್ತಿ, ತಿ, ಎ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

ಉದಾ: ಬಳೆಗಾರ್ತಿ, ಕೋಲುಕಾರ್ತಿ, ಕನ್ನಡತಿ, ಸಿರಿವಂತೆ.

02] ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ:

ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತೀ ಪ್ರತ್ಯಯದ ನಾಮಪದಗಳ ಮುಂದೆ ಭಾವಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ತನ, - ಇಕೆ, - ಪು, - ಮೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರಚಿಸುವ ಪದಗಳ ರಚನೆಗೆ ತದ್ಧಿತಾಂತ ಭಾವನಾಮ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಜಾಣತನ, ಚೆಲುವಿಕೆ, ಕಷ್ಟು, ಪೆರ್ಮೆ.

03] ತದ್ಧಿತಾಂತಾವ್ಯಯ:

ನಾಮಪದಗಳ ಮುಂದೆ ಅಂತೆ, ವೊಲ್, ವೋಲು, ವೋಲ್, ತನಕ, ವರೆಗೆ, ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಓಸ್ಕರ, ಸಲುವಾಗಿ, ಇಂತ, ಆಗಿ, ಓಸುಗ, ಇತ್ಯಾದಿ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ರಚಿತವಾಗುವ ಪದಗಳ ರಚನೆಗೆ ತದ್ಧಿತಾಂತಾವ್ಯಯ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಚಂದ್ರನಂತೆ, ಅವನಂತೆ, ಭೀಮನಂತೆ, ಚಂದ್ರನವೊಲ್, ಅವನವೊಲ್, ನನ್ನವೊಲು, ಅವಳವೊಲು, ಕರಡಿಯವೋಲ್, ನದಿಯವೋಲ್, ಮನೆಯತನಕ, ಹಿಮಾಲಯದತನಕ, ಶಾಲೆಯವರೆಗೆ, ಪಟ್ಟಣದವರೆಗೆ, ಇವಳಮಟ್ಟಿಗೆ, ಸುಂದರನಮಟ್ಟಿಗೆ, ನನಗೋಸ್ಕರ, ಬೆಕ್ಕಿಗೋಸ್ಕರ, ಅರ್ಜುನನ ಸಲುವಾಗಿ, ಕಟ್ಟಡದ ಸಲುವಾಗಿ, ರಾಢೆಗಿಂತ, ಅದಕ್ಕಿಂತ, ಮದುವೆಗೋಸುಗ, ಕಾಗೆಗೋಸುಗ,

ಕೃದಂತಗಳು.

ಕೃದಂತ: ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ಆದ ಪದವನ್ನು ಕೃದಂತ ಅಥವಾ ಕೃನ್ನಾಮ ಎನ್ನುವರು. ಕೃದಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.

ಅ. ಸಂ	ಕೃದಂತನಾಮ	ಕೃದಂತ ಭಾವನಾಮ	ಕೃದಂತಾವ್ಯಯ
01	ಮಾಡಿದ	ಮಾಟ	ಮಾಡಿ
02	ತಿನ್ನುವ	ತಿನ್ನುವಿಕೆ	ತಿಂದು
03	ನಡೆಯುವ	ನಡೆತ	ನಡೆಯುತ್ತ.
04	ಓಡಿದ	ಓಟ	ಓಡಿ

01] ಕೃದಂತನಾಮ.

ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಕರ್ತೃ ಮೊದಲಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಅ' ಎಂಬ ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯ ಬರುವುದು. ಧಾತುವಿಗೂ ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೇ ಕೃದಂತನಾಮ ಎನ್ನುವರು.

I] ವರ್ತಮಾನ ಕೃದಂತ.

ಉದಾ: ಓಡುವ, ಬಾಳುವ, ಬರೆಯುವ.

II] ಭೂತ ಕೃದಂತ.

ಧಾತು ಹಾಗೂ ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ನಡುವೆ ಭೂತ ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ದ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ಆದ ಪ್ರಾತಿಪದಿಕಗಳನ್ನು ಭೂತ ಕೃದಂತಗಳು ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಓಡಿದ, ಬಾಳಿದ, ಬರೆದ.

III] ನಿಷೇಧ ಕೃದಂತ.

ಧಾತು ಹಾಗೂ ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ನಡುವೆ ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಅದ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ಆದ ಪ್ರಾತಿಪದಿಕಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧ ಕೃದಂತಗಳು ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಓಡದ, ಬಾಳದ, ಬರೆಯದ.

02] ಕೃದಂತ ಭಾವನಾಮ.

ಧಾತುಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾವಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಪದರಚನೆಗೆ ಕೃದಂತ ಭಾವನಾಮ ಎನ್ನುವರು. ಕೃದಂತ ಭಾವನಾಮದ ಕೃತ್ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ. " ಉದು, ವಿಕೆ, ಇಕೆ, ಇಗೆ, ಅವು, ವು, ತ, ಟ, ವಳಿ, ಪು, ಅಲು, ಎ, ಅಕೆ, ವಳಿಗೆ, ವಣಿಗೆ.

ಉದಾ: ಓಟ, ನೋಟ, ಮಾಟ, ನೆನಪು, ಕೊರೆತ, ಬಾಳುವಿಕೆ, ಬರೆಯುವಿಕೆ, ಅಂಚಿಕೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆ, ನಗುವುದು, ತಿನ್ನುವುದು.

03] ಕೃದಂತಾವ್ಯಯ:

ಧಾತುಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಅವ್ಯಯದ ಗುಣವನ್ನು ಪಡೆದಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ಕೃದಂತಾವ್ಯಯಗಳು ಅಥವಾ ಅವ್ಯಯಕೃದಂತ ಎನ್ನುವರು.

ಧಾತುಗಳ ಮೇಲೆ ಉತ್ತ, ಅದೆ, ದರೆ, ಅಲು, ಅಲಿಕೆ, ಅ, ಇ, ದು.

ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಪದರಚನೆಗೆ ಕೃದಂತಾವ್ಯಯಗಳು ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಮಾಡುತ್ತ, ಮಾಡದೆ, ಮಾಡಲು, ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಮಾಡ, ಮಾಡಿ, ಬರೆದು.

ರಗಳೆ:

'ರಘಟಾ' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದದ ತದ್ಭವ ರೂಪಕ್ಕೆ 'ರಗಳೆ' ಎನ್ನುವರು. ಇದು ಬಹು[ಅನೇಕ] ಪಾದಗಳುಳ್ಳ ಪದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 3 ವಿಧ.

1] ಉತ್ಸಾಹ ರಗಳೆ:	2] ಮಂದಾನಿಲ ರಗಳೆ :	3] ಲಲಿತ ರಗಳೆ:
ಉತ್ಸಾಹ ರಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ. 01] ಮೂರು ಮಾತ್ರೆಯ ನಾಲ್ಕು ಗಣಗಳು ಗಣನಿಯಮದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. 3 3 3 3 = 12 ಮಾತ್ರಗಳು 3 3 3 3 = 12 ಮಾತ್ರಗಳು. 02] ಮೂರು ಮಾತ್ರೆಯ ಮೂರು ಗಣಗಳು ಬಂದು ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಗುರು ಬರುತ್ತದೆ. 3 3 3 - = 09 ಮಾತ್ರಗಳು 3 3 3 - = 09 ಮಾತ್ರಗಳು	ಮಂದಾನಿಲ ರಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ: 01] ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೆಯ ನಾಲ್ಕು ಗಣಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. 4 4 4 4 = 16 ಮಾತ್ರಗಳು. 4 4 4 4 = 16 ಮಾತ್ರಗಳು. 02] ಮೂರು ಮಾತ್ರೆಯ ಅನಂತರ, ಐದು ಮಾತ್ರೆಯ ಎರಡೆರಡು ಗಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. 3 5 3 5 = 16 ಮಾತ್ರಗಳು. 3 5 3 5 = 16 ಮಾತ್ರಗಳು.	ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಐದು ಮಾತ್ರೆಯ ನಾಲ್ಕು ಗಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. 5 5 5 5 = 20 ಮಾತ್ರಗಳು. 5 5 5 5 = 20 ಮಾತ್ರಗಳು

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ವ್ಯಾಕರಣ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

1. ಭಂದಸ್ಸು:- ಪದ್ಯ ರಚನಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಭಂದಸ್ಸು ಎನ್ನುವರು.
2. ಪ್ರಾಸ:- ಪದ್ಯದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ವ್ಯಂಜನ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಸ ಎನ್ನುವರು.
3. ಯತಿ :- ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಓದುವಾಗ ಅಥವಾ ಹಾಡುವಾಗ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಲೋಪ ಬಾರದಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು 'ಯತಿ' ಎನ್ನುವರು.
4. ಗಣ :- 'ಗಣ' ಎಂದರೆ 'ಗುಂಪು' ಅಥವಾ 'ಸಮೂಹ' ಎಂದರ್ಥ.
5. ಮಾತ್ರಾಣ:- ಮಾತ್ರಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ 'ಗಣ' ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು 'ಮಾತ್ರಾಣ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
6. 'ಮಾತ್ರ':- ಒಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಕಾಲವನ್ನು 'ಮಾತ್ರ' ಎಂಬ ಮಾನದಿಂದ ಅಳೆಯಲಾಗುವುದು.
7. 'ಲಘು':- ಒಂದು ಮಾತ್ರಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಕ್ಷರವನ್ನು 'ಲಘು' ಎನ್ನುವರು.
8. 'ಗುರು':- ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತ್ರಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಕ್ಷರವನ್ನು 'ಗುರು' ಎನ್ನುವರು.
9. 'ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕುವುದು':- ಗುರು, ಲಘುಗಳನ್ನು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು 'ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕುವುದು' ಎನ್ನುವರು
10. ಅಲಂಕಾರ:- ಅಲಂಕಾರ ಎಂದರೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಧನ.
11. ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ :- ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಕಾವ್ಯದ ಅಥವಾ ಅರ್ಥದ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.
12. 'ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ':- ಶಬ್ದ ಅಥವಾ ಪದಗಳ ಜೋಡಣೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾವ್ಯದ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಅದನ್ನು 'ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಪ್ರಾಸ, ಯಮಕ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಕವಿತ್ವ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಅನುಪ್ರಾಸವನ್ನು ವೃತ್ತ್ಯನುಪ್ರಾಸ ಮತ್ತು ಭೇಕಾನುಪ್ರಾಸ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮತ್ತೆ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ..

14. ವೃತ್ತ್ಯನುಪ್ರಾಸ :- ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಗಳು ಪದ್ಯದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದರೆ ಅಂದರೆ ಪುನರಾವರ್ತನೆಗೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ವೃತ್ತ್ಯನುಪ್ರಾಸ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
15. ಭೇಕಾನುಪ್ರಾಸ:- ಎರಡೆರಡು ವ್ಯಂಜನಗಳು ಪುನರಾವರ್ತನೆಗೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಭೇಕಾನುಪ್ರಾಸ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
16. ಚಿತ್ರಕವಿತ್ವ :- ಪ್ರೌಢಪಂಡಿತ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಕೌಶಲದಿಂದ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ, ಪದಗಳನ್ನೂ ಜೋಡಿಸಿ ಪದ್ಯ ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಕವಿತ್ವ ಅಥವಾ ಬಂಧ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರೋಷ್ಯ, ತಾಲವ್ಯ, ಏಕಾಕ್ಷರ, ದ್ವ್ಯಕ್ಷರ, ತ್ರ್ಯಕ್ಷರ, ಹಾರಬಂಧ, ಮುರಬಬಂಧ ಎಂಬ ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.
17. ಯಮಕ :- ಮೂರು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಕ್ಷರಗಳುಳ್ಳ ಪದವಾಗಲಿ, ಪದಭಾಗವಾಗಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಯದ ಆದಿ, ಮಧ್ಯ, ಅಥವಾ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಯತವಾಗಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಬಂದರೆ ಅದು ಯಮಕಾಲಂಕಾರವೆನಿಸುವುದು.
18. ವೃತ್ತಗಳು :- ಅಕ್ಷರಗಣಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಖ್ಯಾತ ಕರ್ಣಾಟಕ ವೃತ್ತಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಆರು ಖ್ಯಾತ ಕರ್ಣಾಟಕ ವೃತ್ತಗಳು ಇವೆ.
19. 'ದಿವಾನ' ಈ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ- ಮಂತ್ರಿ. ಇದು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಪದ. 20. 'ಸ್ಯಾನಿಟರಿ' ಈ ಪದದ ಅರ್ಥ-ನಿರ್ಮಲೀಕರಣ. ಇದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದ.
21. 'ರೀಜಿಂಟ್' ಈ ಪದದ ಅರ್ಥ- ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ಇದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದ. 22. 'ಮನ್ವಂತರ' ಇದು ಪದದ ಅರ್ಥ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಕಾಲ. ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ. 23. ಪಯಸ್- ಪಾಯಸ = ಹಾಲು 24. ಧಾತು: ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂಲರೂಪವನ್ನು ಧಾತು ಎನ್ನುವರು

ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. [ಬರೆದಿದೆ]

1. ಕ್,ಗ್:ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು :: ಛ್,ಝ್: ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು. 2. ವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನಗಳು:25:: ಅವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಗಳು: 9 3. ಆ,ಈ,ಊ: ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳು :: ಅ,ಇ,ಉ,ಋ : ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರಗಳು 4. ಸ್ವರಗಳು : 13 :: ಯೋಗವಾಹಗಳು : 2 5. ಬೇಗ ಬೇಗ : ದ್ವಿರುಕ್ತಿ :: ಧೀರ ಶೂರ : ಜೋಡುನುಡಿ 6. ಲೋಪ ಸಂಧಿ : ಸ್ವರ ಸಂಧಿ :: ಆದೇಶ ಸಂಧಿ: ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿ 7. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ:ಕಡೆಗೆ ಕಡೆಗೆ :: ಮೊತ್ತಮೊದಲು : ಮೊದಲು ಮೊದಲು 8. ಶರಚ್ಚಂದ್ರ : ಶ್ರುತ್ವ ಸಂಧಿ :: ದಿಗಂತ : ಜಶ್ತ್ವ ಸಂಧಿ 9. ತನುಜ : ಮಗ :: ಸಖ : ಗೆಳೆಯ 10. ಯುದ್ಧ : ಜುದ್ಧ :: ಪ್ರಸಾದ : ಹಸಾದ 11. ಭೇದವಿಲ್ಲ : ಆಗಮ ಸಂಧಿ :: ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಿಲಿ : ಲೋಪ ಸಂಧಿ	12. ಕಂದ : ನಾಲ್ಕು ಸಾಲು :: ಷಟ್ಪದಿ : ಆರುಸಾಲು 13. ನದಿ,ಪರ್ವತ:ರೂಢನಾಮ :: ವ್ಯಾಪಾರಿ,ವಿಜ್ಞಾನಿ : ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ 14. ನಾನು, ನೀನು: ಪುರುಷಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ :: ಯಾರು? ಏನು? : ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ 15. ಅಷ್ಟು :ಪರಿಮಾಣ ವಾಚಕ :: ಹನ್ನೆರಡು: ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ 16. ಪೊಟಲ್ : ಪಟ್ಟಣ :: ಕಸವರ : ಚಿನ್ನ 17. ಭರತಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ : ಸಪ್ತಮಿ :: ನೆಲನಂ : ದ್ವಿತೀಯಾ 18. ಪಸರ : ಸಲುಗೆ :: ತುಟಿಲ್ : ನಮಸ್ಕಾರ 19. ಬುದ್ಧಿಯೊಡೆಯ:ಆಗಮ ಸಂಧಿ :: ನೋಡಿದರಲ್ಲರ: ಪ್ರಕೃತಿಭಾವ 20. ಕಪ್ಪಡಮುಟ್ಟು:ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ :: ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳು: ದ್ವಿಗು ಸಮಾಸ.

*** ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಧಾತುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯರ್ಥಕ, ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಮತ್ತು ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.**

1. ಹಾಡು-ಹಾಡಲಿ, ಹಾಡನು, ಹಾಡಿಯಾನು, 2. ನೋಡು-ನೋಡಲಿ, ನೋಡನು, ನೋಡಿಯಾನು,	3. ಕಟ್ಟು-ಕಟ್ಟಲಿ, ಕಟ್ಟನು, ಕಟ್ಟಿಯಾನು, 4. ಕೇಳು-ಕೇಳಲಿ, ಕೇಳನು, ಕೇಳಿಯಾನು, 5. ಓಡು- ಓಡಲಿ, ಓಡನು, ಓಡಿಯಾನು,	6. ಓದು-ಓದಲಿ, ಓದನು, ಓದಿಯಾನು. 7. ಬರೆ- ಬರೆಯಲಿ, ಬರೆಯನು, ಬರೆದಾನು.

*** ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದುದನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. [ಬರೆದಿದೆ]**

1. ವರ್ತಮಾನ ಕೃದಂತನಾಮಕ್ಕೆ ಈ ಪದವು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅ) ಬರೆಯುವ ಆ) ಬರೆದ ಇ) ಬರೆಯದ ಈ) ಬರೆಹ [ಬರೆಯದ]
2. 'ನೋಟ' ಇದು. ಅ) ಕೃದಂತನಾಮ ಆ) ಕೃದಂತಭಾವನಾಮ ಇ) ಕೃದಂತಾವ್ಯಯ ಈ) ತದ್ವಿಶಾಂತ [ಕೃದಂತಭಾವನಾಮ]
3. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೃದಂತಾವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾದ ಪದ. ಅ) ತೊಡುಗೆ ಆ) ತಿನ್ನುವಿಕೆ ಇ) ನಡೆಯುವ ಈ) ಮಾಡಲಿಕೆ [ಮಾಡಲಿಕೆ]
4. 'ಲೋಕದೊಳ್' ಎಂಬುದು ಈ ವಿಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅ) ಪ್ರಥಮಾ ಆ) ತೃತೀಯಾ ಇ) ಪಂಚಮೀ ಈ) ಸಪ್ತಮೀ [ಸಪ್ತಮೀ]
5. 'ವಿಲಾತಿ' ಪದದ ಸರಿಯಾದ ರೂಪ ಅ] ಆಯುಧ, ಆ] ವಿಹಾರ, ಇ] ವಿಲಂತಿ, ಈ] ವಿಲಾಯಿತಿ. [ವಿಲಾಯಿತಿ.]

*** ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದ ಬರೆಯಿರಿ.**

ಸೂರ್ಯ-ರವಿ, ಮೇಘ-ಮೋಡ, ಗಡ-ಸಣ್ಣಕೋಟೆ, ಹರಸು-ಆಶೀರ್ವದಿಸು, ಒಕ್ಕಿ-ತೆನೆಯಿಂದ ಕಸಕಡಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಕೆನ್ನ-ಕೆಂಪು.

*** ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದ ಬರೆಯಿರಿ.**

ಒಳಿತು X ಕೆಡುಕು, ಸಮಷ್ಟಿ X ವ್ಯಷ್ಟಿ, ಪುಣ್ಯ X ಪಾಪ, ಬೆಳಕು X ಕತ್ತಲು, ಧರ್ಮ X ಅಧರ್ಮ.

*** ಧಾತುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.**

ನಿಲ್ಲಿಸು-ನಿಲ್ಲು, ನಡೆಸು-ನಡೆ, ಹಚ್ಚುವುದು-ಹಚ್ಚು, ಮುಟ್ಟೋಣ-ಮುಟ್ಟು, ಕಟ್ಟುವುದು-ಕಟ್ಟು, ಆಗೋಣ-ಆಗು.

*** ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.**

ಪ್ರೀತಿಯ-ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ,	ಬಿದ್ದುದನ್ನು-ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ,	ಜಲದಿಂ-ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ,
ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ-ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ,	ಭರವಸೆಗಳೆ-ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ.	ವ್ಯರದತ್ತಣಂ-ಪಂಚಮೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ,
ಜಲಕ್ಕೆ-ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ,	ಸಂಶಯದೊಳ್-ಸಪ್ತಮೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ,	ರಾಯಂಗೆ-ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ

01. ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು./ ಅಥವಾ

**ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ/ ಅಥವಾ
ದುಡಿಮೆಯೇ ದುಡ್ಡಿನ ತಾಯಿ.**

ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮ, ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಗಾದೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಅನುಭವದ ಸಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಮಾತು ಕೂಡಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕೈ ಕೆಸರಾಗುವುದು ಎಂಬುದು ಶ್ರಮದ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸಿದರೆ, ಮೊಸರು ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ 'ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಸುಖ' ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಈ ಗಾದೆಯು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದು ಅದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ರೈತನೊಬ್ಬ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಫಲ ಬಂದಾಗ ಹಾಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆಯು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ.

02. ಕುಂಬಾರನಿಗೆ ವರುಷ ದೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ.

ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮ, ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಗಾದೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಅನುಭವದ ಸಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಮಾತು ಕೂಡಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಕುಂಬಾರನಿಗೆ ವರುಷ ದೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕುಂಬಾರನು ಮಣ್ಣನ್ನು ತಂದು ಹದಗೊಳಿಸಿ ಮಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದು ಕೋಲಿನಿಂದ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಡೆದು ಹಾಕಬಹುದು. ಒಂದು ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೆಡವಿ ಹಾಕಲು ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆಗಳು ಸಾಕು. ಹಾಗೇ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಸಾಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಗಾದೆಯು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

**03. ಕೂಡಿಬಾಳಿದರೆ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖ. ಅಥವಾ
ಒಂದಾಗಿ ಬಾಳು.**

ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮ, ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಗಾದೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಅನುಭವದ ಸಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಮಾತು ಕೂಡಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಕೂಡಿಬಾಳಿದರೆ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕೂಡಿ ಬಾಳುವುದು ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಒಂದೊಂದು ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬಹುಸುಲಭವಾಗಿ ಮುರಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಿ ಮುರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಬಾಳಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯ. ಜನರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಕಲೆತು ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖವು ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ ಈ ಗಾದೆಯ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ.

04. ಕಟ್ಟುವುದು ಕಠಿಣ; ಕೆಡಹುವುದು ಸುಲಭ.

ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮ, ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಗಾದೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಅನುಭವದ ಸಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಮಾತು ಕೂಡಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಕಟ್ಟುವುದು ಕಠಿಣ; ಕೆಡಹುವುದು ಸುಲಭ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಾಳು ಮಾಡಲು ಕಷ್ಟ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. 'ಕುಂಬಾರನಿಗೆ ವರುಷ; ದೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ' ಎಂಬ ಗಾದೆಯೂ ಇದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಆದರೆ ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೆಡವಿ ಹಾಕಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಟ್ಟುವುದು ಕಠಿಣ; ಕೆಡಹುವುದು ಸುಲಭ.

06. ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ, ಹೊತ್ತನಾಡು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲು.

ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮ, ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಗಾದೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಅನುಭವದ ಸಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಮಾತು ಕೂಡಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ, ಹೊತ್ತನಾಡು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲು ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಜನನಿ ಮತ್ತು ಜನ್ಮಭೂಮಿ ಇವೆರಡೂ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತು, ಹೊತ್ತು ಅವರ ಸುಖವನ್ನೇ ಬಯಸಿ ಅವರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ನಡೆಸುವ ಕರುಣಾಮಯಿ ತಾಯಿ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ 'ಮಾತೃದೇವೋಭವ' ಎಂದು ತಾಯಿಯನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರುವುದು. ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯಷ್ಟೇ ಪವಿತ್ರವಾದದ್ದು ಹೊತ್ತನಾಡು. ತಾಯಿ ನಮಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುವುದು ಭೂಮಿ ತಾಯಿ. ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ ಹೊತ್ತ ನಾಡು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿವೆ. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನೂ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ತಾಯ್ನಾಡನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಜೊತೆಗೆ ಇವೆರಡರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧರಿರಬೇಕು.

04. ಮಾತೇ ಮುತ್ತು; ಮಾತೇ ಮೃತ್ಯು / ಅಥವಾ ಮಾತು ಬೆಳ್ಳಿ ಮೌನ ಬಂಗಾರ.

ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮ, ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಗಾದೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಅನುಭವದ ಸಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಮಾತು ಕೂಡಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಮಾತೇ ಮುತ್ತು; ಮಾತೇ ಮೃತ್ಯು ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾತು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿರಬೇಕು. ಕೇಳುಗರಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಆಡುವ ಮಾತುಗಳು ಮಧುರವಾಗಿದ್ದಾಗ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸಹ ಮಧುರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಾವಾಡುವ ಮಾತುಗಳೇ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಮಾತೇ ನಮಗೆ ಮೃತ್ಯುವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರು ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ “ನುಡಿದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತಿರಬೇಕು” ಎಂದಿರುವುದು. ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು “ಮಾತೆಂಬುದು ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಮಾತಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

07. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ; ಸುಳ್ಳಿಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಸತ್ಯಮೇವ ಜಯತೇ.

ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮ, ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಗಾದೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಅನುಭವದ ಸಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಮಾತು ಕೂಡಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ; ಸುಳ್ಳಿಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯವು ಸದಾ ಜೀವಂತವಾದುದು, ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡಲಾರದು ಎನ್ನುವುದು ಈ ಗಾದೆ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾತ್ಮರು ಸತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಒಂದು ಸುಳ್ಳನ್ನು ನಂಬಿಸಲು ನಾವು ಅನೇಕ ಸುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ ಸತ್ಯವು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸತ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈ ಗಾದೆಯು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ.

08. ಆಳಾಗಬಲ್ಲವನು; ಅರಸಾಗಬಲ್ಲನು.

ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮ, ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಗಾದೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಅನುಭವದ ಸಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಮಾತು ಕೂಡಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಆಳಾಗಬಲ್ಲವನು; ಅರಸಾಗಬಲ್ಲನು ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವನು ಸುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಈ ಗಾದೆ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನೂ ಕೂಡ ಎತ್ತರದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು, ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟರೆ ಫಲವುಂಟು ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳು ಇದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ರೈತನು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆಳಿನಂತೆ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ದುಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಅರಸನಂತೆ ಜೀವನ ನಡೆಸಬಹುದು.

09. ತಾಳಿದವನು ಬಾಳಿಯಾನು./ ಅಥವಾ ಕೋಪದಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲೆಮೂಗು ಮತ್ತೆ ಬಂದಿತೇ?

ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮ, ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಗಾದೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಅನುಭವದ ಸಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಮಾತು ಕೂಡಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ತಾಳಿದವನು ಬಾಳಿಯಾನು ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ನಿಧಾನವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಶಾಂತನೂ, ತಾಳಿದವನೂ ಆದಾಗ ಜೀವನದ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳು ಅವನಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ತೋರುವುವು. ಕೊನೆಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜಯಶೀಲನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಗಿಡ ನೆಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಫಲ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಪಡೆದದ್ದು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಶಬರಿಯು ಶ್ರೀರಾಮನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕಾಯ್ದು ಶ್ರೀರಾಮನ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕನಕದಾಸರು “ತಾಳುವಿಕೆಗಿಂತ ತಪವು ಇಲ್ಲ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

10. ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗ.

ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮ, ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಗಾದೆಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಅನುಭವದ ಸಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಮಾತು ಕೂಡಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಮನಸ್ಸು ಬೇಕು. ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸೇ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ ಕಾರ್ಯವು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನರಿತು ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಯಶಸ್ಸು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಗಾದೆಯು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಬಂಧಗಳು. [1x5=5 ಅಂಕಗಳು]

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬಗಳ ಮಹತ್ವ

ಪೀಠಿಕೆ :-

ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ಏಕತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಯಾವುದೇ ಭೇದ ಭಾವವಿಲ್ಲದೆ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬಗಳೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ 1) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆ 2) ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ 3) ಗಾಂಧಿ ಜಯಂತಿ.

ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ :-

1) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆ:

ಭಾರತ ಸುಮಾರು ಎರಡು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬ್ರಿಟೀಷರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬ್ರಿಟೀಷರ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ರಣಕಡಳಿಯನ್ನು ಉದಿ ಕೊನೆಗೆ 1947 ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 15 ರಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಆ ದಿನವನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜು-ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಸಾರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

2) ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ :

ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಕಾನೂನುರೂಪ ಪಡೆದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಜನವರಿ 26, 1950 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಆ ದಿನವೇ ಗಣರಾಜ್ಯ ದಿನ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನದ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳು ಹಾಗೂ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಸಂವಿಧಾನ ಪಾಲಿಸುವ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಶಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

3) ಗಾಂಧಿ ಜಯಂತಿ :

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೇಶದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಲು ನಾಯಕತ್ವ ಬೇಕು. "ನಾಯಕರಿಲ್ಲದ ನಾವೆ ದಡ ಸೇರಲಾರದು" ಅಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಬಹುಮುಖ್ಯ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿಕೊಂಡವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು. ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನವೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2. ಆ ದಿನವನ್ನು ಗಾಂಧೀ ಜಯಂತಿಯೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ, ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಂಡಾಡುವ ದಿನವಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ :-

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ಏಕತೆ, ದೇಶಭಕ್ತಿ, ಸಂವಿಧಾನದ ಮಹತ್ವ, ನಾಯಕತ್ವದ ಮಹತ್ವ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮತ್ತು ನಾವು ಅದೇ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮಹತ್ವ

ಪೀಠಿಕೆ :-

ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳಿರುವ ಆಲಯಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಎನ್ನುವರು. 'ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಜ್ಞಾನದ ದೇಗುಲಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಂಥಗಳಿಲ್ಲದ ಕೋಣೆ ಆತ್ಮವಿಲ್ಲದ ದೇಹವಿದ್ದಂತೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರವಲ್ಲ, ಅವುಗಳು ನಮಗೆ ಸಕಲ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಇಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಎನಿಸುತ್ತವೆ.

ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ:-

ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಜ್ಞಾನದಾನದ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಲು, ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು, ಇಲ್ಲವೇ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಎರವಲು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲು ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳವೇ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ, ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು, ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಹೋಗಿ, ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಹಣಕೊಟ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಹಿಂದಿರುಗಿಸಬಹುದು. ಲೇಖಕರಿಗೂ, ಸಂಶೋಧಕರಿಗೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ವಿರಾಮಕಾಲದ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಉತ್ತಮ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿವೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ :

ಒಂದು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಿದ್ದಂತೆ. ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸವುಳ್ಳವರು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ದೇವಾಲಯದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಓದುವ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದಾಗ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳು.

ಪೀಠಿಕೆ:-

ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳು' ಎನ್ನುವರು. ಇಂತಹ ಪದ್ಧತಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಥದತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಕಂಟಕವಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳಿಂದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ,

ದೇಷ, ಅರಾಜಕತೆ ಉಂಟಾಗಿ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜ ಆರೋಗ್ಯಯುತ ಸಮಾಜವಾಗಬಲ್ಲದು.

ವಿಷಯ ವಿವರಣೆ:-

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ, ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಂಟಕವಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಸ್ತ್ರೀ-ಶೋಷಣೆ, ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ, ಜಾತೀಯತೆ, ಅಸ್ವಶೃತೆ, ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ, ಜೀತಪದ್ಧತಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ, ವೇಶ್ಯಾವಾಟಕ ಮುಂತಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಡತನ, ಅನಕ್ಷರತೆ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಅಜ್ಞಾನ, ಜಾತೀಯತೆ ಈ ಪಿಡುಗುಗಳು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡು ದಾಸ್ಯದಲ್ಲರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳು ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಅನಕ್ಷರತೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅನಕ್ಷರತೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪಿಡುಗುಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿವೆ. 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವುಗಳು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ:

ಮಾನವನು ಇಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ನಲುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಉತ್ತಮ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳನ್ನು ಬೇರಸಮೇತ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅನಕ್ಷರರನ್ನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಥದತ್ತ ಸಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

4. ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ

ಪೀಠಿಕೆ :

ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಎಂದರೆ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಮಲವಾದದ್ದು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನವು ಭಾರತ ದೇಶದ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ನಮ್ಮ ಮನೆ ಪರಿಸರದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ :

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜನ್ಮದಿನವಾದ 02 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2014 ರಂದು ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ತಾವೇ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ವತಃ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಆಂದೋಲನ ಕೈಗೊಂಡು ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿದೆ. ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಇದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿವೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ :

ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆ, ರಸ್ತೆ, ಗ್ರಾಮ, ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಈ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾವುಗಳು ಪ್ರತಿದಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವನ್ನಾದರೂ ಈ ಅಭಿಯಾನ ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಿಡೋಣ. ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಇರೋಣ, ಈ ಮೂಲಕ ನನಸಾಗಿಸಿ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸೋಣ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕನಸಾದ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾವು ನನಸು ಮಾಡೋಣ.

5. ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.

ಪೀಠಿಕೆ :-

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು 'ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಮಾರಕಗಳು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇವುಗಳು ಆಯಾ ಕಾಲದ ಜನ, ಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆ, ಆಸಕ್ತಿ ವ್ಯವಹಾರ, ಧೈರ್ಯ, ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಒಂದು ದೇಶದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು, ಘಟನೆಯನ್ನು, ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತುಂಬಾ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ, ನಗರಗಳ ಸೊಬಗನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಯೋಜಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ:-

ಪ್ರಾಚೀನ ಕೋಟೆಗಳು, ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು, ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳು, ಗುಡಿಗೋಪುರಗಳು, ವಿಗ್ರಹಗಳು, ಅರಮನೆಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು 'ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಮಾರಕಗಳು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಗತಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮರಳಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು, ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಪುರಾತನ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ ಸಹ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಒಂದು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಅರಮನೆಗಳು, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ವೈಭವದ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕಾರದ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪ್ರಾಚೀನವಸ್ತು ಸ್ಮಾರಕಗಳೊಡನೆ ನಮಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ದೇವಾಲಯಗಳು, ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳು ನಮ್ಮ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ

ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಇಂದು ಕೋಟಿಗಳು, ಗುಡಿಯ ಗೋಪುರಗಳು ಕುಸಿಯುತ್ತಿವೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಲಿಪಿಗಳು ಮಸುಕಾಗಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಶಾಸನಗಳು ಭೂಗತವಾಗಿ ಗಿಡಮರ ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ :-

ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಚೊತೆಗೂಡಿ ದೇಶದ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುವ ಇವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತು. ನಮ್ಮ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲು ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳಿಸದಂತೆ ತಡೆಯುವ ಮಹತ್ತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ.

6. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ.

ಪೀಠಿಕೆ:-

ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನಾಂಗಗಳು, ಪಂಗಡಗಳು ಇರುವಂತಹ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ “ವಿವಿಧ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ, ಜಾತಿಗಳ ಜನರು ತಮ್ಮ ವಿವಿಧತೆಯನ್ನು ಮರೆತು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತೀಯರು ಎಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ‘ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ’ ಎನ್ನುವರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮೀಯರು ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಚರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ‘ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ’ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿದೆ.

ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ:-

ಭಾರತವು ವಿವಿಧ ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಗೆ ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕತೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಜನರು ಒಂದು ಗೂಡಿ ಜಾಗೃತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮಾರ್ಗ ಹಾಗೂ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಧರ್ಮ, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಾರತೀಯರು ಎಂಬ ತತ್ವ ಆದರ್ಶವಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ, ಇವು ನಮ್ಮ ಏಕತೆಯ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ‘ವಂದೇಮಾತರಂ, ಸಾರೇ ಜಮಾಸೇ ಅಚ್ಯಾ, ಜನಗಣಮನ ಅಧಿನಾಯಕ’ ದಂತಹ ದೇಶ ಭಕ್ತಿಗೀತೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೇಶಪ್ರೇಮ, ದೇಶಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶವೇ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ನಾವು ಒಂದೇ ಮನೆಯವರಂತೆ ಕೂಡಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವುದು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ :-

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಕತೆಗೋಸ್ಕರ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು, ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ ಇದರ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

7. ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ.

ಪೀಠಿಕೆ :

‘ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ’ ಎಂಬುದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕನಸಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಗಳ ಉದ್ಧಾರವಾಗದೇ ದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರದಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮೂಲ ತತ್ವ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯಾಗಿದೆ. ‘ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ’ ಎಂದರೆ ಗ್ರಾಮಗಳೇ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವತಃ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೇ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ :

ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ನೀಡಿದರು. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಾಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತವು ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಇಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮವು ಇಂದು ‘ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ’ ಎಂಬ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಗ್ರಾಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾರ್ಯಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು, ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು, ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು., ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕನಸು ನನಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ :

ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂಬುದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಅಗತ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದುಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಕೈ ಚಾಚದೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಗ್ರಾಮವನ್ನೇ ಒಂದು ಕುಟುಂಬ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

08. ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ

ಪೀಠಿಕೆ:-

ಮಾನವನು ತನ್ನ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಬೀಸಾಡುವ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಕಸವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಸ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಪುನರ್ಬಳಕೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.

ವಿಷಯ ವಿವರಣೆ:-

ಮಾನವನು ಪ್ರತಿದಿನ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಸೆಯುವ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.

1. ಘನರೂಪದ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳು,
2. ದ್ರವರೂಪದ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳು,
3. ಅನಿಲ ರೂಪದ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳು.

ಘನರೂಪದ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಟರಿಗಳು, ಬಲ್ಲುಗಳು, ಒಡೆದ ಪಿಂಗಾಣಿಯ ವಸ್ತುಗಳು, ಲೋಟಗಳು, ಸಿ.ಡಿ.ಗಳು, ಡಿ.ವಿ.ಡಿ.ಗಳು, ಹಾಳಾದ ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಭಾಗಗಳು, ರೇಡಿಯೋಗಳು, ಧ್ವನಿವರ್ಧಕಗಳು, ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ವಸ್ತುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ದ್ರವರೂಪದ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನದಿಯ ನೀರಿಗೆ ಸೇರದಂತೆ ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ದೂರ ಸಾಗಿಸಿ, ವಿಷಕಾರಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಉಳಿದ ದ್ರವವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅನಿಲ ರೂಪದ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಬನಿಯಿಂದ ಬರುವ ಹೊಗೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಉದ್ದವಾದ ಕೊಳಾಯಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗೆ ಅನಿಲ ರೂಪದ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬಹುದು. ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ದೂರ ಸಾಗಿಸಿ ಅವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೂತು ಹಾಕಿ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.

ಉಪಸಂಹಾರ :-

ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಲು ಅರ್ಹವಾದವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬಳಸಬೇಕು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಸುಡುವುದು, ಹೂಳುವುದು, ಪುನರ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು, ಮೊದಲಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಸರಕಾರವು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು, ಹೀಗಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು.

9. ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ.

ಪೀಠಿಕೆ :-

ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ 'ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಬಲೀಕರಣ ಎನ್ನುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ, ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವಿಷಯ ವಿವರಣೆ:-

ನಮ್ಮ ಘನ ಸರಕಾರವು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಲು ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಂತ್ವನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಬದುಕಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಮಗ್ರ ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅಂಗನವಾಡಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿ ಗರ್ಭಿಣಿ ಹಾಗೂ ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಕಲಚೇತನ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತುನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ :-

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರವೂ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕೈಜೋಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಸಬಲರಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

10. ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀರ ಭಾಗ್ಯಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಹತ್ವ

ಪೀಠಿಕೆ :

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರನ್ನು ಸದೃಢರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ 'ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀರಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು' ಉತ್ತಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬಹು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ :

* ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹ ಯೋಜನೆ :-

2007-08 ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹ ಯೋಜನೆಯು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮಹಾತ್ಮಾಕಾಂಕ್ಷಿಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಅನುದಾನಿತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ 1 ರಿಂದ 10 ನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಯೂಟವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ, ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸದೃಢಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಬಹು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹ ಯೋಜನೆಯು ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಅವರ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸದೃಢಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

* ಕ್ಷೀರ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ :

2013ರ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಕ್ಷೀರ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಜಾರಿಗೊಂಡಿದೆ. ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಮುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕ್ಷೀರ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. "ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಮಕ್ಕಳು ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು" ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಘನ ಸರಕಾರವು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಮುದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಿಸಿಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ನೀಡುವ ಯೋಜನೆ ಇದಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ :

ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀರ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲಾ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ನಡು-ನಡುವೆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೊರೆಯುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದಾಗಿ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿ, ಉತ್ತಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

11. ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳು

ಪೀಠಿಕೆ :

ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮಾನವನನ್ನಾಗಿಸುವ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಪರಿಕರಗಳಲ್ಲಿ ಲಲಿತಕಲೆಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳು ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಭವ್ಯತೆಗೆ ಒಯ್ಯುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ಅವು ಮಾನವತಾವಾದದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಲಲಿತಕಲೆಗಳು ನಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ.

ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ :

ಲಲಿತಕಲೆಗಳು ಜನತೆಯ ಗೆಳೆಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ. ಬದುಕಿಗಿಂತ ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳು ದೊಡ್ಡವು. ಚಿತ್ರಕಲೆಯು ಕಲಾತ್ಮಕವಾದುದು. ಪ್ರಕೃತಿಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮನುಷ್ಯನು ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳೇ ಲಲಿತಕಲೆಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಕಸರತ್ತಿನ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು, ಮನೋರಂಜನೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಹುಟ್ಟಿದವುಗಳೇ ಲಲಿತಕಲೆಗಳು. ಇವುಗಳ ಮೂಲ ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಾಗಿದೆ. ಲಲಿತಕಲೆಗಳನ್ನು ಪಂಚಕಲೆಗಳೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಅವುಗಳೆಂದರೆ- 1. ಸಂಗೀತ, 2. ನೃತ್ಯ, 3. ಶಿಲ್ಪ, 4. ಚಿತ್ರ ಹಾಗೂ 5. ಸಾಹಿತ್ಯ. ಇವುಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವರ, ಅಭಿನಯ, ಶಿಲೆ, ಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಶಬ್ದ ಆಯಾಯ ಕಲೆಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾನಕೋಗಿಲೆ, ಗಂಗೂಬಾಯಿ ಹಾನಗಲ್ ಅವರ ಸಂಗೀತ, ಡಾ.ರಾಜಕುಮಾರ ಅವರ ಅಭಿನಯ, ಚಾವುಂಡರಾಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ, ರವಿವರ್ಮನ ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಕುವೆಂಪು ರಚಿಸಿದ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಆಕರ ಪರಿಕರಗಳೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಭೆ, ಸ್ವಯಂ ಕಲ್ಪನೆ, ಸತತ ಅಭ್ಯಾಸ. ಈ ಲಲಿತಕಲೆಗಳು ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಹೋಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶ್ರೀಮಂತಿಗೆ ಈ ಲಲಿತಕಲೆಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ :

ಆಧುನಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಲಿತಕಲೆಗಳು ನಶಿಸಿಹೋಗುವ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿರುವುದು ದುರಂತವೇ ಸರಿ. ಲಲಿತಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು ದೊರೆಯದೆ ಸೊರಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ನೆಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸತ್ವವು ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಲಲಿತಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ಜನರ ಮೊದಲ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪತ್ರಗಳು: [1x5=5 ಅಂಕಗಳು]

ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.

01] ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪತ್ರಗಳು.

02] ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಪತ್ರಗಳು:

ಪತ್ರದ ಆರಂಭದ ಸಂಬೋಧನೆಗಳು.

- ತಂದೆ:- ತೀರ್ಥರೂಪ ಅವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಗ/ ಮಗಳು ಮಾಡುವ ಶಿರಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.
ತಾಯಿ:- ಮಾತೃಶ್ರೀ ಅವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಗ/ ಮಗಳು ಮಾಡುವ ಶಿರಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.
ಅಣ್ಣ:- ತೀರ್ಥರೂಪ ಸಮಾನರಾದ ಅಣ್ಣನವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮ / ತಂಗಿ ಮಾಡುವ ಶಿರಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು..
ಅಕ್ಕ:- ಮಾತೃಶ್ರೀ ಸಮಾನರಾದ ಅಕ್ಕನವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮ / ತಂಗಿ ಮಾಡುವ ಶಿರಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.
ತಮ್ಮ:- ಚಿರಂಜೀವಿ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಮಾಡುವ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು.
ಗೆಳೆಯ/ಗೆಳತಿಗೆ:- ಪ್ರೀತಿಯ ಗೆಳೆಯ/ಗೆಳತಿಗೆ ಮಾಡುವ ಒಂದನೆಗಳು.
ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ/ಮುಖ್ಯಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ:- ಮಾನ್ಯರೇ,
ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ:- ಮಾನ್ಯರೇ,
ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ:- ಮಾನ್ಯರೇ.
ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ:- ಮಾನ್ಯರೇ.

ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು.

- * ಖಾಸಗಿ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವಾಗ ಮಾನ್ಯರೇ ಎಂದು ಸಂಬೋಧನೆ ಮಾಡಬಾರದು.
- * ಖಾಸಗಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವಾಗ ವಿಷಯ:- ಎಂದು ಬರೆಯಬಾರದು.
- * ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಎಂದು ಬರೆಯಬಾರದು.

ವೈಯಕ್ತಿಕ/ ಕೌಟುಂಬಿಕ/ ಖಾಸಗಿ ಪತ್ರದ ಮಾದರಿ,

ನಿಮ್ಮನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ಸಾಧನಕೇರಿಯ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ 10ನೆಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಅಂಜಲಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ರಾಜಾಜಿನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಶಿವಕುಮಾರ ಎಂಬುವವರಿಗೆ, ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕ್ಷೇಮ,

ಶ್ರೀ

ಅಂಜಲಿ,

10ನೆಯ ತರಗತಿ,

ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ,

ಸಾಧನಕೇರಿ, ಧಾರವಾಡ.

ದಿನಾಂಕ: 21. 03. 2025

ತೀರ್ಥರೂಪ ಅವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಗನು ಮಾಡುವ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಅಲ್ಲಿ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿರುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಈ ಬಾರಿಯ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದು, ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಗುರುಗಳು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಪ್ರತಿದಿನದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಆ ದಿನವೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಪಾಠದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಆಶಯದಂತೆ ನಾನು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಮೆ ಇರಲಿ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಮಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಈ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಮರುಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.

ಧನ್ಯವಾದಗಳೊಂದಿಗೆ,

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಂಜಲಿ.

ಹೊರ ವಿಳಾಸ.

ಇಂದ,

ಅಂಜಲಿ,

10ನೆಯ ತರಗತಿ,

ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಸಾಧನಕೇರಿ, ಧಾರವಾಡ

ಇವರಿಗೆ,

ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ

ಮನೆ ಸಂಖ್ಯೆ, 11, 6ನೆಯ ಕ್ರಾಸ್.

ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪತ್ರದ ಮಾದರಿ.

ಇವರಿಂದ,

ದಿನಾಂಕ: _____

ಇವರಿಗೆ,

ಮಾನ್ಯರೇ,

ವಿಷಯ: _____

ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ವಿಷಯದ ಅನ್ವಯ _____

ಧನ್ಯವಾದಗಳೊಂದಿಗೆ,

ಸ್ಥಳ: _____

ದಿನಾಂಕ: _____

ಇತಿ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿಗಳು.

[ಸಹಿ]

ಹೊರವಿಳಾಸ.

ಇವರಿಂದ,

ಇವರಿಗೆ,

ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪತ್ರ

ನಿಮ್ಮ ಬೀದಿಗೆ ದಾರಿದೀಪ ಹಾಕಿಸುವಂತೆ ನೀವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಚೆನ್ನೈತ್ತೋಡಿ ಗ್ರಾಮದ ರಾಮಚಂದ್ರನಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಮದಪದವು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೊಂದು ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.

ಇವರಿಂದ,

ದಿನಾಂಕ : 21. 03. 2025.

ರಾಮಚಂದ್ರ

ಚೆನ್ನೈತ್ತೋಡಿ ಗ್ರಾಮ

ವಾಮದಪದವು ಅಂಚೆ

ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಇವರಿಗೆ,

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು,

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಚೇರಿ,

ವಾಮದಪದವು,

ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಮಾನ್ಯರೇ,

ವಿಷಯ: ಬೀದಿ ದೀಪ ಅಳವಡಿಸುವಂತೆ ಕೋರಿ ಮನವಿ ಪತ್ರ.

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಾಮದಪದವಿನಿಂದ ಚೆನ್ನೈತ್ತೋಡಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡು ಈಗಾಗಲೇ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಚೆನ್ನೈತ್ತೋಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಈ ರಸ್ತೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ರಸ್ತೆ ಹೊಂಡಮಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಹಾದು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ವತಿಯಿಂದ ದಾರಿದೀಪ ಹಾಕಿಸಬೇಕಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಧನ್ಯವಾದಗಳೊಂದಿಗೆ

ಸ್ಥಳ: ಚೆನ್ನೈತ್ತೋಡಿ ಗ್ರಾಮ

ದಿನಾಂಕ: ದಿನಾಂಕ : 21. 03. 2025.

ಇಂತಿ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ,

ಸಹಿ.....

ಹೊರ ವಿಳಾಸ.

ಇವರಿಂದ,

ರಾಮಚಂದ್ರ

ಚೆನ್ನೈತ್ತೋಡಿ ಗ್ರಾಮ

ವಾಮದಪದವು ಅಂಚೆ

ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಇವರಿಗೆ,

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು,

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಚೇರಿ,

ವಾಮದಪದವು ಅಂಚೆ

ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ.